Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

СТУДЗЕНЬ 28—29 1934 г. № 22-23 (4855-6)

Год выдання XVII

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

АДКРЫЎСЯ XVII З'ЕЗД ВКП(б)

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. СТАЛІНА XVII З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

I.

ПРАДАЎЖАЮЧЫЙСЯ КРЫЗІС СУСВЕТНАГА КАПІТАЛІЗМА І ЗНЕШНЯЕ СТАНОВІШЧА СОВЕЦКАГА САЮЗА

Таварышы! З часу XVI з'езда прашло больш трох год.

Перыяд не вельмі вялікі. Але ён больш, чым які-небудзь другі перыяд, насычан зместам. Я думаю, што ні адзін з перыядаў апошняга дзесяцігоддзя не быў так багат падзеямі, як гэты перыяд.

У галіне эканамічнай гэтыя гады былі гадамі прадаўжаючагася сусветнага эканамічнага крызіса. Крызіс ахапіў не толькі прамысловасць, але і сельскую гаспадарку ў цэлым. Крызіс бушаваў не толькі ў сферы вытворчасці і гандлю. Ён перанёсся таксама ў сферу крэдыта і грашовага звароту, перавярнуўшы ўверх дном крэдытныя і валютныя адносіны, якія ўстанавіліся паміж краінамі. Калі раней яшчэ сям-там спрачаліся — ёсць сусветны эканамічны крызіс ці няма яго, то цяпер ужо не спрачаюцца аб гэтым, бо занадта ясны наяўнасць крызіса і яго спусташальныя дзеянні. Цяпер спрачаюцца ўжо аб другім—ці можна выйсці з крызіса, ці няма выхаду, а калі ёсць выхад, то якім чынам ажыццявіць яго.

У галіне палітычнай гэтыя гады былі гадамі далейшага абвастрэння адносін як паміж капіталістычнымі краінамі, так і ўнутры гэтых краін. Вайна Японіі з Кітаем і акупацыя Манчжурыі, абвастрыўшыя адносіны на Далёкім Усходзе; перамога фашызма ў Германіі і таржэство ідэі рэванша, абвастрыўшыя адносіны ў Еўропе; выхад Японіі і Германіі з Лігі нацый, даўшы новы штуршок росту ўзбраенняў і падрыхтоўцы да імперыялістычнай вайны; паражэнне фашызма ў Іспаніі, якое лішні раз указвае на тое, што рэвалюцыйны крызіс наспявае і фашызм далёка нядоўгавечны, — такавы важнейшыя факты справаздачнага перыяда. Не дзіва, што буржуазны пацыфізм дыша на ладан, а раззбраенчыя тэндэнцыі адкрыта і прама змяняюцца тэндэнцыямі ўзбраення і даўзбраення.

Сярод гэтых бушуючых хваль эканамічных патрасенняў і ваенна-палітычных катастроф СССР стаіць асобна, як уцёс, прадаўжаючы сваю справу соцыялістычнага будаўніцтва і барацьбы за захаванне міру. Калі там, у капіталістычных краінах, усё яшчэ бушуе эканамічны крызіс, то ў СССР прадаўжаецца ўздым як у галіне прамысловасці, так і ў галіне сельскай гаспадаркі. Калі там, у капіталістычных краінах, ідзе ліхаманкавая падрыхтоўка да новай вайны для новага перадзелу свету і сфер уплыву, то СССР прадаўжае сістэматычную, упартую барацьбу супроць пагрозы вайны і за мір, прычым нельга сказаць, каб намаганні СССР у гэтай галіне не мелі ніякага поспеху.

Такава агульная карціна міжнароднага становішча ў даны момант.

Пяройдзем да разгляду асноўных даных аб эканамічным і палітычным становішчы капіталістычных краін.

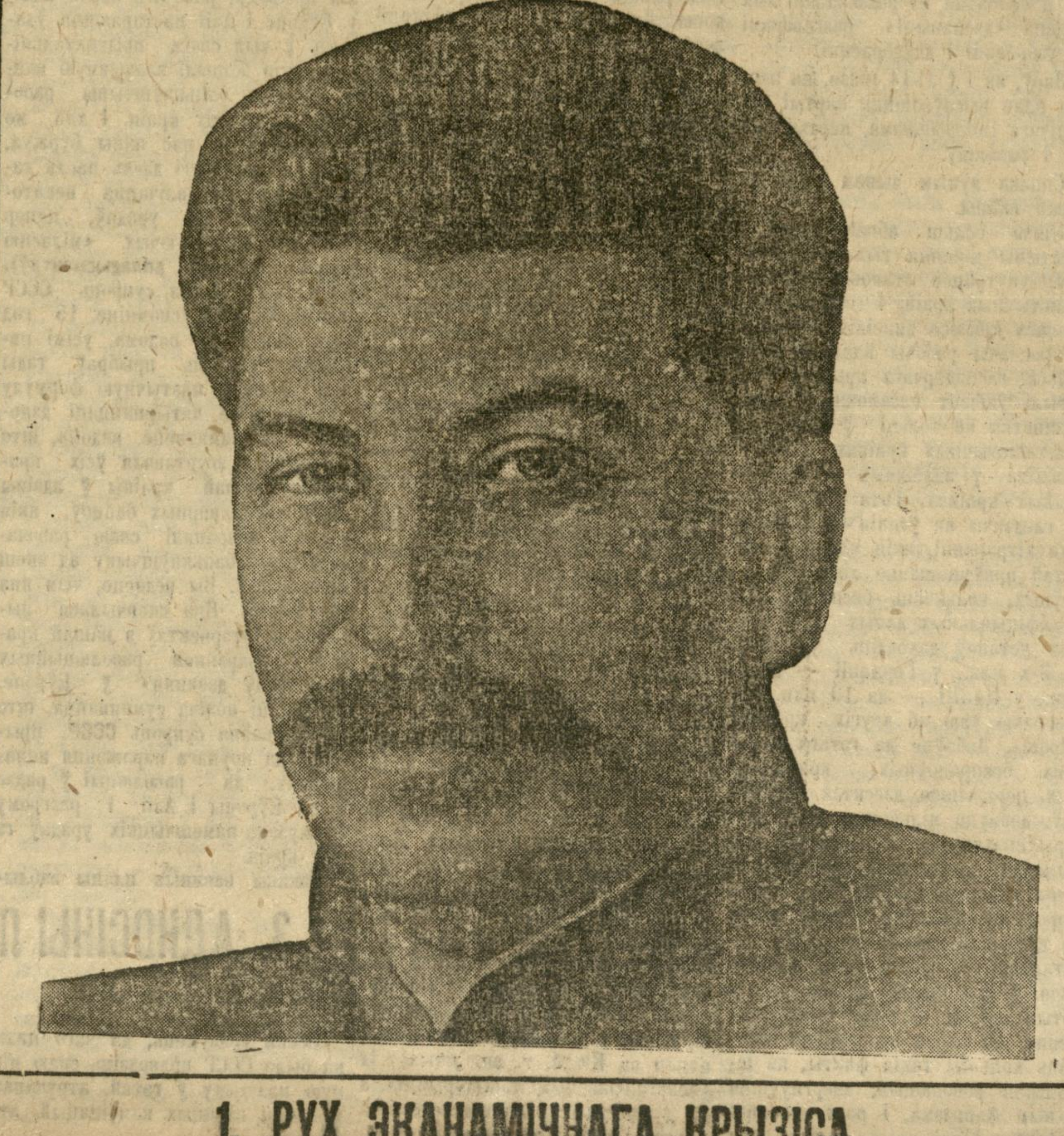

1. РУХ ЭКАНАМІЧНАГА КРЫЗІСА Ў КАПІТАЛІСТЫЧНЫХ КРАІНАХ

Цяперашні эканамічны крызіс у капіталістычных краінах адрозніваецца ад усіх аналагічных крызісаў, між іншым, тым, што ён з'яўляецца найбольш доўгім і зацяжным. Калі раней крызісы вычэрпваліся ў 1-2 гады, то цяперашні крызіс прадаўжаецца вось ужо пяты год, спусташаючы год за годам гаспадарку капіталістычных краін і высмоктваючы з яе жыр, накоплены за папярэднія гады. Не дзіва, што гэты крызіс з'яўляецца найбольш цяжкім з усіх крызісаў.

Чым вытлумачыць гэты небывала зацяжны характар сучаснага прамысловага крызіса?

Тлумачыцца гэта перш за ўсё тым, што прамысловы крызіс захваціў усе без выключэння капіталістычныя краіны, затрудніўшы манеўраванне адных краін за кошт другіх.

Тлумачыцца гэта, падругое, тым, што крызіс прамысловы пераплёўся з крызісам аграрным, ахапіўшым усе без выключэння аграрныя і поўаграрныя краіны, што не магло не ўскладніць і паглыбіць крызіс прамысловы.

Тлумачыцца гэта, патрэцяе, тым, што аграрны крызіс узмацніўся за гэты час і ахапіў усе галіны сельскай гаспадаркі, у тым ліку жывёлагадоўлю, давёўшы яе да дэградацыі, да пераходу ад машын к ручной працы, да замены трактара канём, да рэзкага скарачэння, а часамі і поўнага адмаўлення ад прымянення штучных угнаенняў, што яшчэ больш зацягнула прамысловы крызіс.

Тлумачыцца гэта, пачацвертае, тым, што пануючыя ў прамысловасці манапольныя картэлі стараюцца захаваць высокія цэны на тавары,—акалічнасць, якая робіць крызіс асабліва хваравітым і перашкаджае рассасванню таварных запасаў.

Тлумачыцца гэта нарэшце,—і гэта галоўнае—тым, што прамысловы крызіс разыграўся ва ўмовах агульнага крызіса капіталізма, калі капіталізм не мае ўжо і не можа мець ні ў асноўных дзяржавах, ні ў калоніях і залежных краінах той сілы і моцнасці, якія ён меў да вайны і Октябрскай рэвалюцыі, калі прамысловасць капіталістычных краін атрымала ў спадчыну ад імперыялісцкай вайны хранічную недагрузку прадпрыемстваў і мільённыя арміі беспрацоўных, ад якіх яна не ў сілах больш вызваліцца.

Такавы акалічнасці, акрэсліўшыя глыбока зацяжны характар цяперашняга прамысловага крызіса.

Гэтымі-ж акалічнасцямі тлумачыцца і той факт, што крызіс не абмежаваўся сферай вытворчасці і гандлю і захваціў таксама крэдытную сістэму, валюту, сферу даўгавых абавязацельстваў і т. д., разбіўшы традыцыйна ўстанавіўшыеся адносіны як паміж паасобнымі краінамі, так і паміж соцыяльнымі групамі ў паасобных краінах.

Вялікую ролю адыграла тут падзенне цэн на тавары. Не гледзячы на супраціўленне манапольных картэляў, падзенне цэн расло са стыхійнай сілай, прычым падалі цэны перш за ўсё і больш за ўсё на тавары неарганізаваных тавараўладальнікаў—сялян, рамеснікаў, дробных капіталістаў, і толькі паступова і ў меншай ступені тавараўладальнікаў арганізаваных,—аб'яднаных у картэлі капіталістаў. Падзенне цэн зрабіла становішча даўжнікоў (прамыслоўцы, рамеснікі, сяляне і т. п.) нязносным і, наадварот, становішча крэдытораў—нечувана прывілеяваным. Такое становішча павінна было прывесці і сапраўды прывяло да каласальнага банкруцтва фірм і паасобных прадпрыемцаў. На працягу апошніх трох год на гэтай глебе загінулі дзесяткі тысяч акцыянерных таварыстваў у ПАЗШ, у Германіі, у Англіі, ва Францыі. За банкруцтвамі акцыянерных таварыстваў пашло абясцэненне валют, некалькі аблягчыўшае становішча даўжнікоў. За абясцэненнем валют—легалізаваная дзяржавай няўплата даўгоў як знешніх, так і ўнутраных. Крах такіх банкаў, як Дармштадскі і Дрэздэнскі банкі ў Германіі, Крэдыт-анштальт—у Аўстрыі, і такіх канцэрнаў, як канцэрн Крэйгера ў Швецыі, Інсул-канцэрн у ПАЗШ і т. д.—усім вядомы.

Зразумела, што за ўсімі гэтымі з'явамі, расхістаўшымі асновы крэдытнай сістэмы, павінны былі паследаваць і сапраўды паследавалі спыненне плацяжоў па крэдытах і замежных пазыках, спыненне плацяжоў па міжсаюзніцкіх даўгах, спыненне экспарта капітала, новае скарачэнне знешняга гандлю, новае скарачэнне экспарта тавараў, узмацненне барацьбы за знешнія рынкі, гандлёвая вайна паміж краінамі і—дэмпінг. Так, таварышы, дэмпінг. Я гавару не аб совецкім мнімым дэмпінгу, аб якім яшчэ зусім нядаўна да хрыпаты крычалі некаторыя благародныя дэпутаты благародных парла-

(ПРАЦЯГ НА 2 СТАР.)

УСТУПНАЯ ПРАМОВА тав. МОЛАТАВА

Таварышы! Прашло 3½ гады з часу XVI з'езда партыі.

Прайшоў параўнальна невялікі перыяд з часу з'езда, паставіўшага на главу кута задачу — разгарнуць і давесці да канца наступленне супроць капіталістычных элементаў.

І можам сказаць цяпер, што гэтыя гады, напоўненыя напружанай барацьбой рабочага класа з ворагамі соцыялізма, гады гіганцкага росту нашай прамысловасці і стварэння цяжкай індустрыі, як асновы тэхнічнага пераўзбраення ўсёй народнай гаспадаркі, гады магутнага будаўніцтва калгасаў і соўгасаў і адчайнага супраціўлення новаму ладу з боку апошняга капіталістычнага класа — кулацтва, — гэтыя гады адзначаны велізарнымі перамогамі соцыялізма ў нашай краіне.

Пад сцягам разгорнутага наступлення соцыялізма і давядзення гэтага наступлення да канца партыя згуртавала рабочы клас і мільённыя масы сялянства.

Пад гэтым сцягам мы вялі барацьбу за ажыццяўленне першай пяцігодкі. І як ні кракалі нашы ворагі аб непазбежным краху пяцігодкі, партыя дабілася пераможнага завяршэння пяцігодкі за чатыры гады. Цяпер наша краіна мае такую магутную прамысловасць, узброена такой тэхнікай, такімі машынамі і можа будаваць усё гэта ў далейшым у такой колькасці, якая неабходна для тэхнічнага пераўзбраення ўсіх галін народнай гаспадаркі — і самой прамысловасці і сельскай гаспадаркі, і транспарта, і для ўмацавання абараназдольнасці краіны.

Поспехі выканання першай пяцігодкі падрыхтавалі базу для практычнага ажыццяўлення гіганцкіх задач другой пяцігодкі, пяцігодкі поўнай ліквідацыі капіталістычных элементаў і класаў наогул.

Мы ўжо разгарнулі барацьбу за ажыццяўленне задач другой пяцігодкі, і даны з'езд павінен сказаць сваё канчатковае слова аб праграме другой пяцігодкі, пяцігодкі пабудовы бескласавага соцыялістычнага грамадства.

Пад сцягам разгорнутага наступлення супроць капіталістычных элементаў ішла з часу XVI партыйнага з'езда барацьба за ліквідацыю кулацтва як класа. У ажыццяўленне гэтай гістарычнай задачы мы адолелі немала труднасцяй на шляху соцыялістычнага будаўніцтва ў вёсцы. Даны з'езд сабраўся ў момант, калі калгасны лад у вёсцы канчаткова перамог і крок за крокам дабівае астаткі кулацтва. Правільнай палітыкай і велізарнай арганізацыйнай работай партыі ў вёсцы, разгромам кулацтва і барацьбой за арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў і соўгасаў мы дабіліся буйнейшых поспехаў у сельскай гаспадарцы. Паказальнікам гэтых поспехаў з'яўляецца рэкордна высокі ўраджай апошняга года. Адкрылася і пачала ўжо ажыццяўляцца на практыцы перспектыва заможнага і культурнага жыцця для дзесяткаў мільёнаў калгаснікаў.

У нас яшчэ нямала нявырашаных задач. Мы яшчэ маем вельмі адсталыя галіны ў нашай гаспадарцы. Мы яшчэ далёка недастаткова прасунуліся наперад у справе асваення новай тэхнікі і новых вытворчасцяй, створаных за апошнія гады. Але адно бясспрэчна і відавочна — краіна Советаў пераможна перамагае ўсе і ўсякія труднасці на сваім шляху і няўхільна ідзе па шляху быстрага гаспадарчага і культурнага ўздыму, па шляху ўсё большага і большага ўздыму добрабыту рабочых і сялянскіх мас. У гэтым заключаецца карэннае адрозненне будуючай соцыялізм краіны Советаў ад буржуазных дзяржаў з іх капіталістычным ладам.

Калі за ўсе гэтыя гады наша краіна нязменна ішла па шляху быстрага эканамічнага ўздыму, дык капіталістычныя краіны да гэтага часу не могуць выбрацца з ямы сусветнага эканамічнага крызіса, прынёсшага велізарнае павелічэнне галечы і беспрацоўя для рабочых і ўсёй працоўнай масы гэтых краін. Калі факты кожнага новага дня гавораць аб незлічоных і ўсё ўзрастаючых сілах соцыялізма ў нашай краіне, дык, з другога боку, сусветны эканамічны крызіс і ўзрастаючая рэвалюцыйная барацьба рабочых супроць капіталізма і дыктатуры буржуазіі даюць незлічоную колькасць доказаў набліжэння краху буржуазна-капіталістычнага ладу.

Вось чаму ў нашай краіне у рабочым класе і ва ўсёй масе працоўных моцна вера ў сваю справу, расце энтузіязм будаўнікоў соцыялізма. Рабочыя і калгасныя масы сустракаюць XVII з'езд ленінскай партыі з выключным уздымам. Наш з'езд будзе звязан тысячамі і тысячамі ніцяй з заводамі, фабрыкамі, шахтамі, калгасамі і соўгасамі, як з'езд, які выражае імкненні мільёнаў рабочых і калгаснікаў і іх цвёрдую волю к барацьбе за поўную перамогу соцыялізма ў нашай краіне. Наш з'езд падымае на новую, яшчэ больш высокую ступень мабілізацыю і згуртаванасць мас вакол большэвіцкай партыі, вакол правадыра і арганізатара нашых перамог—т. Сталіна. (Бурныя, доўгія апладысменты. Усе ўстаюць, крыкі «ўра»).

Наш з'езд знойдзе гарачы водгук за межамі Совецкага Саюза ў сэрцах мільёнаў пролетарыяў і прыгнечаных у калоніях. Звяртаючыся да іх, мы заяўляем: нашу барацьбу за перамогу соцыялізма мы неразрыўна звязваем з рэвалюцыйнай барацьбой рабочых усяго свету супроць капіталізма.

Калі сярод рабочых іншых краін мы маем многа мільёнаў верных прыяцеляў, дык у лагеры імперыялістычных сіл мы не можам не мець заклятых ворагаў. Ленін нас вучыў таму, што рана ці позна ў лагеры імперыялізма знойдуцца сілы, якія зноў пяройдуць да адкрытага нападу на краіну соцыялізма. За мінуўшыя гады нам ужо не раз прыходзілася лічыцца з набліжэннем ваеннай небяспекі. Цяпер, асабліва ў сувязі з абстаноўкай на Далёкім Усходзе, мы павінны ўзмацніць нашу пільнасць і гатоўнасць да абароны вялікіх заваяванняў Октябрскай рэвалюцыі. Няўхільна праводзячы палітыку міру і ўмацавання мірнага супрацоўніцтва з іншымі дзяржавамі, мы ў даны момант павінны праявіць асаблівыя клопаты аб боездольнасці нашай слаўнай Чырвонай арміі. (Бурныя апладысменты).

Даны з'езд збіраецца праз 10 год пасля смерці вялікага правадыра і арганізатара нашай партыі і соцыялістычнай рэвалюцыі — Леніна. У радах нашай партыі няма і не можа быць чалавека, які не разумеў бы, што толькі на аснове праводзення ў жыццё ленінскага вучэння, на аснове ажыццяўлення ленінскай палітыкі партыя дабілася найвялікшых перамог за гэты перыяд.

У паслядоўным праводзенні ў жыццё ленінскага вучэння на практыцы — найвялікшая заслуга нашага Цэнтральнага Камітэта на чале з верным прадаўжальнікам ленінскай справы т. СТАЛІНЫМ. (Бурныя апладысменты).

За гэтыя гады партыя адбіла не адну атаку на яе ленінскую генеральную лінію з боку апартуністаў розных масцей. У гэтай барацьбе з правымі і «левымі» апартуністамі партыя яшчэ больш загартавалася. Партыя мабілізавана для таго, каб далей яшчэ настойлівей весці барацьбу з усімі і ўсякімі апартуністычнымі хістаннямі.

У апошні перыяд партыя правяла чыстку многіх сваіх арганізацый, завастраючы барацьбу супроць чужых і прымазаўшыхся элементаў, супроць перарадзэнцаў і двурушнікаў, супроць парушальнікаў партыйнай і совецкай дысцыпліны. Наша партыя, не дапускаючы захаплення перамогамі, ставіць цяпер сваёй задачай — на аснове разгорнутай большэвіцкай самакрытыкі ўсямерна ўзмацніць барацьбу з недахопамі ў рабоце ўсіх арганізацый пролетарскай дыктатуры, узмацніць барацьбу з бюракратызмам ва ўсіх нашых органах і, перш за ўсё, у гаспадарча-совецкім апараце, падняць іх боездольнасць на ўзровень палітычных задач, якія стаяць перад намі. У вырашэнні баявых арганізацыйных задач будаўніцтва соцыялізма і ў далейшым узмацненні кіруючай ролі партыі ва ўсім гэтым будаўніцтве — важнейшая задача з'езда.

Наша краіна стала краінай магутнай індустрыі, краінай калектывізацыі, краінай пераможнага соцыялізма.

Наша ленінская партыя, кіруючая ўсёй справай соцыялістычнага будаўніцтва, няўхільна расце і мацнее як авангард Комуністычнага Інтэрнацыянала.

Няхай жыве ленінская партыя і яе XVII з'езд!

Пад кіраўніцтвам ленінскага Цэнтральнага Камітэта на чале з т. Сталіным—наперад, да новых перамог! (Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю. Усе ўстаюць).

На з'езд прыбыла 1.218 дэлегатаў з рашаючым голасам, прыкладна з 1.300 чакаемых дэлегатаў і выдана 695 дарадчых мандатаў. Па даручэнню Цэнтральнага Камітэта партыі абвяшчаю XVII з'езд адкрытым (апладысменты).

ПЕРШАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Адкрыццё XVII З'ЕЗДА ВКП(б) вылілася ў магутную грандыёзную дэманстрацыю адзінства большэвіцкай партыі і яе згуртаванасці вакол свайго вялікага правадыра тав. СТАЛІНА, вакол свайго галоўнага штаба — ленінскага Цэнтральнага Камітэта.

4 гадзіны 10 мінут... На трыбуне з'яўляюцца т. т. СТАЛІН і МОЛАТАЎ. З канца ў канец гіганцкай новапабудаванай залы, якая прадстаўляе сабой злучэнне двух самых вялікіх крамлёўскіх зал, быццам прабягае электрычная іскра. Тысячы дэлегатаў, ахопленыя адзіным парывам, рушымыя адзінай воляй, падымаюцца са сваіх месц. На працягу некалькіх мінут бушуе ўраган поўных захаплення прывітанняў у гонар правадыра партыі, правадыра міжнароднага рабочага класа т. Сталіна. Магутнае «ура» нібы спаборнічае з грамавымі воплескамі. А ўсё разам—і гул прывітальных выгукаў, і аглушальныя воплескі—зліваецца ў адну магутную гукавую хвалю.

Улеглася першая хваля авацый... Тав. Молатаў атрымлівае магчымасць прыступіць да сваёй уступнай прамовы.

Сцісла, ярка і выпукла аглядае ён слаўны гістарычны шлях партыі ад XVI да XVII з'езда, шлях вялікай барацьбы і вялікіх перамог.

І калі т. Молатаў называе імя арганізатара пераможнага соцыялістычнага будаўніцтва, імя правадыра, імя СТАЛІНА, новая хваля, гарачая і бурная хваля авацый, хваля прывітальных воклічаў прабягае па зале.

Зноў падымаюцца са сваіх месц дэлегаты, зноў грыміць «ура», зноў ураган апладысментаў. І толькі-толькі ўлеглася другая хваля, толькі-толькі некалькі супакоілася зала як ужо зноў узрыў прывітанняў сатрасае яе скляпенні: тав. Молатаў упамянуў аб любімым дзецішчы большэвіцкай партыі, усяго рабочага класа, усёй совецкай краіны, аб грознай і неперамажнай абаронніцы совецкіх граніц, аб Чырвонай арміі.

4 гадзіны 30 мінут.

Тав. Молатаў гаворыць заключныя словы сваёй уступнай прамовы:

— Няхай жыве ленінская партыя і яе XVII з'езд!

— Пад кіраўніцтвам ленінскага ЦК, на чале з т. СТАЛІНЫМ—наперад, да новых перамог!

Новая авацыя, працяжная і бурная. Калі апладысменты і прывітальныя выгукі сціхаюць, т. Молатаў, паведаміўшы аб тым, што на з'езд з чакаемых 1.300 дэлегатаў з рашаючым голасам прыбыла 1.218, абвяшчае XVII з'езд ВКП(б) адкрытым.

З'езд пераходзіць да выбараў сваіх кіруючых органаў.

Тав. Хрушчоў па даручэнню нарады прадстаўнікоў дэлегацый усіх рэспублік, краёў і абласцей прапануе выбраць прэзідыум у складзе 45 таварышоў. Прапанова аднагалосна прымаецца.

Выбары ператвараюцца ў знамянальную і бурную дэманстрацыю. Пры ўпамінанні імя т. Сталіна ўся зала ўстае і новай авацыяй, доўгай і захапляючай, падкрэслівае тыя пачуцці гарачай любві і непахіснай адданасці, якія кожны большэвік адчувае да свайго правадыра, увасабляючага несакрушальную магутнасць партыі.

Бурнымі авацыямі сустракаюцца залай імёны лепшых саратнікаў Сталіна—т. т. МОЛАТАВА, КАГАНОВІЧА, ВАРАШЫЛАВА, ОРДЖАНІКІДЗЕ, КАЛІНІНА, КІРАВА, КАСІОРА, ПОСТЫШАВА. Таксама бурнай авацыяй з'езд сустракае імя Н. К. КРУПСКАЙ.

ПРЭЗІДЫУМ З'ЕЗДА

У склад прэзідыума аднагалосна выбраны т. т.:

Андрэеў, Бауман, Берыя, Варэйкіс, Варашылаў, Гамарнік, Гікало, Жданаў, Іваноў В., Ікрамаў, Кабакоў, Кагановіч, Калінін, Кіраў, Касіор, Косарэў, Крупская, Куйбышэў, Лаўрэнцеў, Мануільскі, Мікаян, Мірзаян, Молатаў, Нікалаева К., Носаў, Орджанікідзе, Петроўскі, Постышаў, Птуха, Разумаў, Румянцэў, Рудзутак, Рындзін, Сталін, Сулімаў, Ульянава М. І., Хатаевіч, Хрушчоў, Чудаў, Чубар, ШверNік, Шэбалдаеў, Шкіратаў, Шубрыкаў, Эйхе.

САКРАТАРЫЯТ

У сакратарыят выбіраецца 17 т. т.:

Анціпаў, Багіраў, Быкін, Вегер, Дземчэнка, Еўдакімаў, Ежоў, Енукідзе, Калыгіна, Лепа, Любчэнка, Пятніцкі, Саркіс, Семёнаў, Угараў, Штэйнгарт, Ярасланскі.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАМІСІЯ

У рэдакцыйную камісію выбраны 11 т. т.:

Стэцкі, Мехліс, Паскрэбышэў, Таўстуха, Бройда, Кнорын, Крыніцкі, Папоў, Позерн, Меерзон, Берднікаў.

МАНДАТНАЯ КАМІСІЯ

Мандатная камісія выбрана ў складзе наступных 16 т. т.:

Ежоў, Бальян, Ербанаў, Калмыкоў, Левін, Міхайлаў, Петэрс, Папонскі, Папок, Пеўзняк, Садвакасаў, Фамін, Ханджан, Чэрняўскі, Шэстакоў, Шабурава.

* * *

З'езд зацвярджае наступны парадак дня:

1. Справаздачныя даклады: ЦК ВКП(б) — дакладчык тав. СТАЛІН, Цэнтральнай рэвізійнай камісіі — дакладчык т. ВЛАДЗІМІРСКІ, ЦКК-РСІ—дакладчык т. РУДЗУТАК, дэлегацыі ВКП(б) у ВККІ—дакладчык т. МАНУІЛЬСКІ.
2. План другой пяцігодкі — дакладчыкі т. т. Молатаў і Куйбышэў.
3. Арганізацыйныя пытанні (партыйнае і совецкае будаўніцтва)—дакладчык т. Кагановіч.
4. Выбары цэнтральных органаў партыі.

Члены прэзідыума займаюць свае месцы.

— Слова мае т. Сталін...

З'езд стоячы вітае правадыра неперамажнай партыі Леніна. Авацыі, перарываемыя выгукамі дэлегатаў —«Няхай жыве наш СТАЛІН!», «Ура СТАЛІНУ!»—цягнуцца доўгія мінуты; яны сціхаюць толькі на імгненне, каб з новай сілай загрымець пад гулкімі скляпеннямі залы.

4 гадзіны прадаўжаўся даклад т. Сталіна, перарываемы бурнымі апладысментамі, калі правадыр рабочага класа гаварыў аб задачах партыі, і аглушальным смехам, які гучаў моцна і ўпэўнена кожны раз, калі т. Сталін гаварыў аб ворагах рабочага класа, аб апартуністах, аб людзях, якія перашкаджаюць нашаму далейшаму поступу наперад.

І калі т. Сталін закончыў свой даклад словамі: «Няхай жыве вялікі і неперамажны сцяг Маркса-Энгельса-Леніна», з'езд зноў разразіўся громам апладысментаў. Доўгія мінуты прадаўжалася авацыя. Дэлегаты стоячы віталі т. Сталіна.

Затым раздаецца ва ўсёй зале спеў «Інтэрнацыянала».

Магутна гучаў пролетарскі гімн, і пасля яго з новай сілай грымелі апладысменты ў гонар правадыра партыі т. Сталіна.

Сёння пасяджэнне пачынаецца ў 11 гадзін раніцы дакладам рэвізійнай камісіі.

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. СТАЛІНА XVII З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

монтаў Еўропы і Амерыкі. Я гавару аб сапраўдным дэмпінгу, які практыкуецца цяпер амаль усімі «цывілізаванымі» дзяржавамі, аб чым благаразумна захоўваюць маўчанне гэтыя храбрыя і благародныя дэпутаты.

Зразумела таксама, што гэтыя суправаджаючыя прамысловы крызіс, руйнуючыя з'явы, якія разыграліся па-за сферай вытворчасці, не маглі ў сваю чаргу не зрабіць уплыву на ход прамысловага крызіса ў сэнсе яго ўсугублення і ўскладнення.

Такава агульная карціна руху прамысловага крызіса.

Вось некаторыя лічбы з афіцыяльных матэрыялаў, ілюструючыя рух прамысловага крызіса за справаздачны перыяд.

Аб'ём прамысловай прадукцыі ў процантах к 1929 году

	1929 год	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
СССР	100	129,7	161,9	184,7	201,6
ПАЗШ	100	80,7	68,1	53,8	64,9
Англія	100	92,4	83,8	83,8	86,1
Германія	100	88,3	71,7	59,8	66,8
Францыя	100	100,7	89,2	69,1	77,4

Гэта табліца, як бачыце, сама гаворыць за сябе.

У той час, як прамысловасць асноўных капіталістычных краін падала з года ў год у параўнанні з узроўнем 1929 г. і толькі ў 1933 г. пачала крыху апраўляцца, далёка яшчэ не дасягнуўшы, аднак, узроўню 1929 г., прамысловасць СССР расла з года ў год, перажываючы працэс бесперапыннага пад'ёму.

У той час, як прамысловасць асноўных капіталістычных краін паказвае ў сярэднім **скарачэнне** аб'ёму сваёй прадукцыі к канцу 1933 г. у параўнанні з узроўнем 1929 г. на 25 проц. і больш, прамысловасць СССР **вырасла** за гэты час больш, чым удвая, г. зн. больш, чым на 100 проц. **(Апладысменты).**

Можа паказацца, судзячы па гэтай табліцы, што з чатырох капіталістычных краін Англія знаходзіцца ў найбольш спрыяючым становішчы. Але гэта не зусім верна. Калі ўзяць прамысловасць гэтых краін і параўнаць яе з даваенным узроўнем, то карціна атрымліваецца некалькі іншая:

Вось адпаведная табліца:

Аб'ём прамысловай прадукцыі ў процантах к даваеннаму ўзроўню

	1913 год	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
СССР	100	194,3	252,1	314,7	359,0	391,9
ПАЗШ	100	170,2	137,3	115,9	91,4	110,2
Англія	100	99,1	91,5	83,0	82,5	85,2
Германія	100	113,0	99,8	81,0	67,6	75,4
Францыя	100	139,0	140,0	124,0	96,1	107,6

Як бачыце, прамысловасць Англіі і Германіі ўсё яшчэ не дасягнула даваеннага ўзроўню, тады як ПАЗШ і Францыя перавысілі яго на некалькі процантаў, а СССР падняў-павялічыў сваю прамысловую прадукцыю за гэты перыяд у параўнанні з даваенным узроўнем больш, чым на 290 проц. **(Апладысменты).**

Але з гэтых табліц следуе яшчэ адзін вывад.

У той час як прамысловасць асноўных капіталістычных краін увесь час падала, пачынаючы з 1913 г. і асабліва з 1931 г., дайшоўшы ў 1932 г. да пункту найбольшага ўпадку, — у 1933 годзе яна стала некалькі апраўляцца і падымацца. Калі ўзяць месячныя даныя па 1932 і 1933 гадах, то яны яшчэ больш пацвярджаюць гэты вывад, бо яны гавораць аб тым, што прамысловасць гэтых краін, не гледзячы на хістанні яе прадукцыі на працягу 1933 года, не праявіла тэндэнцыі давесці хістанні ўніз да ўзроўню найбольшага ўпадку, меўшага месца ўлетку 1932 года.

Што гэта значыць?

Гэта значыць, што прамысловасць асноўных капіталістычных краін, як відаць, ужо прайшла пункт найбольшага ўпадку, да якога яна больш не варочалася на працягу 1933 года.

Некаторыя схільны прыпісаць гэту з'яву ўплыву выключна штучных фактараў, накшталт ваенна-інфляцыйнай кан'юнктуры. Не можа быць сумнення, што ваенна-інфляцыйная кан'юнктура адыгрывае тут не малую ролю. Гэта асабліва верна ў адносінах Японіі, дзе гэты штучны фактар з'яўляецца галоўнай і рашаючай сілай некаторага ажыўлення некаторых, галоўным чынам, ваенных галін прамысловасці. Але было-б грубай памылкай тлумачыць усё ваенна-інфляцыйнай кан'юнктурай. Такое тлумачэнне няправільна хоць-бы таму, што ахарактарызаваныя мною некаторыя зрухі ў прамысловасці наглядаюцца не ў паасобных і выпадковых раёнах, а ва ўсіх, або амаль ва ўсіх прамысловых краінах, у тым ліку ў краінах з цвёрдай валютай. Як відаць, побач з ваенна-інфляцыйнай кан'юнктурай тут мае месца таксама дзеянне ўнутраных эканамічных сіл капіталізма.

Капіталізму ўдалося некалькі аблягчыць становішча прамысловасці **за кошт рабочых** — шляхам паглыблення іх эксплаатацыі праз узмацненне інтэнсіўнасці іх працы, **за кошт фермераў** — шляхам правядзення палітыкі найбольш нізкіх цэн на прадукты іх працы, на харчы і часткова на сыравіну, **за кошт сялян, калоній і эканамічна слабых краін** — шляхам яшчэ большага зніжэння цэн на прадукты іх працы, галоўным чынам, на сыравіну і затым на харчы.

Ці значыць гэта, што мы маем справу з пераходам ад крызіса да звычайнай дэпрэсіі, якая цягне за сабой новы пад'ём і росквіт прамысловасці? Не, не значыць. Ва ўсякім выпадку ў цяперашні час не існуе такіх даных, прамых або ўскосных, якія-б гаварылі аб наступаючым пад'ёме прамысловасці ў капіталістычных краінах. Больш таго, — судзячы па ўсяму, такіх даных і не можа быць, па крайняй меры ў бліжэйшы час. Не можа быць, бо прадаўжаюць дзейнічаць усе тыя неспрыяючыя ўмовы, якія не даюць прамысловасці капіталістычных краін падняцца колькі-небудзь сур'ёзна ўгару. Гутарка ідзе аб прадаўжаючымся **агульным** крызісе капіталізма, у абстаноўцы якога працякае **эканамічны** крызіс, аб хранічнай недагрузцы прадпрыемстваў, аб хранічным масавым беспрацоўі, аб перапляценні прамысловага крызіса з сельска-гаспадарчым крызісам, аб адсутнасці тэндэнцыі да колькі-небудзь сур'ёзнага абнаўлення асноўнага капітала, прадвяшчаючага звычайна наступленне пад'ёму і т. д. і т. п.

Відавочна, што мы маем справу з пераходам ад пункту найбольшага ўпадку прамысловасці, ад пункту найбольшай глыбіні прамысловага крызіса — к дэпрэсіі, але к дэпрэсіі не звычайнай, а к дэпрэсіі асобага роду, якая не вядзе да новага пад'ёму і росквіту прамысловасці, але і не варочае яе да пункту найбольшага ўпадку.

2. АБВАСТРЭННЕ ПАЛІТЫЧНАГА СТАНОВІШЧА Ў КАПІТАЛІСТЫЧНЫХ КРАІНАХ

Рэзультатам зацяжнога эканамічнага крызіса з'явілася нябывалае дагэтуль абвастрэнне палітычнага становішча капіталістычных краін як унутры гэтых краін, так і паміж імі.

Узмацненне барацьбы за знешнія рынкі, знішчэнне апошніх астаткаў свабоднага гандлю, забаронныя мытныя пошліны, гандлёвая вайна, вайна валют, дэмпінг і многія іншыя аналагічныя мерапрыемствы, дэманструючыя крайні **нацыяналізм** у эканамічнай палітыцы, абвастрылі да крайнасці адносіны паміж краінамі, стварылі глебу для ваенных сутычак і паставілі на чаргу вайну, як сродак новага перадзелу свету і сфер уплыву на карысць больш моцных дзяржаў.

Вайна Японіі з Кітаем, акупацыя Манчжурыі, выхад Японіі з Лігі нацый і прасоўванне ў Паўночны Кітай — яшчэ больш абвастрылі становішча. Узмацненне барацьбы за Вялікі акіян і рост ваенна-марскіх узбраенняў у Японіі, ПАЗШ, Англіі, Францыі прадстаўляюць рэзультат гэтага абвастрэння.

Выхад Германіі з Лігі нацый і здань рэваншу далі новы штуршок да абвастрэння становішча і росту ўзбраенняў у Еўропе.

Не дзіва, што буржуазны пацыфізм цягне цяпер жалкае існаванне, а балбатня аб раззбраенні змяняецца «дзелавымі» разгаворамі аб узбраенні і даўзбраенні.

Зноў, як і ў 1914 годзе, на першы план высоўваюцца партыі ваяўнічага імперыялізма, партыі вайны і рэваншу.

Справа яўным чынам ідзе да новай вайны.

Яшчэ больш абвастраецца, з прычыны дзеяння тых-жа фактараў, унутранае становішча капіталістычных краін. 4 гады прамысловага крызіса знясілілі і давялі да роспачы рабочы клас. 4 гады сельска-гаспадарчага крызіса разарылі ўшчэнт незаможныя слаі сялянства не толькі ў асноўных капіталістычных краінах, але і — асабліва — у залежных і каланіяльных краінах. Гэта факт, што не гледзячы на ўсякія статыстычныя хітраванні, якія маюць сваёй мэтай праўменшэнне ліку беспрацоўных, колькасць беспрацоўных па афіцыяльных даных буржуазных устаноў даходзіць у Англіі да 3-х млн., у Германіі — да 5 млн., у ПАЗШ — да 10 млн., не гаворачы ўжо аб другіх краінах Еўропы. Дабаўце да гэтага часткова беспрацоўных, колькасць якіх перавышае дзесятак мільёнаў, дабаўце мільённыя масы разарыўшыхся сялян, — і вы атрымаеце прыблізную карціну галечы і роспачы працоўных мас. Народныя масы не дайшлі яшчэ да таго, каб пайсці на штурм капіталізма, але што ідэя штурму спее ў свядомасці людзей, — у гэтым наўрад ці можа быць сумненне. Аб гэтым красамоўна гавораць хоць-бы такія факты, як іспанская рэвалюцыя, звергнуўшая рэжым фашызма, і рост савецкіх раёнаў у Кітаі, які не ў сілах прыпыніць злучаная контррэвалюцыя кітайскай і замежнай буржуазіі.

Гэтым, уласна, і тлумачыцца той факт, што пануючыя класы капіталістычных краін старанна знішчаюць або зводзяць на нішто апошнія астаткі парламентарызма і буржуазнай дэмакратыі, якія могуць быць скарыстаны рабочым класам у яго барацьбе супроць прыгнятальнікаў, заганяюць у падполле комуністычныя партыі і пераходзяць да адкрыта тэрарыстычных метадаў захавання сваёй дыктатуры.

Шавінізм і падрыхтоўка вайны, як асноўныя элементы знешняй палітыкі, абузданне рабочага класа і тэрор у галіне ўнутранай палітыкі, як неабходны сродак для ўмацавання тылу будучых ваенных франтоў, — вось што асабліва займае цяпер сучасных імперыялістычных палітыкаў.

Не дзіва, што фашызм стаў цяпер найбольш модным таварам сярод ваяўнічых буржуазных палітыкаў. Я гавару не толькі аб фашызме наогул, але перш за ўсё аб фашызме германскага тыпу, які няправільна называецца нацыянал-сацыялізмам, бо пры самым старанным разглядзе нельга выявіць у ім нават атама сацыялізма.

У гэтай сувязі перамогу фашызма ў Германіі трэба разглядаць не толькі як прызнак слабасці рабочага класа і рэзультат здрад сацыял-дэмакратыі рабочаму класу, расчысціўшай дарогу фашызму. Яе трэба разглядаць таксама, як прызнак слабасці буржуазіі, як прызнак таго, што буржуазія ўжо не ў сілах панаваць старымі метадамі парламентарызма і буржуазнай дэмакратыі, з прычыны чаго яна вымушана прыбегнуць ва ўнутранай палітыцы да тэрарыстычных метадаў кіраўніцтва, — як прызнак таго, што яна не ў сілах больш знайсці выхад з цяперашняга становішча на базе мірнай знешняй палітыкі, з прычыны чаго яна вымушана прыбегнуць да палітыкі вайны.

Такава становішча.

Як бачыце, справа ідзе к новай імперыялісцкай вайне, як к выхаду з цяперашняга становішча.

Вядома, няма падстаў меркаваць, што вайна можа даць сапраўдны выхад. Наадварот. Яна павінна яшчэ больш заблытаць становішча. Больш таго, яна напэўна развяжа рэвалюцыю і паставіць пад пытанне самое існаванне капіталізма ў радзе краін, як гэта мела месца ў ходзе першай імперыялісцкай вайны. І калі, не гледзячы на вопыт першай імперыялісцкай вайны, буржуазныя палітыкі ўсё-ж хапаюцца за вайну, як тонучы за саломінку, то гэта значыць, што яны канчаткова заблыталіся, папалі ў тупік і гатовы ляцець стрымгалоў у безданне.

Не лішне таму разгледзець коратка тыя планы арганізацыі вайны, якія выношваюцца цяпер у колах буржуазных палітыкаў.

Адны думаюць, што вайну трэба арганізаваць супроць адной з вялікіх дзяржаў. Яны думаюць нанесці ёй знішчальнае паражэнне і паправіць свае справы за яе кошт. Дапусцім, што яны арганізавалі такую вайну. Што з гэтага можа атрымацца? Як вядома, у часе першай імперыялісцкай вайны таксама хацелі знішчыць адну з вялікіх дзяржаў — Германію і пажывіцца за яе кошт. А што з гэтага вышла? Германію яны не знішчылі, але пасеялі ў Германіі такую нянавісць да пераможцаў і стварылі такую багатую глебу для рэваншу, што да гэтага часу яшчэ не могуць, ды, мабыць, не хутка яшчэ змогуць расхлябаць тую агідную кашу, якую самі-ж заварылі. Але затое яны атрымалі разгром капіталізма ў Расіі, перамогу пралетарскай рэвалюцыі ў Расіі і — ясныя справы — Савецкі Саюз. Дзе гарантыя, што другая імперыялісцкая вайна дасць ім «лепшыя» рэзультаты, чым першая? Ці не вярней будзе прадпалажыць процілеглае?

Другія думаюць, што вайну трэба арганізаваць супроць адной з слабых у ваенных адносінах, але абшырных у сэнсе рынка краін, напрыклад, супроць Кітая, які, аказваецца, нельга назваць к таму-ж дзяржавай ва ўласным сэнсе слова, а прадстаўляе толькі «неарганізаваную тэрыторыю», якая мае патрэбу ў тым, каб яе захапілі моцныя дзяржавы. Яны хочуць, відавочна, канчаткова яго падзяліць і паправіць свае справы за яго кошт. Дапусцім, што яны арганізавалі такую вайну. Што з гэтага можа атрымацца? Вядома, што ў пачатку XIX стагоддзя гэтак-жа сама глядзелі на Італію і Германію, як глядзяць цяпер на Кітай, г. зн. лічылі іх «неарганізаванымі тэрыторыямі», а не дзяржавамі, і паднявольвалі іх. А што з гэтага атрымалася? З гэтага атрымалася, як вядома, вайна Германіі і Італіі за незалежнасць і аб'яднанне гэтых краін у самастойныя дзяржавы. З гэтага атрымалася ўзмацненне нянавісці да падняволынчыкаў у сэрцах народаў гэтых краін, рэзультаты якой да гэтага часу яшчэ не ліквідаваны і, мабыць, не хутка яшчэ будуць ліквідаваны. Паўстае пытанне: дзе гарантыя, што тое-ж самае не атрымаецца ў рэзультаце вайны імперыялістаў супроць Кітая?

Трэція думаюць, што вайну павінна арганізаваць «вышэйшая раса», скажам, германская «раса», супроць «ніжэйшай расы», перш за ўсё — супроць славян, што толькі такая вайна можа даць выхад са становішча, бо «вышэйшая раса» прызвана аплладняць «ніжэйшую» і панаваць над ёю. Дапусцім, што гэту дзіўную тэорыю, якая так-жа далёка ад навукі, як неба ад зямлі, — дапусцім, што гэту дзіўную тэорыю перавялі на практыку. Што з гэтага можа атрымацца? Вядома, што стары Рым гэтак-жа сама глядзеў на продкаў цяперашніх германцаў і французаў, як глядзяць цяпер прадстаўнікі «вышэйшай расы» на славянскія плямёны. Вядома, што стары Рым трэціраваў іх «ніжэйшай расай», «варварамі», прызванымі быць у вечным падначаленні «вышэйшай расе», «вялікаму Рыму», прычым — між намі будзь сказана — стары Рым меў для гэтага некаторую падставу, чаго нельга сказаць аб прадстаўніках цяперашняй «вышэйшай расы». **(Гром апладысментаў).**

А што з гэтага вышла? Вышла тое, што не-рымляне, г. зн. усе «варвары», аб'ядналіся супроць агульнага ворага і з громам перавярнулі Рым. Паўстае пытанне: дзе гарантыя, што прэтэнзіі прадстаўнікоў цяперашняй «вышэйшай расы» не прывядуць да тых-жа плачэўных рэзультатаў? Дзе гарантыя, што фашысцка-літаратурным палітыкам у Берліне пашчасліціцца больш, чым старым і выпрабаваным заваявальнікам у Рыме? Ці не вярней будзе прадпалажыць процілеглае?

Нарэшце, чацвертыя думаюць, што вайну трэба арганізаваць супроць СССР. Яны думаюць разбіць СССР, падзяліць яго тэрыторыю і пажывіцца за яго кошт. Памылкова было-б лічыць, што так думаюць толькі некаторыя ваенныя колы ў Японіі. Нам вядома, што такія-ж планы выношваюцца ў колах палітычных кіраўнікоў некаторых дзяржаў Еўропы. Дапусцім, што гэтыя паны перайшлі ад слоў да справы. Што з гэтага можа атрымацца? Наўрад ці можна сумнявацца, што гэта вайна будзе самай небяспечнай для буржуазіі вайной. Яна будзе самай небяспечнай не толькі таму, што народы **СССР** будуць біцца на смерць за заваяванні рэвалюцыі. Яна будзе самай небяспечнай для буржуазіі яшчэ таму, што вайна будзе адбывацца не толькі на франтах, але і ў тылу ў праціўніка. Буржуазія можа не сумнявацца, што шматлікія прыяцелі рабочага класа **СССР** у Еўропе і Азіі пастараюцца ўдарыць у тыл сваім прыгнятальнікам, якія зацеялі злачынную вайну супроць бацькаўшчыны рабочага класа ўсіх краін. І хай не крыўдуюць на нас паны буржуа, калі яны на другі дзень пасля такой вайны не далічацца некаторых блізкіх ім урадаў, цяпер шчасліва царствуючых «міласцю божай». **(Гром апладысментаў).** Адна такая вайна супроць СССР ужо была, калі ўспомніце, 15 год таму назад. Як вядома, усімі паважаны Чэрчыль прыбраў тады гэту вайну ў паэтычную формулу — «нашэсце чатырнаццаці дзяржаў». Вы памятаеце, вядома, што гэта вайна згуртавала ўсіх працоўных нашай краіны ў адзіны лагер самаахвярных байцоў, якія грудзьмі абаранялі сваю рабоча-сялянскую бацькаўшчыну ад знешніх ворагаў. Вы ведаеце, чым яна скончылася. Яна скончылася выгнаннем інтэрвентаў з нашай краіны і стварэннем рэвалюцыйных «камітэтаў дзеяння» ў Еўропе. Наўрад ці можна сумнявацца, што другая вайна супроць **СССР** прывядзе да поўнага паражэння нападаючых, да рэвалюцыі ў радзе краін Еўропы і Азіі і разгрому буржуазна-памешчыцкіх урадаў гэтых краін.

Такавы ваенныя планы заблытаўшыхся буржуазных палітыкаў.

Як бачыце, яны не блішчуць ні розумам, ні доблесцю. **(Апладысменты).**

Але калі буржуазія выбірае шлях вайны, то рабочы клас капіталістычных краін, даведзены да роспачы чатырохгадовым крызісам і беспрацоўем, становіцца на шлях рэвалюцыі. Гэта значыць, што спее і будзе наспяваць рэвалюцыйны крызіс. І рэвалюцыйны крызіс будзе нарастаць тым хутчэй, чым больш будзе заблытвацца буржуазія ў сваіх ваенных камбінацыях, чым часцей яна будзе прыбягаць да тэрарыстычных метадаў барацьбы супроць рабочага класа і працоўных сялян.

Некаторыя таварышы думаюць, што паколькі ёсць рэвалюцыйны крызіс, буржуазія павінна папасці ў безвыхаднае становішча, што яе канец, стала быць, прадвызначан ужо, што перамога рэвалюцыі тым самым ужо забяспечана і што ім застаецца толькі чакаць падзення буржуазіі і пісаць пераможныя рэзалюцыі. Гэта глыбокая памылка. Перамога рэвалюцыі ніколі не прыходзіць сама. Яе трэба падрыхтаваць і заваяваць. А падрыхтаваць і заваяваць яе можа толькі моцная пралетарская рэвалюцыйная партыя. Бываюць моманты, калі становішча — рэвалюцыйнае, улада буржуазіі хістаецца да самых асноў, а перамога рэвалюцыі ўсё-ж не прыходзіць, бо няма ў наяўнасці рэвалюцыйнай партыі пралетарыята, дастаткова моцнай і аўтарытэтнай для таго, каб павесці за сабой масы і ўзяць уладу ў свае рукі.

Было-б неразумна думаць, што падобныя «выпадкі» не могуць мець месца.

Не лішне было-б у сувязі з гэтым успомніць вешчыя словы Леніна аб рэвалюцыйным крызісе, сказаныя ім на другім кангрэсе Комінтэрна:

«Мы падышлі цяпер к пытанню аб рэвалюцыйным крызісе, як аснове нашага рэвалюцыйнага дзеяння. І тут трэба перш за ўсё адзначыць дзве пашыраныя памылкі. З аднаго боку, буржуазныя эканамісты паказваюць гэты крызіс, як проста «непакой», паводле прыгожага выразу англічан. З другога боку, часамі рэвалюцыянеры стараюцца даказаць, што крызіс абсалютна безвыхадны. Гэта памылка. Абсалютна безвыхаднага становішча не бывае. Буржуазія вядзе сябе, як абнаглелы і страціўшы галаву драпежнік, яна робіць глупства за глупствам, абвастраючы становішча, паскараючы сваю пагібель. Усё гэта так. Але нельга «даказаць», што няма абсалютна ніякай магчымасці, каб яна не ўсыпіла такую-то меншасць эксплаатуемых такімі-то ўступачкамі, каб яна не падавіла які-то рух або паўстанне такой-то часткі прыгнечаных і эксплаатуемых. Прабаваць «даказаць» наперад «абсалютную» безвыхаднасць было-б пустым педанцтвам або гульнёй у паняцці і ў слаўечкі. Сапраўдным «доказам» у гэтым і падобных пытаннях можа быць толькі практыка. Буржуазны лад ва ўсім свеце перажывае найвялікшы рэвалюцыйны крызіс. Трэба «даказаць» цяпер практыкай рэвалюцыйных партый, што ў іх дастаткова свядомасці, арганізаванасці, сувязі з эксплаатуемымі масамі, рашучасці, умення, каб выкарыстаць гэты крызіс для паспяховай, для пераможнай рэвалюцыі». **(Ленін. 1920 г., том XXV, стар. 340-341).**

3. АДНОСІНЫ ПАМІЖ СССР І КАПІТАЛІСТЫЧНЫМІ ДЗЯРЖАВАМІ

Лёгка зразумець, да чаго цяжка было СССР праводзіць сваю мірную палітыку ў гэтай, атручанай міязмамі ваенных камбінацый, атмасферы.

У абстаноўцы гэтай прадваеннай свістапляскі, ахапіўшай цэлы рад краін, СССР прадаўжаў стаяць за гэтыя гады цвёрда і непахісна на сваіх мірных пазіцыях, змагаючыся з пагрозай вайны, змагаючыся за захаванне міру, ідучы насустрач тым краінам, якія стаяць так ці інакш за захаванне міру, выкрываючы і зрываючы маску з тых, хто рыхтуе, правацыруе вайну.

На што разлічваў СССР у гэтай цяжкай і складанай барацьбе за мір?

а) На сваю растучую гаспадарчую і палітычную магутнасць.

б) На маральнае падтрыманне мільённых мас рабочага класа ўсіх краін, кроўна зацікаўленага ў захаванні міру.

в) На разважлівасць тых краін, якія не зацікаўлены па тых ці іншых матывах у парушэнні міру і якія хочуць развіць гандлёвыя адносіны з такім спраўным контрагентам, як СССР.

г) Нарэшце — на нашу слаўную армію, гатовую абараняць краіну ад наскокаў звонку.

На гэтай базе ўзнікла наша кампанія за заключэнне пакта аб ненападзе і пакта аб вызначэнні нападаючай стараны з суседнімі дзяржавамі. Вы ведаеце, што гэта кампанія мела поспех. Як вядома, пакт аб ненападзе заключан не толькі з большасцю нашых суседніх дзяржаў на Захадзе і Поўдні, у тым ліку з Фінляндыяй і Польшчай, але і з такімі краінамі, як Францыя, Італія, а пакт аб вызначэнні нападаючай стараны — з тымі-ж суседнімі дзяржавамі, уключаючы сюды і Малую Антанту.

На гэтай-жа базе ўмацавалася дружба паміж СССР і Турцыяй, палепшыліся адносіны і сталі бясспрэчна здавальняючымі паміж СССР і Італіяй, палепшыліся адносіны з Францыяй, Польшчай і іншымі балтыцкімі дзяржавамі, адноўлены адносіны з ПАЗШ, Кітаем і т. д.

З раду фактаў, адлюстроўваючых поспехі мірнай палітыкі СССР, трэба адзначыць і вылучыць два факты, якія маюць, бясспрэчна, сур'ёзнае значэнне.

1) Я маю на ўвазе, папершае, той пералом к лепшаму ў адносінах паміж СССР і Польшчай, паміж СССР і Францыяй, які адбыўся ў апошні час. У мінулым, як вядома, з Польшчай былі ў нас няважныя адносіны. У Польшчы забівалі прадстаўнікоў нашай дзяржавы. Польшча лічыла сябе бар'ерам заходніх дзяржаў супроць СССР. На Польшчу разлічвалі ўсе і ўсякія імперыялісты, як на перадавы атрад, у выпадку ваеннага нападу на СССР. Не лепш стаяла справа з адносінамі паміж СССР і Францыяй. Даволі ўспомніць факты з гісторыі суда над шкодніцкай групай Рамзіна ў Маскве, каб аднавіць у памяці карціну ўзаемаадносін паміж СССР і Францыяй. І вось гэтыя непажаданыя адносіны пачынаюць паступова знікаць. Яны замяняюцца іншымі адносінамі, якія нельга назваць інакш, як адносінамі збліжэння. Справа не толькі ў тым, што мы падпісалі пакт аб ненападзе з гэтымі краінамі, хоць сам па сабе пакт мае сур'ёзнейшае значэнне. Справа перш за ўсё ў тым, што атмасфера, заражоная ўзаемным недавер'ем, пачынае рассейвацца. Гэта не значыць, вядома, што намеціўшыйся працэс збліжэння можна разглядаць, як дастаткова моцны, забяспечваючы канчатковы поспех справы. Нечаканасці і зігзагі палітыкі, напрыклад, у Польшчы, дзе антысавецкія настроі яшчэ моцны, далёка яшчэ нельга лічыць выключанымі. Але пералом к лепшаму ў нашых адносінах, незалежна ад яго рэзультатаў у будучым, — ёсць факт, заслугоўваючы таго, каб адзначыць і высунуць яго наперад, як фактар паляпшэння справы міру.

Дзе прычына гэтага пералому, чым ён стымулюецца?

Перш за ўсё ростам сілы і магутнасці СССР.

У наш час са слабымі не прынята лічыцца, — лічацца толькі з моцнымі. А затым — некаторымі зменамі ў палітыцы Германіі, адлюстроўваючымі рост рэваншысцкіх і імперыялісцкіх настрояў у Германіі.

Некаторыя германскія палітыкі гавораць па гэтаму повaду, што СССР арыентуецца цяпер на Францыю і Польшчу, што з праціўніка Версальскага дагавора ён стаў яго прыхільнікам, што гэта перамена тлумачыцца ўстанаўленнем фашысцкага рэжыму ў Германіі. Гэта няверна. Вядома, мы далёкі ад таго, каб захапляцца фашысцкім рэжымам у Германіі. Але справа тут не ў фашызме, хоць-бы таму, што фашызм, напрыклад, у Італіі не перашкодзіў СССР устанавіць найлепшыя адносіны з гэтай краінай. Справа таксама не ў мнімых зменах у нашых адносінах да Версальскага дагавора. Не нам, перанёсшым ганьбу Брэсцкага міру, апяваць версальскі дагавор. Мы не згодны толькі з тым, каб з-за гэтага дагавора свет быў увергнут у бездонне новай вайны. Тое-ж самае трэба сказаць аб мнімай пераарыентацыі СССР. У нас не было арыентацыі на Германію, таксама як у нас няма арыентацыі на Польшчу і Францыю. Мы арыентаваліся ў мінулым і арыентуемся зараз на СССР і толькі на СССР. **(Бурныя апладысменты).** І калі інтарэсы СССР патрабуюць збліжэння з тымі ці іншымі краінамі, незацікаўленымі ў парушэнні міру, мы ідзем на гэту справу без хістання.

Не, не ў тым справа. Справа ў змене палітыкі Германіі. Справа ў тым, што яшчэ перад прыходам да ўлады цяперашніх германскіх палітыкаў, асабліва-ж пасля іх прыходу — у Германіі пачалася барацьба паміж двума палітычнымі лініямі, паміж палітыкай старой, атрымаўшай адбітак у вядомых дагаворах СССР з Германіяй, і палітыкай «новай», нагадваючай у асноўным палітыку былога германскага кайзера, які акупаваў адзін час Украіну і прадпрыняў паход супроць Ленінграда, ператварыўшы Прыбалтыцкія краіны ў плацдарм для такога паходу, прычым «новая» палітыка яўным чынам бярэ верх над старой. Нельга лічыць выпадковасцю, што людзі «новай» палітыкі бяруць ва ўсім перавагу, а прыхільнікі старой палітыкі аказаліся ў апале. Невыпадкова таксама вядомае выступленне Гугенберга ў Лондане, таксама як невыпадковы не менш вядомыя дэкларацыі Розенберга, кіраўніка знешняй палітыкі кіруючай партыі Германіі. Вось у чым справа, таварышы.

2) Я маю на ўвазе, падругое, аднаўленне нармальных адносін паміж СССР і Злучанымі Штатамі Паўночнай Амерыкі. Не можа быць сумнення, што гэты акт мае сур'ёзнейшае значэнне ва ўсёй сістэме міжнародных адносін. Справа не толькі ў тым, што ён падымае шансы справы захавання міру, паляпшае адносіны паміж абодвума краінамі, умацоўвае гандлёвыя сувязі паміж імі і стварае базу для ўзаемнага супрацоўніцтва. Справа ў тым, што ён кладзе веху паміж старым, калі ПАЗШ лічыліся ў розных краінах аплотам для ўсякіх антысавецкіх тэндэнцый, і новым, калі гэты аплот добраахвотна зняты з дарогі да ўзаемнай выгады абодвух краін.

Такавы два асноўныя факты, якія адлюстроўваюць поспехі савецкай палітыкі міру.

Было-б, аднак, няправільна думаць, што за справаздачны перыяд усё ішло ў нас гладка. Не, далёка не ўсё ішло ў нас гладка.

Успомніце хоць-бы націск з боку Англіі, эмбарго, наложанае на наш экспарт, спробу ўмяшацца ў нашы ўнутраныя справы і прашчупаць нас на гэтым, — выпрабаваць сілу нашага супраціўлен-

(ПРАЦЯГ НА 3 СТАР.)

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. СТАЛІНА XVII З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

ня. Праўда, з гэтай спробы нічога не вышла, і эмбарго было знята пасля, але непрыемны асадак ад гэтых націскаў усё яшчэ дае аб сабе знаць на ўсім, што датычыць адносін паміж Англіяй і СССР, у тым ліку ў перагаворах аб гандлёвым дагаворы. А націскі гэтыя на СССР нельга лічыць выпадковымі. Вядома, што адна частка англійскіх кансерватараў не можа жыць без такіх націскаў. І менна таму, што яны невыпадковыя, мы павінны ўлічваць, што будуць і надалей націскаць на СССР, ствараць пагрозу ўсякага роду, наносіць яму шкоду і т. п.

Нельга не мець таксама на ўвазе адносін паміж СССР і Японіяй, якія маюць патрэбу ў сур'ёзным паляпшэнні. Адмаўленне Японіі ад падпісання пакта аб ненападзе, у якім Японія мае патрэбу не менш, чым СССР, яшчэ раз падкрэслівае, што ў галіне нашых адносін не ўсё абстаіць добра. Тое самае трэба сказаць наконт перарыву перагавораў аб КУЧ, які адбыўся не па віне СССР, а таксама наконт таго, што японскія агенты твораць недапушчальныя рэчы на КУЧ, незаконна арыштоўваючы савецкіх служачых на КУЧ і т. п. Я ўжо не гавару аб тым, што адна частка ваенных людзей у Японіі адкрыта прапаведуе ў друку неабходнасць вайны з СССР і захопу Прымор'я пры ўхвале ўрадавай другой часткі ваенных, а ўрад Японіі замест таго, каб прызваць к парадку падпальшчыкаў вайны, робіць від, што гэта яго не датычыць. Не цяжка зразумець, што падобныя акалічнасці не могуць не ствараць атмасферы неспакою і няўпэўненасці. Вядома, мы будзем і надалей настойліва праводзіць палітыку міру і дабівацца паляпшэння адносін з Японіяй, бо мы хочам паляпшэння гэтых адносін. Але не ўсё тут залежыць ад нас. Таму мы павінны разам з тым прыняць усе меры да таго, каб агарадзіць нашу краіну ад нечаканасцей і быць гатовымі да абароны яе ад нападу. (Бурныя апладысменты).

Як бачыце, побач з поспехамі нашай мірнай палітыкі мы маем і рад адмоўных з'яў.

Такава знешняе становішча СССР.

Наша знешняя палітыка ясна. Яна ёсць палітыка захавання міру і ўмацавання гандлёвых адносін з усімі краінамі. СССР не думае пагражаць каму-б там ні было і тым больш нападаць на каго-б там ні было. Мы стаім за мір і адстойваем справу міру. Але мы не баімся пагроз і гатовы адказаць ударам на удар паджыгальнікаў вайны. (Бурныя апладысменты). Хто хоча міру і дабіваецца дзелавых сувязей з намі, той заўсёды знойдзе ў нас падтрыманне. А тыя, якія паспрабуюць напасці на нашу краіну, атрымаюць сакрушальны адпор, каб у далейшым не павадна было ім соваць сваё свіное рыла ў наш савецкі агарод. (Гром апладысментаў).

Такава наша знешняя палітыка. (Гром апладысментаў).

Задача заключаецца ў тым, каб праводзіць у жыццё і надалей гэту палітыку з усёй настойлівасцю і паслядоўнасцю.

II. ПРАДАЎЖАЮЧЫЙСЯ УЗДЫМ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ І ЎНУТРАНАЕ СТАНОВІШЧА СССР

Пераходжу да пытання аб унутраным становішчы СССР.

З пункту гледжання ўнутранога становішча СССР справаздачны перыяд прадстаўляе карціну ўсё больш разгортваючагася пад'ёму як у галіне народнай гаспадаркі, так і ў галіне культуры.

Пад'ём гэты быў не толькі простым колькасным накапленнем сіл. Пад'ём гэты выдатны тым, што ён унёс прынцыповыя змены ў структуру СССР, карэнным чынам змяніў твар краіны.

СССР за гэты перыяд ператварыўся ў корані, скінуўшы з сябе аблічча адсталасці і сярэдневякоўя. З краіны аграрнай ён стаў краінай індустрыяльнай. З краіны дробнай аднаасобнай сельскай гаспадаркі ён стаў краінай калектыўнай, буйнай механізаванай сельскай гаспадаркі. З краіны цёмнай, непісьменнай і некультурнай ён стаў — вярней, становіцца — краінай пісьменнай і культурнай, пакрытай аграмаднай сеткай вышэйшых, сярэдніх і ніжэйшых школ, дзейнічаючых на мовах нацыянальнасцяй СССР.

Створаны новыя галіны вытворчасці: станкабудаўніцтва, аўтамабільная прамысловасць, трактарная прамысловасць, хімічная прамысловасць, маторабудаўніцтва, самалётабудаўніцтва, камбайнабудаўніцтва, вытворчасць магутных турбін і генератараў, якасных сталяй, ферасплаваў, сінтэтычнага каўчука, азота, штучнага валакна і т. д. і т. п. (Доўгія апладысменты).

Пабудаваны і пушчаны ў ход за гэты перыяд тысячы новых зусім сучасных прамысловых прадпрыемстваў. Пабудаваны гіганты накшталт Днепрабуда, Магнітабуда, Кузнецкбуда, Чэлябуда, Бобрыкаў, Уралмашынбуда, Крамашбуда. Рэканструяваны на базе новай тэхнікі тысячы старых прадпрыемстваў. Пабудаваны новыя прадпрыемствы і створаны ачагі прамысловасці ў нацыянальных рэспубліках і на акраінах СССР: у Беларусі, на Украіне, на Паўночным Каўказе, у Закаўказзі, у Сярэдняй Азіі, у Казакстане, у Бурата-Манголіі, у Татарыі, Башкірыі, на Урале, ва Ўсходняй і Заходняй Сібіры, на Далёкім Усходзе і т. д.

Створана звыш двухсот тысяч калгасаў і пяці тысяч соўгасаў з новымі раённымі цэнтрамі і прамысловымі пунктамі для іх.

Выраслі амаль на пустым месцы новыя вялікія гарады з вялікай колькасцю насельніцтва. Каласальна разрасліся старыя гарады і прамысловыя пункты.

Закладзены асновы Урала Кузнецкага камбіната — злучэння кузнецкага каксуючагася вугалю з уральскай жалезнай рудой. Новую металургічную базу на Ўсходзе можна лічыць, такім чынам, ператворанай з мары ў сапраўднасць.

Закладзены асновы новай магутнай нафтавай базы ў раёнах заходняга і паўднёвага схілаў Уральскага хрыбта — па Уральскай вобласці, Башкірыі, Казакстану.

Відавочна, што аграмадныя капітальныя ўкладанні дзяржавы ва ўсе галіны народнай гаспадаркі, склаўшыя за справаздачны перыяд больш 60 мільярдаў рублёў — не прайшлі дарэмна і пачынаюць ужо даваць свае рэзультаты.

У рэзультаце гэтых дасягненняў народны даход СССР вырас з 29 мільярдаў рублёў у 1929 годзе да 50 мільярдаў у 1933 годзе пры велізарным падзенні народнага дахода за той-жа перыяд ва ўсіх без выключэння капіталістычных краінах.

Зразумела, што ўсе гэтыя дасягненні і ўвесь гэты пад'ём павінны былі прывесці—і сапраўды прывялі—да далейшага ўмацавання ўнутранога становішча СССР.

Як маглі адбыцца гэтыя каласальныя змены за які-небудзь 3-4 гады на тэрыторыі велізарнай дзяржавы з яе адсталай тэхнікай, з яе адсталай культурай? Ці не чуда гэта? Гэта было-б чудам, калі-б развіццё ішло на базе капіталізма і аднаасобнай дробнай гаспадаркі. Але гэта не можа быць названа чудам, калі мець на ўвазе, што развіццё ішло ў нас на аснове разгортвання социялістычнага будаўніцтва.

Зразумела, што гэты гіганцкі пад'ём мог разгарнуцца толькі на базе паспяховага будаўніцтва социялізма, на базе грамадскай працы дзесяткаў мільёнаў людзей, на базе пераваг социялістычнай сістэмы гаспадаркі перад сістэмай капіталістычнай і аднаасобна-сялянскай.

Не дзіва таму, што каласальны пад'ём эканомікі і культуры СССР за справаздачны перыяд адначасна разам з тым ліквідацыю капіталістычных элементаў і адцясненне на задні план аднаасобнай сялянскай гаспадаркі. Гэта факт, што ўдзельная вага социялістычнай сістэмы гаспадаркі ў галіне прамысловасці складае ў цяперашні час 99 проц., а ў сельскай гаспадарцы, калі мець на ўвазе пасеўныя плошчы зернавых культур, — 84,5 проц., тады як на долю аднаасобнай сялянскай гаспадаркі прыпадае толькі 15,5 проц.

Выходзіць, што капіталістычная гаспадарка ў СССР ужо ліквідавана, а аднаасобна-сялянскі сектар у вёсцы адціснёны на другарадныя пазіцыі.

Ленін гаварыў пры ўвядзенні нэпа, што ў нашай краіне ёсць элементы пяці грамадска-эканамічных укладаў:

1) Патрыярхальная гаспадарка (у значнай ступені натуральная гаспадарка), 2) дробна-таварная вытворчасць (большасць сялян з тых, хто прадае хлеб), 3) прыватна-гаспадарчы капіталізм, 4) дзяржаўны капіталізм, 5) социялізм. Ленін лічыў, што з усіх гэтых укладаў павінен урэшце ўзяць верх социялістычны ўклад. Мы можам цяпер сказаць, што першы, трэці і чацверты грамадска-эканамічныя ўклады ўжо не існуюць, другі грамадска-эканамічны ўклад адціснён на другарадныя пазіцыі, а пяты грамадска-эканамічны ўклад — социялістычны ўклад з'яўляецца безраздзельна пануючай і адзіна камандуючай сілай ва ўсёй народнай гаспадарцы. (Бурныя, доўгія апладысменты).

Такоў вынік.

У гэтым выніку—аснова моцнасці ўнутранога становішча СССР, аснова стойкасці яго перадавых і тылавых пазіцый у абстаноўцы капіталістычнага акружэння.

Пяройдзем да разгляду канкрэтных матэрыялаў па асобных пытаннях эканамічнага і палітычнага становішча Совецкага Саюза.

1. ПАД'ЁМ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

З усіх галін народнай гаспадаркі найбольш быстра расла ў нас прамысловасць. За справаздачны перыяд, г. зн. пачынаючы з 1930 г. прамысловасць вырасла ў нас больш чым удвая, а іменна на 101,6 проц., а ў параўнанні з даваенным узроўнем яна вырасла амаль учацвера, а іменна ў 291,9 проц.

Гэта значыць, што індустрыялізацыя ішла ў нас на ўсіх парах. Быстры рост індустрыялізацыі прывёў да таго, што ў валавой прадукцыі ўсёй народнай гаспадаркі прадукцыя прамысловасці заняла дамінуючае месца.

Вось адпаведная табліца:

Удзельная вага прамысловасці ў валавой прадукцыі народнай гаспадаркі ў проц. (у цэнах 1926-27 г.г.)

	1913 год	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Прамысловасць	42,1	54,5	61,6	66,7	70,7	70,4
Сельск. гасп.	57,9	45,5	38,4	33,3	29,3	29,6
УСЯГО:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Гэта значыць, што краіна наша стала моцна і канчаткова індустрыяльнай краінай.

Рашаючае значэнне ў справе індустрыялізацыі мае рост вырабу прылад і сродкаў вытворчасці ў агульным аб'ёме развіцця прамысловасці. Даныя за справаздачны перыяд паказваюць, што ўдзельная вага гэтага артыкула ў агульным аб'ёме прамысловасці заняла пераважнае месца.

Вось адпаведная табліца:

Удзельная вага прадукцыі дзвух асноўных груп галін буйнай прамысловасці (у цэнах 1926-27 г.)

Валавая прадукцыя (у млрд. р.)	1929 год	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Уся буйная прамысловасць	21,0	27,5	33,9	38,5	41,9
У тым ліку:					
Гр. «А»—прылады і сродкі вытворчасці	10,2	14,5	18,8	22,0	24,3
Гр. «Б»—прадметы спажывання	10,8	13,0	15,1	16,5	17,6
Удзельная вага ў %%:					
Гр. «А»—прылады і сродкі вытворчасці	48,5	52,6	55,4	57,0	58,0
Гр. «Б»—прадметы спажывання	51,5	47,4	44,6	43,0	42,0
УСЯГО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Табліца, як бачыце, не патрабуе тлумачэнняў. У нашай усё яшчэ маладой у тэхнічных адносінах краіне прамысловасць мае асобую задачу. Яна павінна рэканструяваць на новай тэхнічнай базе не толькі сябе самую, не толькі ўсе галіны прамысловасці, у тым ліку лёгкую, харчовую, лясную прамысловасць. Яна павінна яшчэ рэканструяваць усе віды транспарта і ўсе галіны сельскай гаспадаркі. Але яна можа выканаць гэту задачу толькі ў тым выпадку, калі машынабудаўніцтва—асноўны вагар рэканструкцыі народнай гаспадаркі—зойме ў ёй пераважаючае месца. Даныя справаздачнага перыяда паказваюць, што машынабудаўніцтва заваявала ў нас у агульным аб'ёме прамысловасці вядучую ролю.

Вось адпаведная табліца:

Удзельная вага паасобных галін прамысловасці ў проц. к выніку па валавай прадукцыі

С С С Р	1913 год	1929 г.	1932 г.	1933 г.
Каменнавугальная	2,9	2,1	1,7	2,0
Коксавая	0,8	0,4	0,5	0,6
Нафтаздабываючая	1,9	1,8	1,5	1,4
Нафтаапрацоўчая	2,3	2,5	2,9	2,6
Чорная металургія	няма вест.	4,5	3,7	4,0
Каляровая металургія	няма вест.	1,5	1,3	1,2
Машынабудаўніцтва	11,0	14,8	25,0	26,1
Асноўная хімія	0,8	0,6	0,8	0,9
Баваўняна-папяровая	18,3	15,2	7,6	7,3
Шарсцяная	3,1	3,1	1,9	1,8

Гэта значыць, што прамысловасць наша развівалася на здаровай аснове, а ключ рэканструкцыі—цяжкая прамысловасць—у нашых руках. Неабходна толькі, каб ён быў выкарыстан умела, рацыянальна.

Цікавую карціну адкрывае развіццё прамысловасці за справаздачны перыяд па сацыяльных сектарах.

Вось адпаведная табліца:

Валавая прадукцыя буйнай прамысловасці па сацыяльных сектарах (у цэнах 1926-27 гг.)

Валавая прадукцыя (у міл. руб.)	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Уся прадукцыя	21.025	27.477	33.903	38.464	41.968
У тым ліку:					
I. Аграмаджаная прамысловасць	20.891	27.402	вест. няма	38.436	41.940
а) Дзяржаўная прамысловасць	19.143	24.989	вест. няма	35.587	38.932
б) Кааперацыйная прамысловасць	1.748	2.413	вест. няма	2.849	3.008
II. Прыватная прамысловасць	134	75	вест. няма	28	28
У процантах:					
Уся прадукцыя	100	100	100	100	100
У тым ліку:					
I. Аграмаджаная прамысловасць	99,4	99,7	вест. няма	99,93	99,93
а) дзяржаўная прамысловасць	91,1	90,9	вест. няма	92,52	92,76
б) кааперацыйная прамысловасць	8,3	8,8	вест. няма	7,41	7,17
II. Прыватная прамысловасць	0,6	0,3	вест. няма	0,07	0,07

З гэтай табліцы відаць, што з капіталістычнымі элементамі ў прамысловасці пакончана ўжо, а соцыялістычная сістэма гаспадаркі з'яўляецца цяпер адзінай і манапольнай сістэмай у нашай прамысловасці. (Апладысменты).

Але з усіх дасягненняў прамысловасці, заваяваных ёю за справаздачны перыяд, самым важным дасягненнем трэба лічыць той факт, што яна здолела за гэты час выхаваць і выкаваць тысячы новых людзей і новых кіраўнікоў прамысловасці. Цэлыя слаі новых інжынераў і тэхнікаў, сотні тысяч маладых кваліфікаваных рабочых, асвоіўшых новую тэхніку і рушыўшых наперад нашу соцыялістычную прамысловасць. Не можа быць сумнення, што без гэтых людзей прамысловасць не магла-б мець тых поспехаў, якія мае цяпер і якімі яна ў праве ганарыцца. Даныя гавораць, што за справаздачны перыяд прамысловасць выпусціла ў вытворчасць са школ фабрычна-заводскага вучнёўства каля 800 тысяч больш або менш кваліфікаваных рабочых, а з ВТНУ, ВНУ і тэхнікумаў больш 580 тысяч інжынераў і тэхнікаў. Калі верна, што праблема кадраў з'яўляецца сур'ёзнейшай праблемай нашага развіцця, то трэба прызнаць, што наша прамысловасць пачынае сур'ёзна авалодваць гэтай праблемай.

Такавы асноўныя дасягненні нашай прамысловасці.

Было-б, аднак, няправільна думаць, што прамысловасць мела толькі адны поспехі. Не, у яе ёсць і свае недахопы. Галоўныя з іх:

а) Прадаўжаючаеся адставанне чорнай металургіі;

б) неўпарадачанасць справы каляровай металургіі;

в) недаацэнка сур'ёзнейшага значэння развіцця здабычы мясцовых вугалёў у агульным паліўным балансе краіны (Падмаскоўны раён, Каўказ, Урал, Караганда, Сярэдняя Азія, Сібір, Далёкі Ўсход, Паўночны край і т. д.);

г) адсутнасць належнай увагі да пытання арганізацыі новай нафтавай базы ў раёнах Урала, Башкірыі, Эмбы;

д) адсутнасць сур'ёзных клопатаў аб разгортванні вытворчасці тавараў шырокага спажывання як па лёгкай і харчовай прамысловасці, так і па лясной прамысловасці;

е) адсутнасць належнай увагі да пытання разгортвання мясцовай прамысловасці;

ж) зусім недапушчальныя адносіны да пытання аб паляпшэнні якасці прадукцыі;

з) прадаўжаючаеся адставанне ў справе пад'ёму прадукцыйнасці працы, зніжэння сабекошту, укаранення гаспадарчага разрахунку;

і) усё яшчэ неліквідаваная дрэнная арганізацыя працы і зарплаты, абязлічка ў рабоце, ураўнілаўка ў сістэме зарплаты;

к) далёка яшчэ не ліквідаваны канцылярска-бюракратычны метад кіраўніцтва ў гаспадарчых наркаматах і іх органах, у тым ліку ў наркаматах лёгкай і харчовай прамысловасці.

Паўрад ці трэба яшчэ растлумачваць абсалютную неабходнасць тэрміновай ліквідацыі гэтых недахопаў. Чорная і каляровая металургіі, як вядома, не выканалі свайго плана на працягу першай пяцігодкі. Яны не выканалі яго таксама за першы год другой пяцігодкі. Калі яны будуць і надалей адставаць, яны могуць ператварыцца ў тормаз для прамысловасці і ў прычыну яе прарываў. Што датычыць стварэння новых баз вугальнай і нафтавай прамысловасці, то не цяжка зразумець, што без выканання гэтай неадкладнай задачы мы можам пасадзіць на мель і прамысловасць, і транспарт. Пытанне аб шырспажыве і развіцці мясцовай прамысловасці, таксама як і пытанні аб паляпшэнні якасці прадукцыі, пад'ёме прадукцыйнасці працы, зніжэнні сабекошту, укараненні гаспадарчага разрахунку, — таксама не маюць патрэбы ў растлумачэнні. Што датычыць дрэннай арганізацыі працы і зарплаты і канцылярска-бюракратычнага метада кіраўніцтва, то, як паказала гісторыя з Данбасам, роўна як з прадпрыемствамі лёгкай і харчовай прамысловасці, гэта небяспечная хвароба гняздзіцца ва ўсіх галінах прамысловасці, тармозячы іх развіццё. Калі яна не будзе ліквідавана, прамысловасць будзе кульгаць на абедзве нагі.

Чарговыя задачы:

1) Захаваць за машынабудаўніцтвам яго цяперашнюю вядучую ролю ў сістэме прамысловасці.

2) Ліквідаваць адставанне чорнай металургіі.

3) Упарадачыць справу каляровай металургіі.

4) Разгарнуць ва ўсю здабычу мясцовых вугалёў ва ўсіх вядомых ужо раёнах, арганізаваць новыя раёны вугляздабычы (напрыклад, у Бурэйскім раёне Далёкага Ўсхода), ператварыць Кузбас у другі Данбас. (Доўгія апладысменты).

5. Узяцца сур'ёзна за арганізацыю нафтавай базы ў раёнах заходніх і паўднёвых схілаў Уральскага хрыбта.

6. Разгарнуць вытворчасць тавараў шырокага спажывання па ўсіх гаспадарчых наркаматах.

7. Развязаць мясцовую совецкую прамысловасць, даць ёй магчымасць праявіць ініцыятыву ў справе вырабу тавараў шырспажыву і аказаць ёй магчымую дапамогу сыравінай і сродкамі.

8. Палепшыць якасць выпускаемых тавараў, спыніць выпуск некамплектнай прадукцыі і караць усіх тых таварышоў, не гледзячы на асобы, якія парушаюць ці абыходзяць законы совецкай улады аб якасці і камплектнасці прадукцыі.

9) Дабіцца сістэматычнага росту прадукцыйнасці працы, зніжэння сабекошту і ўкаранення гаспадарчага разрахунку.

10) Дабіць абязлічку ў рабоце і ўраўнілаўку ў сістэме зарплаты.

11) Ліквідаваць канцылярска-бюракратычны метад кіраўніцтва ва ўсіх звеннях гаспадарчых наркаматаў, сістэматычна правяраючы выкананне рашэнняў і ўказанняў кіруючых цэнтраў ніжэйстаячымі органамі.

2. ПАД'ЁМ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

Некалькі па-іншаму пайшло развіццё ў галіне сельскай гаспадаркі. Ва многа раз павальней, чым у прамысловасці, але ўсё-ж быстрэй, чым у перыяд перавагі аднаасобнай гаспадаркі, нарастаў за справаздачны перыяд пад'ём асноўных галін сельскай гаспадаркі. А па жывёлагадоўчай галіне мы мелі нават адваротны працэс — падзенне пагалоўя жывёлы, і толькі ў 1933 г. і то ў адной толькі свінагадоўчай галіне намеціліся прызнакі пад'ёму.

Відавочна, што аграмадныя труднасці аб'яднання разрозненых дробных сялянскіх гаспадарак у калгасы, цяжкая справа стварэння амаль на пустым месцы вялікай колькасці буйных зернавых і жывёлагадоўчых гаспадарак, і наогул, рэарганізацыйны перыяд перабудовы і пераводу аднаасобнай сельскай гаспадаркі на новыя калгасныя рэйкі, які патрабуе многа часу і вялікіх выдаткаў, — усе гэтыя фактары немінуча прадвызначылі, як павольныя тэмпы пад'ёму сельскай гаспадаркі, так і параўнаўча доўгі перыяд ўпадку ў развіцці пагалоўя жывёлы.

Па сутнасці справы справаздачны перыяд быў для сельскай гаспадаркі не толькі перыядам быстрага пад'ёму і магутнага разбегу, колькі перыядам стварэння прадпасылак для такога пад'ёму і такога разбегу ў бліжэйшым будучым.

Калі ўзяць даныя аб росце пасеўных плошчаў усіх культур, а затым асоба-тэхнічных культур, то развіццё сельскай гаспадаркі за справаздачны перыяд рысуецца ў наступным відзе.

Пасеўныя плошчы ўсіх культур па СССР (у мільёнах гектараў)

	1913 год	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Уся пасеўная плошча	105,0	118,0	127,2	136,3	134,4	129,7
У тым ліку:	—					
а) зернавыя	94,4	96,0	101,8	104,4	99,7	101,5
б) тэхнічныя	4,5	8,8	10,5	14,0	14,9	12,0
в) агародна-бахчавыя	3,8	7,6	8,0	9,1	9,2	8,6
г) кармовыя	2,1	5,0	6,5	8,8	10,6	7,3

Пасеўныя плошчы тэхнічных культур па СССР (у мільёнах га)

	1913 год	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Бавоўна	0,69	1,06	1,58	2,14	2,17	2,05
Лён (даўгунец)	1,02	1,63	1,75	2,39	2,51	2,40
Цукровыя буракі	0,65	0,77	1,04	1,39	1,54	1,21
Алейныя	2,00	5,20	5,22	7,55	7,98	5,79

Гэтыя табліцы ілюструюць дзве асноўныя лініі ў сельскай гаспадарцы:

1) лінію на ўсямернае пашырэнне пасеўных плошчаў у перыяд разгару рэарганізацыі сельскай гаспадаркі, калі калгасы ствараліся дзесяткамі тысяч, калі яны зганялі кулакоў з зямлі, захватва-

(ПРАЦЯГ НА 4 СТАР.).

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. СТАЛІНА XVII З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

лі аслабаніўшыяся землі і прыбралі іх к рукам;

2) лінію на адмаўленне ад агульнага расшырэння пасеўных плошчаў, лінію на пераход ад агульнага расшырэння плошчаў к паляпшэнню апрацоўкі зямлі, к укараненню правільнага севазвароту і папару, падняццю ўраджайнасці і, калі гэтага патрабуе практыка,—к часоваму скарачэнню існуючых пасеўных плошчаў.

Як вядома, другая лінія — адзіна-правільная лінія ў сельскай гаспадарцы, — была абвешчана ў 1932 годзе, калі рэарганізацыйны перыяд у сельскай гаспадарцы падыходзіў к канцу і пытанне аб падняцці ўраджайнасці стала адным з асноўных пытанняў пад'ёму сельскай гаспадаркі.

Але даныя аб росце пасеўных плошчаў нельга лічыць зусім дастатковымі паказальнікамі развіцця сельскай гаспадаркі. Бывае, што плошчы растуць, а прадукцыя не расце, або нават падае з прычыны таго, што апрацоўка зямлі пагоршылася і ўраджайнасць на адзінку плошчы—пала. З прычыны гэтага даныя аб плошчах неабходна дапоўніць данымі аб валавой прадукцыі.

Вось адпаведная табліца:

Валавая прадукцыя зернавых і тэхнічных культур па СССР

У мільёнах цэнтнераў

	1913 год	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Зернавыя	801.0	717,4	835,4	694,8	698,7	898,0
Бавоўна (сырэц)	7.4	8,6	11,1	12,9	12,7	13,2
Лён (валакно)	3,3	3.6	4.4	5,5	5,0	5,6
Цукров. буракі	109.0	62.5	140.2	120,5	65,6	90.0
Алейныя	21,5	35,8	36,2	51,0	45,5	46,0

З гэтай табліцы відаць, што гады найбольшага разгару рэарганізацыі сельскай гаспадаркі — 1931 і 1932 г. г. — былі гадамі найбольшага зніжэння прадукцыі зернавых культур.

З гэтай табліцы следуе, далей, што лён і бавоўна, у раёнах якіх рэарганізацыя сельскай гаспадаркі ішла менш быстрымі тэмпамі, амаль не пацярпелі зусім і ішлі на пад'ём больш або менш роўна і няўхільна, захоўваючы высокі ўзровень свайго развіцця.

З гэтай табліцы следуе, патрэцяе, што ў той час, як алейныя культуры адчувалі толькі некаторыя хістанні, захоўваючы высокі ўзровень свайго развіцця ў параўнанні з даваенным узроўнем, цукровыя буракі, у раёнах якіх наглядаліся найбольш высокія тэмпы рэарганізацыі сельскай гаспадаркі і якія апошнімі ўступілі ў рэарганізацыйны перыяд, — мелі найбольшы ўпадак у апошні год рэарганізацыі — 1932 годзе, знізіўшы прадукцыю ніжэй даваеннага ўзроўню.

З гэтай табліцы следуе, нарэшце, што 1933 год — першы год пасля скончэння рэарганізацыйнага перыяда — з'яўляецца пераломным годам у развіцці зернавых і тэхнічных культур.

Гэта значыць, што зернавыя культуры, перш за ўсё, а за імі—тэхнічныя культуры адгэтуль будуць ісці да магутнага пад'ёму цвёрда і ўпэўнена.

Найбольш хваравіта перанесла рэарганізацыйны перыяд жывёлагадоўчая галіна сельскай гаспадаркі.

Вось адпаведная табліца:

Пагалоўе жывёлы па СССР

У мільёнах галоў

	1916 год	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
а) Коні	35,1	34,0	30,2	26,2	19,6	16,6
б) Буйная рагатая жывёла	58,9	68,1	52,5	47,9	40,7	38,6
в) Авечкі і козы	15,2	147,2	108,8	77,7	52,1	50,6
г) Свінні	20,3	20,9	13,6	14,4	11,6	12,2

З гэтай табліцы відаць, што па пагалоўю жывёлы мы маем за справаздачны перыяд не пад'ём, а ўпадак, які ўсё яшчэ прадаўжаецца, у параўнанні з даваенным узроўнем. Відавочна, што найбольшая насычанасць жывёлагадоўчых галін сельскай гаспадаркі буйна-кулацкімі элементамі, з аднаго боку, і ўзмоцненая кулацкая агітацыя за забой жывёлы, меўшая спрыяючую глебу ў гады рэарганізацыі, з другога боку,—знайшлі сваё адлюстраванне ў гэтай табліцы.

З гэтай табліцы следуе далей, што ўпадак пагалоўя пачаўся з першага-ж года рэарганізацыі (1930 г.) і прадаўжаецца аж да 1933 г., прычым упадак дасягнуў найбольшых размераў у першыя 3 гады, а ў 1933 годзе, у першы год пасля скончэння рэарганізацыйнага перыяда, калі зернавыя культуры пайшлі на пад'ём, размеры ўпадку пагалоўя дайшлі да мінімуму.

З гэтай табліцы следуе, нарэшце, што па свінагадоўлі ўжо пачаўся адваротны працэс, і ў 1933 г. ўжо наметаліся прызнакі прамога пад'ёма.

Гэта значыць, што 1934 г. павінен і можа стаць годам пералому к пад'ёму ва ўсёй жывёлагадоўчай гаспадарцы.

Як развівалася ў нас калектывізацыя сялянскіх гаспадарак за справаздачны перыяд?

Вось адпаведная табліца:

Калектывізацыя

Паказальнікі	1929 год	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Лік калгасаў (у тыс.)	57,0	85,9	211,1	211,05	224,5
Лік гаспадарак у калгасах (у мільёнах)	1,0	6,0	13,0	14,9	15,2
Процант калектывізацыі сялянскіх гаспадарак	3,9	23,6	52,7	61,5	65,0

А як ішоў рух зернавых пасеўных плошчаў па сектарах?

А вось адпаведная табліца:

Пасеўныя плошчы зернавых па сектарах

Пасевы зернавых у млн. га

Сектары	1929 год	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.	У проц. к плошчы 1933 г.
1. Соўгасы	1,5	2,9	8,1	9,3	10,8	10,6
2. Калгасы	3,4	29,7	61,0	69,1	75,0	73.9
3. Аднаасобнікі	91,1	69,2	35,3	21,3	15,7	15,5
Увесь пасеў зернавых па СССР	96,0	101,8	104,4	99,7	101,5	100,0

Аб чым гавораць гэтыя лічбы?

Яны гавораць аб тым, што рэарганізацыйны перыяд сельскай гаспадаркі, калі колькасць калгасаў і лік іх членаў раслі бурнымі тэмпамі, ужо закончан, закончан яшчэ ў 1932 годзе.

Значыцца, далейшы працэс калектывізацыі прадстаўляе працэс паступовага ўсасвання і перавыхавання астаткаў індывідуальных сялянскіх гаспадарак калгасамі.

Гэта значыць, што калгасы перамаглі канчаткова і беспаваротна. **(Бурныя, доўгія апладысменты).**

Яны гавораць, далей, аб тым, што соўгасы і калгасы разам уладаюць 84,5 проц. усіх зернавых плошчаў па СССР.

Гэта значыць, што калгасы і соўгасы разам сталі такой сілай, якая вырашае лёс усёй сельскай гаспадаркі і ўсіх яе галін.

Яны гавораць, далей, аб тым, што 65 проц. аб'яднаных у калгасы сялянскіх гаспадарак уладаюць 73,9 проц. усіх зернавых пасеўных плошчаў, тады як уся астатняя маса індывідуальных сялянскіх гаспадарак, складаючых 35 проц. усяго сялянскага насельніцтва, уладаюць усяго толькі 15,5 проц. усіх зернавых пасеўных плошчаў.

Калі дадаць да гэтага той факт, што калгасы здалі ў 1933 г. дзяржаве па ўсіх відах паступленняў больш мільярда пудоў зярна, а аднаасобныя сяляне, выканаўшыя план на ўсе 100 проц., здалі толькі каля 130 млн. пудоў, тады як у 1929-1930 г. аднаасобныя сяляне здалі дзяржаве каля 780 млн. пудоў, а калгасы не больш 120 млн. пудоў, — то стане ясней яснага, што калгасы і аднаасобныя сяляне за справаздачны перыяд поўнасцю перамяніліся ролямі, прычым калгасы сталі за гэты час пануючай сілай сельскай гаспадаркі, а аднаасобныя сяляне — другараднай сілай, вымушанай падпарадкавацца і прыстасоўвацца да калгаснага ладу.

Трэба прызнаць, што працоўнае сялянства, наша савецкае сялянства канчаткова і беспаваротна стала пад чырвоны сцяг сацыялізма. **(Доўгія апладысменты).**

Няхай балбочуць эсэра-меншавіцкія і буржуазна-трацкісцкія кумушкі, што сялянства па прыродзе контррэволюцыйна, што яно прызвана аднавіць у СССР капіталізм, што яно не можа быць саюзнікам рабочага класа ў справе пабудовы сацыялізма, што ў СССР немагчыма пабудаваць сацыялізм. Факты гавораць, што гэтыя паны паклёпнічаюць і на СССР і на савецкае сялянства. Факты гавораць, што наша савецкае сялянства канчаткова адчаліла ад берагоў капіталізма і пашло наперад у саюзе з рабочым класам — к сацыялізму. Факты гавораць, што мы ўжо пабудавалі фундамент сацыялістычнага грамадства ў СССР і нам застаецца толькі ўвянчаць яго надбудовамі — справа, несумненна, больш лёгкая, чым пабудова фундамента сацыялістычнага грамадства.

Сіла калгасаў і соўгасаў не вычэрпваецца, аднак, ростам іх пасеўных плошчаў і прадукцыі. Яна адбіваецца таксама і ў росце іх трактарнага парку, у росце іх механізацыі і, несумненна, што ў гэтых адносінах нашы калгасы і соўгасы пашлі далёка наперад.

Вось адпаведная табліца:

Трактарны парк у сельскай гаспадарцы СССР

(з улікам амартызацыі)

	У тысячах штук 1929 год	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.	Магутнасць у тыс. конскіх сіл 1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Усяго трактароў	34,9	72,1	125,3	148,5	204,1	391,4	1.003,5	1.850,0	2.225,0	3.100,0
У тым ліку:										
а) трактароў у МТС	2,4	31,1	63,3	74,8	122,3	23,9	372,5	848,0	1.077,0	1.782,0
б) трактароў у соўгасах усіх сістэм	9,7	27,7	51,5	64,0	81,8	123,4	483,1	892,0	1.043,0	1.318,0

Стала быць, 204 тыс. трактароў і 3.100 тыс. конскіх сіл для калгасаў і соўгасаў. Сіла, як бачыце, не малая, здольная выкарчаваць усе і ўсякія карэнні капіталізма ў вёсцы. Сіла, удвая перавышаючая тую колькасць трактароў, аб якой гаварыў у свой час Ленін, як аб далёкай перспектыве.

Што датычыць парку сельгасмашын у машынатрактарных станцыях і ў соўгасах Наркамсоўгасаў, то аб гэтым ёсць даныя ў наступных табліцах:

Па МТС

Найменаванне машын і майстэрань	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Камбайнаў (у тыс. штук)	7	0,1	2,2	11,5
Рухавікоў і лакамабіляў (у тыс. штук)	0,1	4,9	6,2	17,6
Складаных і поўскладаных малатарань (у тыс. штук)	2,9	27,8	37,0	50,0
Электраўстановак для малацьбы	168	268	551	1283
Лік рамонтных майстэрань у МТС	104	770	1220	1933
Грузавых аўтамабіляў (у тыс. шт.)	0,2	1,0	6,0	13,5
Легкавых аўтамабіляў (штук)	17	191	245	2800

Па соўгасах Наркамсоўгасаў

Машыны	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
Камбайнаў (у тыс. штук)	1,7	6,3	11,9	13,5
Рухавікоў і лакамабіляў (у тыс. штук)	0,3	0,7	1,2	2,5
Складаных і поўскладаных малатарань (у тыс. штук)	1,4	4,2	7,1	8,0
Электраўстановак	42	112	164	222
Рамонтных майстэрань:				
а) капітальнага рамонта	72	133	208	302
б) сярэдняга рамонта	75	160	215	476
в) бягучага рамонта	205	310	578	1166
г) грузавых аўтамабіляў (у тыс. штук)	2,1	3,7	6,2	10,9
д) легкавых аўтамабіляў (штук)	118	385	625	1890

Я думаю, што гэтыя даныя не маюць патрэбы ў тлумачэннях.

Не малое значэнне мела для пад'ёму сельскай гаспадаркі таксама стварэнне палітаддзелаў МТС і соўгасаў і снабжэнне сельскай гаспадаркі кваліфікаванымі работнікамі. Цяпер усе прызнаюць, што работнікі палітаддзелаў адыгралі аграмадную ролю ў справе паляпшэння работы калгасаў і соўгасаў. Вядома, што за справаздачны перыяд Цэнтральным Камітэтам партыі накіравана на вёску для павялічэння кадраў сельскай гаспадаркі каля 23 тыс. камуністаў, з якіх зямельных работнікаў больш 3-х тысяч, соўгасных работнікаў больш 2-х тысяч, работнікаў палітаддзелаў МТС больш 13 тысяч і работнікаў палітаддзелаў соўгасаў звыш 5 тыс.

Тое самае трэба сказаць аб снабжэнні калгасаў і соўгасаў новымі інжынерна-тэхнічнымі і аграномічнымі сіламі. Вядома, што за справаздачны перыяд работнікаў гэтай групы накіравана ў сельскую гаспадарку больш 111 тыс. чалавек.

Трактарыстаў, камбайнераў, штурвальных, шофераў падрыхтавана за справаздачны перыяд і накіравана па адной толькі наркамземаўскай сістэме звыш 1.900 тыс. чалавек.

Падрыхтавана і перападрыхтавана за той-жа перыяд старшынь і членаў праўленняў калгасаў, брыгадзіраў па паляводству, брыгадзіраў па жывёлагадоўлі, рахункаводаў — звыш 1.600 тыс. чалавек.

Гэтага, вядома, мала для нашай сельскай гаспадаркі. Але гэта ўсё-ж сёе-тое.

Як бачыце, дзяржава зрабіла ўсё магчымае для таго, каб аблягчыць работу органаў Наркамзема і Наркамсоўгасаў па кіраўніцтву калгасным і соўгасным будаўніцтвам.

Ці можна сказаць, што патрэбным чынам скарыстаны гэтыя магчымасці?

На жаль, нельга гэтага сказаць.

Пачаць з таго, што наркаматы гэтыя заражаны ў большай ступені, чым другія наркаматы, хваробай бюракратычна-канцылярскіх адносін да справы. Вырашаюць пытанні, але не думаюць аб тым, каб праверыць выкананне, прызваць к парадку парушальнікаў указанняў і распараджэнняў кіруючых органаў, высунуць уперад чэсных і добрасумленных выканаўцаў.

Наяўнасць аграмаднага парку трактароў і машын абавязвае, здавалася-б, зямельныя органы трымаць гэтыя каштоўныя машыны ў парадку, своечасова іх рамантаваць, скарыстаць іх на рабоце больш або менш знósна. Што робіцца імі ў гэтай галіне? На жаль, вельмі мала. Захаванне трактароў і машын нездавальняючае. Рамонт таксама нездавальняючы, бо да гэтага часу яшчэ не хочуць зразумець, што аснову рамонту складае бягучы і сярэдні рамонт, а не капітальны. Што датычыць скарыстання трактароў і машын, то нездавальняючае становішча гэтай справы да таго ясна і агульнавядома, што не патрабуе доказаў.

Адной з чарговых задач сельскай гаспадаркі з'яўляецца ўвядзенне правільных севазваротаў, расшырэнне чыстых папараў, паляпшэнне насеннай справы па ўсіх галінах земляробства. Што робіцца ў гэтай галіне? На жаль, пакуль што вельмі мала. Насенная справа па зярну і бавоўне так заблытана, што прыйдзецца яшчэ доўга разблытваць яе.

Адным з сапраўдных сродкаў падняцця ўраджайнасці тэхнічных культур з'яўляецца снабжэнне іх угнаеннямі. Што робіцца ў гэтай галіне? Пакуль што вельмі мала. Угнаенні ёсць, але органы Наркамзема не ўмеюць іх прымаць, а прыняўшы, не праяўляюць клопатаў аб тым, каб своечасова даставіць іх на месца і рацыянальна іх скарыстаць.

Наконт соўгасаў трэба сказаць, што яны ўсё яшчэ застаюцца не на вышыні сваіх задач. Я далёк ад таго, каб недаацаніць вялікае рэвалюцыянізуючае значэнне нашых соўгасаў. Але калі супаставіць аграмадныя ўкладанні дзяржавы ў справу соўгасаў з цяперашнімі фактычнымі рэзультатамі работы соўгасаў, дык атрымліваецца аграмадная неадпаведнасць не на карысць соўгасаў. Галоўнай прычынай гэтай неадпаведнасці з'яўляецца тая акалічнасць, што нашы зернавыя соўгасы вельмі грамоздкі, дырэктары не спраўляюцца з аграмаднымі соўгасамі, самі соўгасы вельмі спецыялізаваны, не маюць севазвароту і папарнага кліна, не маюць у сваім складзе жывёлагадоўчых элементаў. Неабходна, відавочна, разузбуйніць соўгасы і ліквідаваць іх празмерную спецыялізаванасць. Можна падумаць, што Наркамсоўгасаў своечасова паставіў гэтае пытанне і дабіўся яго вырашэння. Але гэта не верна. Пытанне было пастаўлена і вырашана па ініцыятыве людзей, якія не маюць ніякага дачынення да Наркамата соўгасаў.

Нарэшце, пытанне аб жывёлагадоўлі. Я ўжо дакладваў аб цяжкім становішчы жывёлагадоўлі. Можна падумаць, што нашы зямельныя органы праяўляюць ліхаманкавую дзейнасць па ліквідацыі крызіса жывёлагадоўлі, і што яны падымаюць трывогу, мабілізуюць работнікаў і бяруць на прыступ праблему жывёлагадоўлі. На жаль, нічога падобнага не адбылося і не адбываецца. Яны не толькі не падымаюць трывогі па поваду цяжкага становішча жывёлагадоўлі, а, наадварот, стараюцца замазаць пытанне, а часамі ў сваіх дакладах прабуюць нават утаіць ад грамадскай думкі краіны сапраўднае становішча жывёлагадоўлі, што зусім недапушчальна для бальшавікоў. Спадзявацца пасля гэтага, што зямельныя органы здолеюць вывесці на дарогу і падняць на належную вышыню жывёлагадоўлю, — значыць будаваць на пяску.

Справу жывёлагадоўлі павінны ўзяць у свае рукі ўся партыя, усе нашы работнікі, партыйныя і беспартыйныя, маючы на ўвазе, што праблема жывёлагадоўлі з'яўляецца цяпер такой-жа першачарговай праблемай, якой была ўчора ўжо вырашаная з поспехам праблема зернавая. Няма чаго і даказваць, што савецкія людзі, браўшыя не адну сур'ёзную перашкоду на шляху да мэты, здолеюць узяць і гэту перашкоду. **(Гром апладысментаў).**

Такоў кароткі і далёка не поўны пералік недахопаў, якія трэба ліквідаваць, і пералік задач, якія трэба вырашыць у бліжэйшы час.

Але справа не вычэрпваецца гэтымі задачамі. Ёсць яшчэ іншыя задачы па лініі сельскай гаспадаркі, аб якіх трэба было-б сказаць некалькі слоў.

Трэба перш за ўсё мець на ўвазе, што стары падзел нашых абласцей на прамысловыя і аграрныя ўжо зжыў сябе. Няма ў нас больш абласцей выключна аграрных, якія-б снабжалі хлебам, мясам, гароднінай прамысловыя вобласці. Роўным чынам няма ў нас больш выключна прамысловых абласцей, якія-б маглі разлічваць на тое, што атрымаюць усе неабходныя прадукты звонку, з іншых абласцей. Развіццё вядзе да таго, што ўсе вобласці становяцца ў нас больш ці менш прамысловымі, і чым далей, тым больш яны будуць станавіцца прамысловымі. Гэта значыць, што Украіна, Паўночны Каўказ, ЦЧВ і іншыя быўшыя аграрныя раёны не могуць ужо больш адпускаць на старану, прамысловым цэнтрам, столькі прадуктаў, колькі адпускалі яны раней, бо вымушаны карміць свае ўласныя гарады і сваіх уласных рабочых, колькасць якіх будзе расці. Але з гэтага следуе, што кожная вобласць павінна завесці ў сябе сваю сельска-гаспадарчую базу, каб мець сваю гародніну, сваю бульбу, сваё масла, сваё малако і ў той ці іншай ступені свой хлеб, сваё мяса, калі яна не хоча папасці ў цяжкае становішча. Вы ведаеце, што гэта справа цалкам ажыццёўлена, яна ўжо робіцца цяпер.

Задача заключаецца ў тым, каб давесці гэту справу да канца ва што-б там ні стала.

Трэба далей звярнуць увагу на тое, што вядомы падзел нашых абласцей на спажываючыя і вытвараючыя таксама пачынае траціць свой выключны характар. Такія «спажываючыя» вобласці, як Маскоўская і Горкаўская, далі ў гэтым годзе дзяржаве каля 80 мільёнаў пудоў хлеба. Гэта, вядома, не дробязь, што ў так званай спажываючай паласе ёсць каля 5 мільёнаў гектараў цалінных зямель, пакрытых хмызняком. Вядома, што клімат у гэтай паласе не дрэнны, ападкаў не мала, засух не бывае. Калі ачысціць гэтыя землі ад хмызняка і правесці рад мерапрыемстваў арганізацыйнага характару, можна будзе атрымаць аграмадны раён зернавых культур, які можа даць таварнага зярна пры звычайна вялікай ураджайнасці ў гэтых мясцах не менш, чым дае цяпер Ніжняя або Сярэдняя Волга. Гэта было-б вялікім падспор'ем для паўночных прамысловых цэнтраў.

Відавочна, задача заключаецца ў тым, каб стварыць у раёнах спажываючай паласы вялікі масіў зернавых культур.

Нарэшце, пытанне аб барацьбе з засухай у Заволжʼі. Насаджэнне лясоў і лесаабаронных палос ва ўсходніх раёнах Заволжʼя мае аграмаднае значэнне. Гэта работа, як вядома, ужо праводзіцца, хоць нельга сказаць, каб яна праводзілася з дастатковай інтэнсіўнасцю. Што датычыць абваднення Заволжʼя, — а гэта галоўнае з пункту гледжання барацьбы з засухай, — то нельга дапусціць, каб гэта справа была адкладзена ў доўгі яшчык. Праўда, яна была некалькі затармажана некаторымі знешнімі акалічнасцямі, адцягнуўшымі шмат сіл і сродкаў. Але цяпер няма больш падстаў адкладваць яе далей. Мы не можам абысціся без сур'ёзнай і зусім стабільнай, свабоднай ад выпадковасцяй пагоды — базы хлебнай вытворчасці на Волзе, якая дае штогод мільёнаў дзвесце пудоў таварнага зярна. Гэта зусім неабходна, калі ўлічыць рост гарадоў на Волзе, з аднаго боку, і ўсякія магчымыя ўскладненні ў галіне міжнародных адносін — з другога.

Задача заключаецца ў тым, каб прыступіць да сур'ёзнай работы па арганізацыі справы абваднення Заволжжа. **(Апладысменты).**

3. ПАД'ЕМ МАТЭРЫЯЛЬНАГА СТАНОВІШЧА І КУЛЬТУРЫ ПРАЦОЎНЫХ

Мы абрысавалі, такім чынам, становішча нашай прамысловасці і сельскай гаспадаркі, іх развіццё за справаздачны перыяд, іх становішча ў даны момант.

У выніку мы маем:

а) Магутны пад'ём вытворчасці як у галіне прамысловасці, так і ў галіне асноўных галін сельскай гаспадаркі.

б) Канчатковую перамогу на аснове гэтага пад'ёму сацыялістычнай сістэмы гаспадаркі над сістэмай капіталістычнай як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспадарцы, ператварэнне сацыялістычнай сістэмы ў адзіную сістэму ўсёй народнай гаспадаркі, выцясненне капіталістычных элементаў з усіх сфер народнай гаспадаркі.

в) Канчатковы адход аграмаднай большасці аднаасобных сялян ад дробнатаварнай аднаасобнай гаспадаркі, аб'яднанне іх у калектыўныя гаспадаркі на базе калектыўнай працы і калектыўнай уласнасці на сродкі вытворчасці, поўную перамогу калектыўнай гаспадаркі над дробнатаварнай індывідуальнай гаспадаркай.

г) Узрастаючы працэс далейшага расшырэння калгасаў за кошт аднаасобных сялянскіх гаспадарак, колькасць якіх падае, такім чынам, з месяца ў месяц, і якія ператвараюцца па сутнасці справы ў дапаможную сілу для калгасаў і соўгасаў.

Зразумела, што гэта гістарычная перамога над эксплаататарамі не магла не прывесці да карэнных паляпшэнняў у матэрыяльным становішчы і ва ўсім быце працоўных.

Ліквідацыя паразітычных класаў прывяла да знікнення эксплаатацыі чалавека чалавекам. Праца рабочага і селяніна вызвалена ад эксплаатацыі. Даходы, якія выціскаліся эксплаататарамі з народнай працы, астаюцца цяпер у руках працоўных і скарыстоўваюцца часткай для расшырэння вытворчасці і прыцягнення ў вытворчасць новых атрадаў працоўных, часткай — для прамога павышэння даходаў рабочых і сялян.

Знікла беспрацоўе — біч рабочага класа. Калі ў буржуазных краінах мільёны беспрацоўных церпяць галечу і пакуты з-за адсутнасці работы, то ў нас няма больш рабочых, якія-б не мелі работы і заработку.

Са знікненнем кулацкай кабалы знікла галеча ў вёсцы. Любы селянін, калгаснік ці аднаасобнік, мае цяпер магчымасць жыць палюдску, калі ён толькі хоча працаваць чэсна, а не лодырнічаць, не бадзяцца і не раскрадваць калгаснае дабро.

Знішчэнне эксплаатацыі, знішчэнне беспрацоўя ў горадзе, знішчэнне галечы ў вёсцы — гэта такія гістарычныя дасягненні ў матэрыяльным становішчы працоўных, аб якіх не могуць нават марыць рабочыя і сяляне самых што ні на ёсць «дэмакратычных» буржуазных краін.

Змянілася аблічча нашых буйных гарадоў і прамысловых цэнтраў. Немінучым прызнакам буйных гарадоў буржуазных краін з'яўляюцца трушчобы, так званыя рабочыя кварталы на акраінах горада, прадстаўляючыя груду цёмных, сырых, большай часткай падвальных, напалову разбураных памяшканняў, дзе звычайна знаходзіць прытулак бедны люд, капошачыся там у брудзе і праклінаючы лёс. Рэвалюцыя ў СССР прывяла да таго, што гэтыя трушчобы зніклі ў нас. Яны заменены нанова адбудаванымі добрымі і светлымі рабочымі кварталамі, прычым ва многіх выпадках рабочыя кварталы выглядаюць у нас лепш, чым цэнтры горада.

Яшчэ больш змянілася аблічча вёскі. Старая вёска з яе царквой на самым відным месцы, з яе лепшымі дамамі ўрадніка, папа, кулака на першым плане, з яе паўразваленымі хатамі сялян на заднім плане — пачынае знікаць. На яе месца выступае новая вёска з яе грамадска-гаспадарчымі будынкамі, з яе клубамі, радыё, кіно, школамі, бібліятэкамі і яслямі, з яе трактарамі, камбайнамі, малатарнямі, аўтамабілямі. Зніклі старыя знатныя фігуры кулака-эксплаататара, ліхвяра-крывасоса, купца-спекулянта, бацюшкі-ўрадніка. Цяпер знатнымі людзьмі з'яўляюцца дзеячы калгасаў і соўгасаў, школ і клубаў, старшыя трактарысты ды камбайнеры, брыгадзіры па паляводству і жывёлагадоўлі, лепшыя ўдарнікі і ўдарніцы калгасных палёў.

Знікае процілегласць паміж горадам і вёскай. Горад перастае быць у вачах сялян цэнтрам іх эксплаатацыі. Усё мацней становяцца ніці гаспадарчай і культурнай змычкі паміж горадам і вёскай. Ад горада і яго прамысловасці вёска атрымлівае цяпер дапамогу — трактарамі, сельгасмашынамі, аўтамабілямі, людзьмі, сродкамі. Дый сама вёска мае цяпер сваю прамысловасць у відзе машынатрактарных станцый, рамонтных майстэрань, усякага роду прамысловых прадпрыемстваў, калгасаў, невялікіх электрастанцый і т. п. Культурнае бяздонне паміж горадам і вёскай запаўняецца.

Такавы асноўныя дасягненні працоўных у галіне паляпшэння іх матэрыяльнага становішча, быту, культуры.

На аснове гэтых дасягненняў мы маем за справаздачны перыяд:

а) рост народнага даходу з 35 мільярдаў у 1930 годзе да 50 мільярдаў у 1933 годзе, прычым, з прычыны таго, што доля капіталістычных элементаў, у тым ліку канцэсіянераў, у народным даходзе складае ў цяперашні час менш поўпрацанта, дык амаль увесь народны даход размяркоўваецца паміж рабочымі і служачымі, працоўнымі сялянамі, кааперацыяй і дзяржавай;

б) рост насельніцтва Савецкага Саюза з 160,5 млн. чалавек у канцы 1930 года да 168 млн. у канцы 1933 года;

в) рост колькасці рабочых і служачых з 14.530 тысяч у 1930 годзе да 21.883 тыс. у 1933 годзе, прычым колькасць асоб фізічнай працы паднялася за гэты перыяд ад 9.489 тыс. да 13.797 тыс. чалавек, колькасць рабочых буйнай прамысловасці, у тым ліку рабочых транспарта, паднялася ад 5.079 тысяч да 6.882 тысячы чалавек, колькасць сельска-гаспадарчых рабочых — ад 1.426 тысяч да 2.519 тысяч чалавек, а колькасць рабочых і служачых у ганд-

(ПРАЦЯГ НА 5 СТАР.).

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. СТАЛІНА XVII З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

варыць, што такое меркаванне не мае нічога агульнага з марксізмам, ленінізмам. Пад роўнасцю марксізм разумее не ўраўнілаўку ў галіне асабістых запатрабаванняў і быту, а знішчэнне класаў, г. зн. а) роўнае вызваленне ўсіх працоўных ад эксплаатацыі пасля таго, як капіталісты звергнуты і экспрапрыяваны; б) роўную адмену для ўсіх прыватнай уласнасці на сродкі вытворчасці пасля таго, як яны перададзены ва ўласнасць усяго грамадства; в) роўны абавязак усіх працаваць па здольнасцях і роўнае права ўсіх працоўных атрымліваць за гэта па іх працы **(сацыялістычнае грамадства);** г) роўны абавязак усіх працаваць па здольнасцях і роўнае права ўсіх працоўных атрымліваць за гэта па патрэбнасцях **(камуністычнае грамадства).** Пры гэтым марксізм выходзіць з таго, што густы і запатрабаванні людзей не бываюць і не могуць быць аднолькавымі і роўнымі па якасці ці па колькасці ні ў перыяд сацыялізма ні ў перыяд камунізма.

Вось вам марксісцкае разуменне роўнасці.

Ніякай другой роўнасці марксізм не прызнаваў і не прызнае.

Рабіць адсюль вывад, што сацыялізм патрабуе ўраўнілаўкі, ураўнання, нівеліроўкі запатрабаванняў членаў грамадства, нівеліроўкі іх густаў і асабістага быту, што паводле марксізму ўсе павінны хадзіць у аднолькавых касцюмах і есці адны і тыя-ж стравы, у адной і той-жа колькасці, — значыць гаварыць пошласці і ўзводзіць паклёп на марксізм.

Час усвоіць, што марксізм з'яўляецца ворагам ураўнілаўкі. Яшчэ ў «Маніфесце камуністычнай партыі» біччавалі Маркс і Энгельс прымітыўны утапічны сацыялізм, называючы яго рэакцыйным за яго прапаведзь «усеагульнага аскетызма і грубай ураўнальнасці». Энгельс у сваім «Анты-Дзюрынгу» прысвяціў цэлую главу бічуючай крытыцы «радыкальнага ўраўнальнага сацыялізма», высунутага Дзюрынгам, як процівагу супроць марксісцкага сацыялізма.

«Рэвалюцыйны змест пралетарскага патрабавання роўнасці, — гаварыў Энгельс, — зводзіцца да патрабавання знішчэння класаў. Усякае патрабаванне роўнасці, якое ідзе далей гэтага, непазбежна прыводзіць да бязглуздзіцы».

Тое-ж самае гаворыць Ленін:

«Энгельс быў тысячу разоў праў, калі пісаў: паняцце роўнасці паміма знішчэння класаў ёсць глупейшы і недарэчнейшы забабон. Буржуазныя прафесары за паняцце роўнасці прабавалі нас абвінаваціць у тым, нібы мы хочам аднаго чалавека зрабіць роўным другому. У гэтай бязглуздзіцы, якую яны самі прыдумалі, яны прабавалі абвінаваціць сацыялістаў. Але яны не ведалі па свайму невуцтву, што сацыялісты — іменна заснавальнікі сучаснага навуковага сацыялізма Маркс і Энгельс — гаварылі: роўнасць ёсць пустая фраза, калі пад роўнасцю не разумець знішчэння класаў. Класы мы хочам знішчыць, у гэтых адносінах мы стаім за роўнасць. Але прэтэндаваць на тое, што мы зробім усіх людзей роўнымі адзін другому, гэта пусцейшая фраза і глупая выдумка інтэлігента». (Прамова Леніна **«Аб абмане народу лозунгамі свабоды і роўнасці»).**

Здаецца, ясна.

Буржуазныя пісьменнікі ахвотна малююць марксісцкі сацыялізм, як старую царскую казарму, дзе ўсё падначалена «прынцыпу» ўраўнілаўкі. Але марксісты не могуць несці адказнасць за невуцтва і тупасць буржуазных пісьменнікаў.

Не можа быць сумнення, што гэта блытаніна ў поглядах у паасобных членаў партыі наконт марксісцкага сацыялізма і захапленне ўраўнілаўскімі тэндэнцыямі сельска-гаспадарчых камун падобны, як дзве кроплі вады, на дробна-буржуазныя погляды нашых лявацкіх галавацяпаў, у якіх ідэалізацыя сельска-гаспадарчых камун даходзіла адзін час да таго, што яны прабавалі насадзіць камуны нават на заводах і фабрыках, дзе кваліфікаваныя і некваліфікаваныя рабочыя працуючы кожны па сваёй прафесіі, павінны былі аддаваць зарплату ў агульны кацёл і дзяліць яе потым парoўну. Вядома, якую шкоду прычынілі нашай прамысловасці гэтыя ўраўнілаўска-блазнюковыя практыкаванні «левых» галавацяпаў.

Як бачыце, астаткі ідэалогіі разбітых антыпартыйных груп маюць даволі вялікую жывучасць.

Зразумела, што калі-б гэтыя лявацкія погляды атрымалі перамогу ў партыі, партыя перастала-б быць марксісцкай, а калгасны рух быў-бы ўшчэнт дэзарганізаваны.

Або, напрыклад, возьмем пытанне аб лозунгу — **«Зрабіць усіх калгаснікаў заможнымі».** Гэты лозунг датычыць не толькі калгаснікаў. Ён яшчэ больш датычыць рабочых, бо мы хочам зрабіць усіх рабочых заможнымі, — людзьмі, якія вядуць заможнае і зусім культурнае жыццё.

Здавалася-б, справа ясная. Няма чаго было звяргаць капіталізм у кастрычніку 1917 г. і будаваць сацыялізм на працягу раду год, калі не даб'емся таго, каб людзі жылі ў нас у давольстве. Сацыялізм азначае не галечу і лішэнні, а знішчэнне галечы і лішэнняў, арганізацыю заможнага і культурнага жыцця для ўсіх членаў грамадства.

А тым часам, гэты ясны і па сутнасці справы элементарны лозунг выклікаў цэлы рад недаўменняў, блытаніну і неразбярыху сярод адной часткі членаў партыі. Ці не ёсць — гавораць яны — гэты лозунг зварот да старога, адкінутага партыяй лозунга — «узбагачайцеся»? Калі ўсе стануць заможнымі — прадаўжаюць яны — і беднata перастане існаваць — на каго-ж нам, бальшавікам, апірацца ў сваёй рабоце? Як-жа мы будзем працаваць без беднаты?

Можа быць гэта і смешна, але існаванне такіх наіўных і антыленінскіх поглядаў сярод часткі членаў партыі з'яўляецца несумненным фактам, з якім нельга не лічыцца.

Гэтыя людзі, як відаць, не разумеюць, што паміж лозунгам «узбагачайцеся» і лозунгам «зрабіць усіх калгаснікаў заможнымі» ляжыць цэлая бяздонне. Па першае — узбагачацца могуць толькі **аддзельныя** асобы ці групы, у той час як лозунг аб заможным жыцці датычыць не аддзельных асоб і груп, а **ўсіх** калгаснікаў. Падругое, узбагачаюцца **аддзельныя** асобы ці групы для таго, каб падначаліць сабе астатніх людзей і **эксплаатаваць** іх, у той час як лозунг аб заможным жыцці **ўсіх** калгаснікаў пры наяўнасці абгрмаджвання сродкаў вытворчасці ў калгасах **выключае** ўсякую магчымасць эксплаатацыі адных другімі. Патрэцяе, лозунг «узбагачайцеся» быў дан у перыяд пачатковай стадыі нэпа, калі капіталізм часткова аднаўляўся, калі кулакі былі ў сіле, у краіне пераважала аднаасобная сялянская гаспадарка, а калгасная гаспадарка знаходзілася ў зачаткавым стане, у той час як лозунг «зрабіць усіх калгаснікаў заможнымі» дан у апошняй стадыі нэпа, калі капіталістычныя элементы ў прамысловасці знішчаны, кулакі ў вёсцы разгромлены, індывідуальная сялянская гаспадарка адцяснёна на задні план, а калгасы ператвораны ў пануючую форму сельскай гаспадаркі. Я ўжо не гавару аб тым, што лозунг «зрабіць усіх калгаснікаў заможнымі» дан не ізалявана, а ў неразрыўнай сувязі з лозунгам «зрабіць калгасы бальшавіцкімі».

Ці-ж не ясна, што лозунг «узбагачайцеся» азначаў па сутнасці справы заклік аднавіць капіталізм, у той час як лозунг «зрабіць усіх калгаснікаў заможнымі» азначае заклік — **дабіць** апошнія астаткі капіталізма праз узмацненне эканамічнай магутнасці калгасаў і ператварэнне ўсіх калгаснікаў у заможных тружанікаў **(Выгукі «правільна!»).**

Ці не ясна, што паміж гэтымі лозунгамі няма і не можа быць нічога агульнага **(Выгукі «правільна!»).**

Што датычыць таго, што без існавання беднаты немысліма ні быта ні бальшавіцкая работа, ні сацыялізм, то гэта такое глупства, аб якім няёмка нават гаварыць. Ленінцы апіраюцца на бедлату, калі ёсць капіталістычныя элементы і ёсць беднata, якую эксплаатуюць капіталісты. Але калі капіталістычныя элементы разгромлены, а беднata вызвалена ад эксплаатацыі, задача ленінцаў заключаецца не ў тым, каб замацаваць і захаваць беднасць і беднату, прадпасылкі існавання якіх ужо знішчаны, а ў тым, каб знішчыць беднасць і падняць беднату да заможнага жыцця. Было-б недарэчным думаць, што сацыялізм можа быць пабудаван на базе галечы і лішэнняў, на базе скарачэння асабістых запатрабаванняў і зніжэння ўзроўню жыцця людзей да ўзроўню жыцця беднаты, якая да таго-ж сама не хоча больш аставацца беднатой і прэ ўверх да заможнага жыцця. Каму патрэбен такі, з дазволу сказаць, сацыялізм? Гэта быў-бы не сацыялізм, а карыкатура на сацыялізм. Сацыялізм можа быць пабудаван толькі на базе бурнага росту прадукцыйных сіл грамадства, на базе багацця прадуктаў і тавараў, на базе заможнага жыцця працоўных, на базе бурнага росту культурнасці. Бо сацыялізм, марксісцкі сацыялізм азначае не скарачэнне асабістых запатрабаванняў, а ўсямернае іх пашырэнне і росквіт, не абмежаванне або адмаўленне ад задавалення гэтых запатрабаванняў, а ўсебаковае і поўнае задавальненне ўсіх запатрабаванняў, культурна развітых працоўных людзей.

Не можа быць сумнення, што гэта блытаніна ў поглядах у асобных членаў партыі наконт беднаты і заможнасці ёсць адбітак поглядаў нашых лявацкіх галавацяпаў, ідэалізуючых беднату, як адвечную апору бальшэвізма, пры ўсіх і ўсякіх умовах і разглядаючых калгасы, як арэну жорсткай класавай барацьбы.

Як бачыце, і тут, у гэтым пытанні, астаткі ідэалогіі разбітых антыпартыйных груп усё яшчэ не трацяць сваёй жывучасці.

Зразумела, што калі-б падобныя галавацяпскія погляды атрымалі перамогу ў нашай партыі, калгасы не мелі-б тых поспехаў, якіх яны дабіліся за апошнія два гады, і яны развалілся-б у найкарацейшы тэрмін.

Або ўзяць, напрыклад, **нацыянальнае пытанне.** І тут таксама ў галіне нацыянальнага пытання, як і ў галіне іншых пытанняў, у адной часткі партыі ёсць блытаніна ў поглядах, ствараючая пэўную небяспеку. Я гаварыў аб жывучасці перажыткаў капіталізма. Трэба заўважыць, што перажыткі капіталізма ў свядомасці людзей значна больш жывучы ў галіне нацыянальнага пытання, чым у любой другой галіне. Яны больш жывучы, бо маюць магчымасць добра маскавацца ў нацыянальным касцюме.

Многія думаюць, што грэхападзенне Скрыпніка ёсць адзіны выпадак, выключэнне з правіла. Гэта няверна. Грэхападзенне Скрыпніка і яго групы на Украіне не ёсць выключэнне. Такія-ж вывіхі назіраюцца ў асобных таварышоў і ў другіх нацыянальных рэспубліках.

Што значыць ухіл к нацыяналізму, — усё роўна, ці ідзе гутарка аб ухіле к вялікарускаму нацыяналізму, або аб ухіле к мясцоваму нацыяналізму? Ухіл к нацыяналізму ёсць прыстасаванне інтэрнацыянальнай палітыкі рабочага класа к нацыяналісцкай палітыцы буржуазіі. Ухіл к нацыяналізму адлюстроўвае спробы «сваёй», нацыянальнай буржуазіі падарваць совецкі лад і аднавіць капіталізм. Крыніца ў абодвух ухілаў, як бачыце, агульная. Гэта — адыход ад ленінскага інтэрнацыяналізма. Калі хочаце трымаць пад агнём абодва ўхілы, трэба біць, перш за ўсё, па гэтай крыніцы, па тых, якія адыходзяць ад інтэрнацыяналізма — усё роўна ці ідзе гутарка аб ухіле к мясцоваму нацыяналізму, ці аб ухіле к вялікарускаму нацыяналізму. **(Бурныя апладысменты).**

Спрачаюцца аб тым, які ўхіл прадстаўляе галоўную небяспеку, ухіл к вялікарускаму нацыяналізму, ці ўхіл к мясцоваму нацыяналізму? Пры сучасных умовах гэта — фармальныя і таму пустыя спрэчкі. Недарэчна было-б даваць прыгодны для ўсіх часоў і ўмоў гатовы рэцэпт аб галоўнай і негалоўнай небяспецы. Такіх рэцэптаў няма наогул у прыродзе. Галоўную небяспеку прадстаўляе той ухіл, супроць якога перасталі змагацца і якому далі такім чынам разрасціся да дзяржаўнай небяспекі. **(Доўгія апладысменты).**

На Украіне яшчэ зусім нядаўна ўхіл да ўкраінскага нацыяналізма не прадстаўляў галоўнай небяспекі, але калі перасталі з ім змагацца і далі яму разрасціся да таго, што ён самкнуўся з інтэрвенцыяністамі, гэты ўхіл стаў галоўнай небяспекай. Пытанне аб галоўнай небяспецы ў галіне нацыянальнага пытання вырашаецца не пустапарожнімі фармальнымі спрэчкамі, а марксісцкім аналізам становішча справы ў даны момант і вывучэннем тых памылак, якія дапушчаны ў гэтай галіне.

Тое-ж самае трэба сказаць аб **правым і «левым» ухіле** ў галіне агульнай палітыкі. І тут, як і ў іншых галінах. Ёсць не малая блытаніна ў поглядах у паасобных членаў нашай партыі. Часамі, вядучы барацьбу супроць правага ўхіла, адводзяць руку ад «левага» ўхіла і аслабляюць барацьбу з ім, думаючы, што ён не апасны, або мала апасны. Гэта сур'ёзная і небяспечная памылка. Гэта ўступка «леваму» ўхілу, недапушчальная для члена партыі. Гэта тым больш недапушчальна, што ў апошні час «левыя» канчаткова скаціліся на пазіцыю правых і па сутнасці справы нічым ад іх ужо не адрозніваюцца.

Мы заўсёды заяўлялі, што «левыя» — гэта тыя-ж правыя, якія маскіруюць сваю правізну левымі фразамі. Цяпер «левыя» самі пацвярджаюць гэта наша заяўленне.

Вазьміце леташнія нумары трацкісцкага «Бюлетэня». Што патрабуюць і аб чым пішуць там нашы трацкісты? У чым выражаецца іх «левая» праграма? Яны патрабуюць: **роспуску соўгасаў, як нерэнтабельных, роспуску большай часткі калгасаў, як дутых, адмаўлення ад палітыкі ліквідацыі кулацтва, звароту да канцэсійнай палітыкі і здачы ў канцэсію цэлага раду нашых прамысловых прадпрыемстваў,** як нерэнтабельных.

Вось вам праграма агідных трусоў і капітулянтаў, контррэвалюцыйная праграма аднаўлення капіталізма ў СССР!

Чым яна адрозніваецца ад праграмы крайніх правых? Ясна, што нічым. Выходзіць, што «левыя» адкрыта далучыліся да контррэвалюцыйнай праграмы правых для таго, каб скласці з імі блок і павесці сумесную барацьбу супроць партыі.

Як можна пасля гэтага гаварыць, што «левыя» не небяспечны альбо мала небяспечны?! Ці не ясна, што людзі, якія гавораць такую бязглуздзіцу, л'юць ваду на млын заклятых ворагаў ленінізма? Як бачыце, і тут, у галіне ўхілаў ад лініі партыі — усё роўна ці ідзе справа аб ўхілах па агульнай палітыцы, ці аб ухілах у нацыянальным пытанні — перажыткі капіталізма ў свядомасці людзей, у тым ліку ў свядомасці паасобных членаў нашай партыі, — маюць дастатковую жывучасць.

Вось вам некалькі сур'ёзных і актуальных пытанняў нашай ідэйна-палітычнай работы, па якіх ёсць у паасобных праслойках партыі няяснасць поглядаў, блытаніна, а то і прамое адхіленне ад ленінізма. А гэта-ж не адзіныя пытанні, па якіх можна было-б дэманстраваць блытаніну ў поглядах сярод паасобных членаў партыі.

Ці можна пасля гэтага гаварыць, што ў нас у партыі ўсё добра?

Ясна, што нельга.

Нашы задачы ў галіне ідэйна-палітычнай работы:

1) падняць тэарэтычны ўзровень партыі на належную вышыню;

2) узмацніць ідэалагічную работу ва ўсіх звеннях партыі;

3) весці нястомную прапаганду ленінізма ў радах партыі;

4) выхоўваць партарганізацыі і акружаючы іх беспартыйны актыў у духу ленінскага інтэрнацыяналізма;

5) не замазваць, а крытыкаваць смела адхіленні некаторых таварышоў ад марксізма, ленінізма;

6) сістэматычна выкрываць ідэалогію і астаткі ідэалогіі варожых ленінізму плыняў.

2. ПЫТАННІ АРГАНІЗАЦЫЙНАГА КІРАЎНІЦТВА

Я гаварыў аб нашых поспехах. Гаварыў аб перамозе лініі партыі як у галіне народнай гаспадаркі і культуры, так і ў галіне перамагання антыленінскіх груповак у партыі. Я гаварыў аб сусветна-гістарычным значэнні нашай перамогі. Гэта не азначае, аднак, што перамога атрымана ўсюды і ва ўсім і ўжо вырашаны ўсе пытанні. Такіх поспехаў і перамог наогул не бывае ў прыродзе. Нявырашаных пытанняў і праруж усякага роду застаецца ў нас яшчэ не мала. Наперадзе ў нас — куча задач, патрабуючых вырашэння. Але гэта несумненна азначае, што большая частка неадкладных чарговых задач ужо вырашана з поспехам і ў гэтым сэнсе найвялікшая перамога нашай партыі не выклікае сумнення.

Але вось пытанне: як стваралася гэта перамога, як яна дабывалася на справе, якой барацьбой, якімі намаганнямі?

Некаторыя думаюць, што дастаткова выпрацаваць правільную лінію партыі, правазгласіць яе перад усімі, выкласці яе ў выглядзе агульных тэзісаў і рэзалюцый і прагаласаваць яе аднагалосна, каб перамога прыйшла сама сабой, так сказаць, самацёкам. Гэта, безумоўна, вялікае заблуджэнне. Так могуць думаць толькі непапраўныя бюракраты і канцылярысты. На самой справе, гэтыя поспехі і перамогі былі атрыманы не ў парадку самацёку, а ў парадку жорсткай барацьбы за правядзенне лініі партыі. Перамога ніколі не прыходзіць сама, — яе звычайна прыцягваюць.

Добрыя рэзалюцыі і дэкларацыі за генеральную лінію партыі — гэта толькі пачатак справы, бо яны азначаюць толькі жаданне перамагчы, але не самую перамогу. Пасля таго, як дана правільная лінія, пасля таго, як дано правільнае вырашэнне пытання, поспех справы залежыць ад арганізацыйнай работы, ад арганізацыі барацьбы за правядзенне ў жыццё лініі партыі, ад правільнага падбору людзей, ад праверкі выканання рашэнняў кіруючых органаў. Без гэтага правільная лінія партыі і правільныя рашэнні рызыкуюць пацярпець сур'ёзны ўрон. Больш таго: пасля таго, як дана правільная палітычная лінія, арганізацыйная работа вырашае ўсё, у тым ліку і лёс самой палітычнай лініі — яе выкананне, або яе правал.

На самой справе, перамога была дабыта і заваявана шляхам сістэматычнай і жорсткай барацьбы з усякага роду труднасцямі на шляху к правядзенню лініі партыі, шляхам перамагання гэтых труднасцяй, шляхам мабілізацыі партыі і рабочага класа на справу перамагання труднасцяй, шляхам арганізацыі барацьбы за перамаганне труднасцяй, шляхам зняцця няпрыгодных работнікаў і падбору лепшых, здольных павесці барацьбу з труднасцямі.

Што гэта за труднасці і дзе яны гняздзяцца?

Гэтыя труднасці з'яўляюцца труднасцямі нашай арганізацыйнай работы, труднасцямі нашага арганізацыйнага кіраўніцтва. Яны гняздзяцца ў нас саміх, у нашых кіруючых работніках, у нашых арганізацыях, у апаратах нашых партыйных, совецкіх, гаспадарчых, прафсаюзных, камсамольскіх і ўсякіх іншых арганізацый.

Трэба зразумець, што сіла і аўтарытэт нашых партыйна-совецкіх, гаспадарчых і ўсякіх іншых арганізацый і іх кіраўнікоў вырaслі да небывалай ступені. І іменна таму, што іх сіла і аўтарытэт вырaслі да небывалай ступені, — ад іх работы залежыць цяпер усё або амаль усё. Спасылканне на так званыя аб'ектыўныя ўмовы не мае апраўдання. Пасля таго, як правільнасць палітычнай лініі партыі пацверджана вопытам раду год а гатоўнасць рабочых і сялян падтрымаць гэту лінію не выклікае больш сумнення, — роля так званых аб'ектыўных умоў звялася да мінімуму, тады як роля нашых арганізацый і іх кіраўнікоў стала рашаючай, выключнай. А што гэта азначае? Гэта азначае, што адказнасць за нашы прарывы і недахопы ў рабоце кладзецца ад сёння на дзевяць дзесятых не на «аб'ектыўныя» ўмовы, а на нас саміх, і толькі на нас.

Мы маем у партыі больш двух мільёнаў членаў і кандыдатаў. Мы маем у камсамоле больш 4-х млн. членаў і кандыдатаў. Мы маем звыш 3 млн. рабочых і сялянскіх карэспандэнтаў. У Асоавіяхіме ёсць у нас больш 12 млн. членаў. У прафсаюзах — звыш 17 млн. членаў. Гэтым арганізацыям абавязаны мы нашымі поспехамі. І калі, не гледзячы на наяўнасць такіх арганізацый і такіх магчымасцяй, аблягчаючых дасягненне поспехаў, мы маем не мала недахопаў у рабоце і немалую колькасць прарываў, дык вінаваты ў гэтым толькі мы, наша арганізацыйная работа, наша дрэннае арганізацыйнае кіраўніцтва.

Бюракратызм і канцыляршчына апаратаў кіравання; балбатня аб «кіраўніцтве наогул» замест жывога і канкрэтнага кіраўніцтва; функцыянальная пабудова арганізацый і адсутнасць асабістай адказнасці; абязлічка ў рабоце і ўраўнілаўка ў сістэме зарплаты; адсутнасць сістэматычнай праверкі выканання; боязнь самакрытыкі, — вось дзе крыніцы нашых труднасцяй, вось дзе гняздзяцца цяпер нашы труднасці.

Было-б наіўна думаць, што можна перамагчы гэтыя труднасці пры дапамозе рэзалюцый і пастаноў. Бюракраты і канцылярысты даўно ўжо набілі руку на тым, каб на словах прадэманстраваць вернасць рашэнням партыі і ўрада, а на справе палажыць іх пад сукно. Каб перамагчы гэтыя труднасці, трэба было ліквідаваць адставанне нашай арганізацыйнай работы ад патрабаванняў палітычнай лініі партыі, трэба было падняць узровень арганізацыйнага кіраўніцтва ва ўсіх сферах народнай гаспадаркі да ўзроўня палітычнага кіраўніцтва, трэба было дабіцца таго, каб наша арганізацыйная работа забяспечвала практычнае правядзенне ў жыццё палітычных лозунгаў і рашэнняў партыі.

Каб перамагчы гэтыя труднасці і дабіцца поспехаў, трэба было **арганізаваць** барацьбу за перамаганне гэтых труднасцяй, трэба было ўцягнуць масы рабочых і сялян у гэту барацьбу, трэба было мабілізаваць самую партыю, трэба было ачысціць партыю і гаспадарчыя арганізацыі ад ненадзейных, няўстойлівых, перараджаўшыхся элементаў.

Што патрабавалася для гэтага?

Нам трэба было арганізаваць:

1) разгортванне самакрытыкі і ўскрыццё недахопаў у нашай рабоце;

2) мабілізацыю партыйных, совецкіх, гаспадарчых, прафсаюзных і камсамольскіх арганізацый на барацьбу з труднасцямі;

3) мабілізацыю рабоча-сялянскіх мас на барацьбу за правядзенне ў жыццё лозунгаў і рашэнняў партыі і ўрада;

4) разгортванне спаборніцтва і ўдарніцтва сярод працоўных;

5) шырокую сетку палітаддзелаў МТС і соўгасаў, набліжэнне партыйна-совецкага кіраўніцтва да сяла;

6) разузбуйненне наркаматаў, галоўных кіраўніцтваў і трэстаў, набліжэнне гаспадарчага кіраўніцтва да прадпрыемства;

7) знішчэнне абязлічкі ў рабоце і ліквідацыю ўраўнілаўкі ў сістэме зарплаты;

8) знішчэнне «функцыяналкі», узмацненне асабістай адказнасці і ўстаноўку на ліквідацыю калегій;

9) узмацненне праверкі выканання і ўстаноўку на рэарганізацыю ЦКК і РСІ у духу далейшага ўзмацнення праверкі выканання;

10) перакідку кваліфікаваных работнікаў з канцылярый бліжэй да вытворчасці;

10) выкрыванне і выгнанне з апаратаў кіраўніцтва непапраўных бюракратаў і канцылярыстаў;

12) зняцце з пастоў парушальнікаў рашэнняў партыі і ўрада, «очковтирателей» і балбатуноў і вылучэнне на іх месца новых людзей, — людзей справы, здольных забяспечыць канкрэтнае кіраўніцтва даручанай работай і ўмацаванне партыйна-совецкай дысцыпліны;

13) чыстку совецка-гаспадарчых арганізацый і скарачэнне іх штатаў;

14) нарэшце, чыстку партыі ад ненадзейных перарадзіўшыхся людзей.

Вось у асноўным тыя сродкі, якія павінна была высунуць партыя для таго, каб перамагчы труднасці, падняць узровень нашай арганізацыйнай работы да ўзроўня палітычнага кіраўніцтва і забяспечыць, такім чынам, правядзенне ў жыццё лініі партыі.

Вы ведаеце, што ЦК нашай партыі так іменна і вёў сваю арганізацыйную работу за справаздачны перыяд.

ЦК кіраваўся пры гэтым геніяльнай мыслю Леніна аб тым, што галоўнае ў арганізацыйнай рабоце — **падбор людзей і праверка выканання.**

Па частцы падбору людзей і звальнення тых, якія не апраўдалі сябе, я хацеў-бы сказаць некалькі слоў.

Паміма невыправімых бюракратаў і канцылярыстаў, наконт звальнення якіх у нас няма ніякіх разгалоссяў, — ёсць у нас яшчэ два тыпы работнікаў, якія тармозяць нашу работу, перашкаджаюць нашай рабоце і не даюць нам ісці наперад.

Адзін тып работнікаў — гэта людзі з вядомымі заслугамі ў мінулым, людзі, стаўшыя вяльможамі, людзі, якія лічаць, што партыйныя і совецкія законы пісаны не для іх, а для дурняў. Гэта — тыя самыя людзі, якія не лічаць сваім абавязкам выконваць рашэнні партыі і ўрада, якія разбураюць, такім чынам, асновы партыйнай і дзяржаўнай дысцыпліны. На што яны разлічваюць, парушаючы партыйныя і совецкія законы? Яны спадзяюцца на тое, што совецкая ўлада не адважыцца крануць іх з-за іх старых заслуг. Гэтыя зазнаўшыяся вяльможы думаюць, што яны незамянімы і што яны могуць беспакарана парушаць рашэнні кіруючых органаў. Як быць з такімі работнікамі? Іх трэба без хістанняў знімаць з кіруючых пастоў, не гледзячы на іх заслугі ў мінулым. **(Выгукі: «правільна!»).** Іх трэба звальняць з паніжэннем па пасадзе і апублікоўваць аб гэтым у друку. **(Выгукі: «правільна!»).**

Гэта неабходна для таго, каб збіць фанабэрыю з гэтых зазнаўшыхся вяльмож-бюракратаў, паставіць іх на месца. Гэта неабходна для таго, каб умацаваць партыйную і совецкую дысцыпліну ва ўсёй нашай рабоце **(Выгукі: «правільна!» Апладысменты).**

А цяпер аб другім тыпе работнікаў. Я маю на ўвазе тып балбатуноў, я-бы сказаў, чэсных балбатуноў **(смех),** людзей чэсных, адданых совецкай уладзе, але няздольных кіраваць, няздольных што-небудзь арганізаваць. У мяне ў мінулым годзе была гутарка з адным такім таварышам, вельмі паважаным таварышам, але непапраўным балбатуном, здольным патапіць у балбатні любую жывую справу. Вось яна, гэта гутарка.

Я: Як у вас стаіць справа з сяўбой?

Ён: З сяўбой, таварыш Сталін? Мы мабілізаваліся **(Смех).**

Я: Ну, і што-ж?

Ён: Мы паставілі пытанне рубам **(Смех).**

Я: Ну, а далей як?

Ён: У нас ёсць пералом, тав. Сталін, скора будзе пералом **(Смех).**

Я: А ўсё-ж такі?

Ён: У нас намячаюцца зрухі **(Смех).**

Я: Ну, а ўсё-ж такі, як у вас з сяўбой?

Ён: З сяўбой у нас пакуль што нічога не выходзіць, тав. Сталін **(Агульны хохат).**

Вось вам фізіяномія балбатуна. Яны мабілізаваліся, паставілі пытанне рубам, у іх і пералом, і зрухі, а справа не рушыцца з месца.

Акурат так, як ахарактарызаваў нядаўна адзін украінскі рабочы стан адной арганізацыі, калі яго спыталі аб наяўнасці лініі ў гэтай арганізацыі: «Што-ж, лінія... Лінія, вядома, ёсць, толькі работы не відаць» **(Агульны смех).** Відавочна, што гэта арганізацыя таксама мае сваіх чэсных балбатуноў. І калі знімаеш з пастоў такіх балбатуноў, адсылаючы іх далей ад аператыўнай работы, яны разводзяць рукамі і дзівяцца: «За што-ж нас знімаюць? Хіба мы не зрабілі ўсяго таго, што неабходна для справы, хіба мы не сабралі злёт ударнікаў, хіба мы не абвясцілі на канферэнцыі ўдарнікаў лозунгі партыі і ўрада, хіба мы не выбралі ўвесь склад палітбюро ЦК у ганаровы прэзідыум **(агульны смех),** хіба не паслалі прывітанне т. Сталіну, — чаго-ж яшчэ хочаце ад нас»? **(Агульны хохат).**

Як быць з гэтымі непапраўнымі балбатунамі? Бо калі іх пакінуць на аперацыйнай рабоце, яны здольны патапіць любую жывую справу ў патоку вадзяністых і бясконцых прамоў. Відавочна, што іх трэба знімаць з кіруючых пастоў і ставіць на другую, не аперацыйную работу. Балбатунам не месца на аперацыйнай рабоце. **(Выгукі: «правільна!» Апладысменты).**

Як накіроўваў ЦК справу падбору людзей у совецкіх і гаспадарчых арганізацыях і як ён вёў справу ўмацавання праверкі выканання, — я ўжо далажыў коратка. Больш падрабязна далажыць вам т. Кагановіч па трэцяму пункту парадку дня з'езда.

Што датычыць далейшай работы па ўзмацненню праверкі выканання, то аб гэтым я хацеў-бы сказаць некалькі слоў.

Правільная арганізацыя праверкі выканання мае рашаючае значэнне ў справе барацьбы з бюракратызмам і канцыляршчынай. Ці праводзяцца рашэнні кіруючых арганізацый, ці кладуцца пад сукно бюракратамі і канцылярыстамі? Ці праводзяцца яны правільна, ці скажаюцца? Ці працуе апарат сумленна і пабальшавіцку, ці верціцца на халастым ходу, — аб усім гэтым можна даведацца своечасова толькі ў рэзультаце добра пастаўленай праверкі выканання. Добра пастаўленая праверка выканання — гэта той пражэктар, які намагае асвятляць становішча работы апарата ў любы час і выводзіць на свет божы бюракратаў і канцылярыстаў. Можна з упэўненасцю сказаць, што дзевяць дзесятых нашых хібаў і прарываў тлумачыцца адсутнасцю правільна пастаўленай праверкі выканання. Не можа быць сумнення, што пры наяўнасці такой праверкі выканання хібы і прарывы былі-б напэўна папярэджаны.

(ПРАЦЯГ НА 7 СТАР.)

СПРАВАЗДАЧНЫ ДАКЛАД тав. СТАЛІНА XVII З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АБ РАБОЦЕ ЦК ВКП(б)

Але каб праверка выканання дасягнула мэты, неабходны, прынамсі, дзве ўмовы: папершае, — каб праверка выканання была сістэматычная, а не эпізадычная; падругое,—каб на чале справы праверкі выканання ва ўсіх звеннях партыйна-савецкіх і гаспадарчых арганізацый стаялі не другарадныя асобы, а дастаткова аўтарытэтныя людзі,—самі кіраўнікі арганізацый.

Найбольшае значэнне мае правільная арганізацыя праверкі выканання для цэнтральных кіруючых установ. РСІ па сваёй арганізацыі не можа задаволіць патрабаванням добра пастаўленай праверкі выканання. Некалькі год таму назад, калі наша гаспадарчая работа была больш простай і менш здавальняючай і калі можна было разлічваць на магчымасць інспекціравання работы ўсіх наркаматаў і ўсіх гаспадарчых арганізацый, РСІ была на месцы. Але цяпер, калі наша гаспадарчая работа разраслася і стала складаней, і калі няма ўжо ні неабходнасці, ні магчымасці інспекціраваць яе з аднаго цэнтра, РСІ павінна перабудавацца. Нам патрэбна цяпер не інспекцыя, а праверка выканання рашэнняў цэнтра,—нам патрэбен цяпер кантроль над выкананнем рашэнняў цэнтра. Нам патрэбна цяпер такая арганізацыя, якая, не ставячы універсальнай мэты інспекціравання ўсіх і ўся, магла-б сканцэнтраваць усю сваю ўвагу на рабоце па кантролю, на рабоце па праверцы выканання рашэнняў цэнтральных установ савецкай улады. Такой арганізацыяй можа быць толькі камісія савецкага кантроля пры СНК Саюза ССР, працуючая па заданнях СНК і маючая на мясцах незалежных ад мясцовых органаў прадстаўнікоў. А каб у яе быў дастатковы аўтарытэт і каб яна магла ў выпадку неабходнасці прыцягнуць да адказнасці любога адказнага работніка, — неабходна, каб кандыдаты ў члены камісіі савецкага кантролю намячаліся з'ездам партыі і зацвярджаліся СНК і ЦВК Саюза ССР. Я думаю, што толькі такая арганізацыя магла-б умацаваць савецкі кантроль і савецкую дысцыпліну.

Што датычыць ЦКК, то, як вядома, яна была створана перш за ўсё і галоўным чынам для папярэджання расколу ў партыі. Вы ведаеце, што небяспека расколу сапраўды існавала ў нас адзін час. Вы ведаеце, што ЦКК і яе арганізацыі ўдалося папярэдзіць небяспеку расколу. Але цяпер у нас няма больш небяспекі расколу. Але затое ў нас ёсць цяпер настойлівая неабходнасць такой арганізацыі, якая магла-б сканцэнтраваць галоўную сваю ўвагу на рабоце па праверцы выканання рашэнняў партыі і Цэнтральнага Камітэта. Такой арганізацыяй можа быць толькі Камісія Партыйнага Кантроля пры ЦК ВКП(б), працуючая па заданнях партыі і яе ЦК і маючая на мясцах незалежных ад мясцовых арганізацый прадстаўнікоў. Зразумела, што такая адказная арганізацыя павінна мець вялікі аўтарытэт. А каб яна мела дастатковы аўтарытэт і каб яна магла прыцягваць да адказнасці любога правініўшагася адказнага работніка, у тым ліку і членаў ЦК,—неабходна, каб членаў гэтай камісіі мог выбіраць і змяшчаць толькі вышэйшы орган партыі—з'езд партыі. Не можа быць сумнення, што такая арганізацыя будзе зусім здольна забяспечыць кантроль над выкананнем рашэнняў цэнтральных органаў партыі і ўмацаваць партыйную дысцыпліну.

Так абстаіць справа з пытаннямі арганізацыйнага кіраўніцтва.

Нашы задачы ў галіне арганізацыйнай работы:

1) Падганяць і надалей нашу арганізацыйную работу да патрабаванняў палітычнай лініі партыі;

2) паднімаць арганізацыйнае кіраўніцтва да ўзроўню палітычнага кіраўніцтва;

3) дабіцца таго, каб арганізацыйнае кіраўніцтва поўнасцю забяспечвала правядзенне ў жыццё палітычных лозунгаў і рашэнняў партыі.

***

Я канчаю, таварышы, справаздачны даклад.

Якія следуюць з яго вывады?

Цяпер ужо ўсе прызнаюць, што нашы поспехі вялікія і незвычайныя. Краіна пераведзена за параўнаўча кароткі тэрмін на рэйкі індустрыялізацыі і калектывізацыі. З поспехам ажыццёўлена першая пяцігодка. Гэта параджае пачуццё гордасці і ўмацоўвае веру ў свае сілы ў нашых работнікаў. Гэта, зразумела, добра. Але поспехі маюць часамі і свой ценявы бок. Яны параджаюць часамі некаторыя небяспекі, якія, калі даць ім развіцца,—могуць развінціць усю справу. Ёсць, напрыклад, небяспека, што ў некаторых нашых таварышоў можа закружыцца галава ад такіх поспехаў. Такія выпадкі бывалі ў нас, як вядома. Ёсць небяспека, што сёй-той з нашых таварышоў, ап'янеўшы ад поспехаў, зазнаецца ў канец і пачне закалыхваць сябе шчаслівымі песнямі, накшталт таго, што «нам цяпер мора па калені» і што «можам хоць каго шапкамі закідаць» і т.п. Гэта зусім не выключана, таварышы. Няма нічога небяспечней, як падобныя настроі, бо яны раззбройваюць партыю, дэмабілізуюць яе рады. Калі такія настроі возьмуць перавагу ў нашай партыі, мы можам аказацца перад пагрозай зрыву ўсіх нашых поспехаў. Вядома, першую пяцігодку мы выканалі з поспехам. Гэта верна. Але гэтым справа не канчаецца і не можа скончыцца, таварышы. Наперадзе другая пяцігодка, якую таксама трэба выканаць і таксама з поспехам. Вы ведаеце, што планы выконваюцца ў барацьбе з труднасцямі, у ходзе перамагання труднасцяў. Значыць, будуць труднасці, будзе і барацьба з імі.

Т. т. Молатаў і Куйбышаў даложаць вам аб плане другой пяцігодкі. З іх дакладаў вы ўбачыце, якія вялікія труднасці прадстаіць нам перамагчы для ажыццяўлення гэтага грандыёзнага плана. Значыць, не закалыхваць трэба партыю,—а развіваць у ёй пільнасць, не ўсыпляць яе,—а трымаць у стане баявой гатоўнасці, не раззбройваць, а ўзбройваць, не дэмабілізоўваць,—а трымаць яе ў стане мабілізацыі для ажыццяўлення другой пяцігодкі.

Адсюль першы вывад: **не захапляцца дасягнутымі поспехамі і не зазнавацца.**

Мы дабіліся поспехаў таму, што мелі правільную кіруючую лінію партыі і здолелі з'арганізаваць масы для правядзення ў жыццё гэтай лініі. Няма чаго і гаварыць, што без гэтых умоў мы не мелі-б тых поспехаў, якія мы маем цяпер і якімі ганарымся па праву. Але мець правільную лінію і здолець правесці яе ў жыццё — гэта вялікая рэдкасць у жыцці кіруючых партый.

Паглядзіце на акружаючыя краіны: ці многа вы знойдзеце кіруючых партый, маючых правільную лінію і праводзячых яе ў жыццё? Уласна, такіх партый няма цяпер у свеце, бо ўсе яны жывуць без перспектыў, блытаюцца ў хаосе крызіса і не бачаць шляхоў для таго, каб выбрацца з дрыгвы. Толькі наша партыя ведае, куды весці справу, і вядзе яе наперад з поспехам. Чаму абавязана наша партыя гэтай сваёй перавагай. Таму, што яна з'яўляецца партыяй марксісцкай, партыяй ленінскай. Яна абавязана таму, што кіруецца ў сваёй рабоце вучэннем Маркса, Энгельса, Леніна. Не можа быць сумнення, што пакуль мы астаемся вернымі гэтаму вучэнню, пакуль мы ўладаем гэтым компасам, то будзем мець поспехі ў сваёй рабоце.

Гавораць, што на Захадзе, у некаторых дзяржавах, ужо знішчан марксізм. Гавораць, што яго знішчыла нібыта буржуазна-нацыяналістычная плынь, называемая фашызмам. Гэта, зразумела, глупства. Так могуць гаварыць толькі людзі, якія не ведаюць гісторыі. Марксізм ёсць навуковае выражэнне карэнных інтарэсаў рабочага класа. Каб знішчыць марксізм, трэба знішчыць рабочы клас. А знішчыць рабочы клас немагчыма. Больш 80 год прайшло з таго часу, як марксізм выступіў на арэну. За гэты час дзесяткі і сотні буржуазных урадаў прабавалі знішчыць марксізм. І што-ж? Буржуазныя ўрады прыходзілі і ўходзілі, а марксізм аставаўся. (**Бурныя апладысменты**).

Больш таго, марксізм дабіўся таго, што ён атрымаў поўную перамогу ў адной шостай часткі свету, прычым дабіўся перамогі ў той самай краіне, дзе марксізм лічылі канчаткова знішчаным. (**Бурныя апладысменты**).

Нельга лічыць выпадковасцю, што краіна, дзе марксізм атрымаў поўную перамогу, з'яўляецца цяпер адзінай краінай у свеце, якая не ведае крызісаў і беспрацоўя, тады як ва ўсіх астатніх краінах, у тым ліку і ў краінах фашызма, вось ужо чатыры гады пануюць крызіс і беспрацоўе. Не, таварышы, гэта невыпадковасць. (**Доўгія апладысменты**).

Так, таварышы, мы абавязаны сваімі поспехамі таму, што працавалі і змагаліся пад сцягам Маркса, Энгельса, Леніна.

Адсюль — другі вывад: **быць вернымі да канца вялікаму сцягу Маркса, Энгельса, Леніна. (Апладысменты).**

Рабочы клас СССР моцны не толькі тым, што ў яго ёсць выпрабаваная ў баях ленінская партыя. Ён моцны, далей, не толькі тым, што мае падтрыманне мільённых мас працоўных сялян. Ён моцны яшчэ тым, што яго падпірае і яму дапамагае сусветны пралетарыят. Рабочы клас СССР ёсць частка сусветнага пралетарыята, яго перадавы атрад, а наша рэспубліка — дзецішча сусветнага пралетарыята. Не можа быць сумнення, што калі-б не было ў яго падтрымання з боку рабочага класа капіталістычных краін, ён не ўтрымаў-бы ўлады ў сваіх руках, ён не забяспечыў-бы ўмоў для сацыялістычнага будаўніцтва, — стала быць, у яго не было-б тых поспехаў, якія ён мае цяпер. Інтэрнацыянальныя сувязі рабочага класа СССР з рабочымі капіталістычных краін, брацкі саюз рабочых СССР з рабочымі ўсіх краін, — вось адзін з краявугольных каменяў сілы і магутнасці рэспублікі Советаў. Рабочыя на Захадзе гавораць, што рабочы клас СССР з'яўляецца ўдарнай брыгадай сусветнага пралетарыята. Гэта вельмі добра, гэта значыць, што сусветны пралетарыят гатоў і надалей падтрымліваць рабочы клас СССР па меры сіл і магчымасцяй. Але гэта ўскладае на нас сур'ёзныя абавязкі. Гэта значыць, што мы павінны апраўдаць сваёй работай ганаровае званне ўдарнай брыгады пралетарыяў усіх краін. Гэта абавязвае нас к таму, каб працаваць лепш і змагацца лепш за канчатковую перамогу сацыялізма ў нашай краіне, за перамогу сацыялізма ва ўсіх краінах.

Адсюль трэці вывад: **быць вернымі да канца справе пралетарскага інтэрнацыяналізма, справе брацкага саюза пралетарыяў усіх краін. (Апладысменты).**

Такавы вывады.

Няхай жыве вялікі і непераможны сцяг Маркса, Энгельса, Леніна! (**Бурныя доўгія апладысменты ўсёй залы. З'езд наладжвае авацыю тав. СТАЛІНУ. Спеў «Інтэрнацыянала». Па выкананні «Інтэрнацыянала» авацыя аднаўляецца з новай сілай. Выгукі: «Ура Сталіну!», «Няхай жыве Сталін!», «Няхай жыве ЦК партыі!»**).

РАНІШНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ 27-га СТУДЗЕНЯ

СПРАВАЗДАЧА ЦЭНТРАЛЬНАЙ РЭВІЗІЙНАЙ КАМІСІІ

Даклад тав. ВЛАДЗІМІРСКАГА

Старшынствуючы т. Калінін прадстаўляе слова для справаздачнага даклада Цэнтральнай рэвізійнай камісіі, спатканаму апладысментамі т. Владзімірскаму.

На Цэнтральную рэвізійную камісію ўскладзена задача рэвізаваць: хуткасць і правільнасць праходжання спраў у цэнтральных органах партыі і наладжанасць апарата Сакратарыята ЦК ВКП(б): касу і прадпрыемствы ЦК ВКП(б).

Сістэматычная праверка фінансавай работы неабходна не толькі для правільнасці пастаноўкі і ўмацавання бюджэтнай дысцыпліны. Уплата членскіх узносаў з'яўляецца важным патрабаваннем партыйнай дысцыпліны. Значыць, паляпшэнне арганізацыі збораў узносаў — адзін з паказальнікаў становішча партыйнай дысцыпліны.

За час паміж XVI і XVII з'ездамі партыі адбылося значнае паляпшэнне ў пастаноўцы збору членскіх узносаў як у партыі, так і ў комсамоле. Большая частка абласных і краявых камітэтаў партыі і ЦК нацкомпартый ушчыльную сталі гэтым займацца. У рэзультаце, калі па партыйных узносах заданне 1932 года было выканана толькі на 89 проц., то ў 1933 годзе за 9 месяцаў — на 105 проц. Значна палепшылася паступленне ўзносаў у комсамоле. У той-жа час трэба адзначыць, што ў радзе парт'ячэек збору ўзносаў яшчэ не аддаюць належнай увагі.

Другой крыніцай папаўнення партыйнага бюджэта з'яўляецца тры выдавецтвы ЦК: «Праўда», «Крестьянская газета» і партвыдат. У сувязі з развіццём дзейнасці гэтых выдавецтваў паступленні ў партыйны бюджэт ад рэалізацыі іх прадукцыі з года ў год растуць. Гэтаму садзейнічаў рост якасных паказальнікаў работы выдавецтваў, кантроль за іх дзейнасцю з боку кіраўніцтва справамі ЦК, скарачэнне накладных выдаткаў.

Пераходзячы да выдатковай часткі бюджэта, трэба адзначыць рост удзельнай вагі выдаткаў на партыйную асвету: на ўтрыманне пачатковых і кандыдацкіх партыйных школ, а таксама на такую вялікую справу, якая праводзіцца ЦК другі год — рассылка звыш 50 тысяч бібліятэчак сельскім партыйным і комсамольскім ячэйкам непасрэдна з Масквы.

ЦК аддаваў даволі многа ўвагі ўмацаванню нізавой партыйнай сеткі, што і выклікала некаторае павялічэнне зарплаты і прывяло да паляпшэння матэрыяльнай і ў тым ліку лекавай дапамогі.

На мінулым XVI партыйным з'ездзе цэнтральная рэвізійная камісія прапанавала праводзіць перыядычную праверку бюджэтаў мясцовых партыйных арганізацый шляхам выездаў на месцы інструктароў і работнікаў фінансавага апарата. Для гэтай мэты пры кіраўніцтве справамі ЦК была створана спецыяльная інспектура. Яе работа шляхам жывых выездаў на месцы дала вялікія вынікі.

Пераходзячы да наступнай часткі свайго даклада, т. Владзімірскі перш за ўсё адзначае рост аб'ёму работы апарата ЦК. Гэты колькасны рост суправаджаўся якасным паляпшэннем работы. Асабліва трэба адзначыць аграмадную работу, прароблёную апаратам ЦК па адпраўцы работнікаў у палітаддзелы. Гэта вялікая справа была праведзена апаратам ЦК без прыцягнення дадатковых сіл, прычым чоткасць работы была ўзорная.

У ЦК звaрачаюцца са сваімі скаргамі і заявамі самыя разнастайныя пласты працоўных. Усе гэтыя скаргі і заявы паступаюць у спецыяльна арганізаванае пры кіраўніцтве справамі ЦК Карэспандэнцкае бюро. Тут яны разглядаюцца і рассылаюцца ў адпаведныя арганізацыі для прыняцця неабходных мер. Але, на жаль калі ў ЦК гэта справа арганізавана добра, то мясцовыя арганізацыі не заўсёды даволі ўважліва адносяцца да матэрыялаў, што паступаюць з Карэспандэнцкага бюро. Да ўсіх гэтых скарг і заяў павінен быць асабліва ўважлівы і чулы падыход.

Характарызуючы работу апарата ЦК, т. Владзімірскі гаворыць:

— Апарат ЦК — гэта асаблівы апарат. Ён павінен паказваць узоры ленінска-сталінскага стылю ў рабоце. Ад работнікаў апарата ЦК партыі ўсе патрабуюць куды больш, чым ад работнікаў любога другога апарата. Камісія па чыстцы партарганізацыі апарата Сакратарыята ЦК прад'яўляла да работнікаў апарата ЦК суровыя патрабаванні.

І праверка паказала, што апарат Сакратарыята ЦК — гэта ўзорны апарат, які складаецца з вытрыманых і тэарэтычна падрыхтаваных большэвікоў, прайшоўшых школу барацьбы з класавымі ворагамі і іх агентурай унутры партыі, з правым і «левым» ухіламі.

Пры праверцы ячэйкі апарата ЦК не было ні аднаго выпадку выключэння з партыі. Такі склад апарата Сакратарыята ЦК, як указвала камісія па чыстцы, з'яўляецца рэзультатам барацьбы за выкананне ўказанняў тав. Сталіна аб тым, што ён павінен забяспечваць чоткае выкананне баявых заданняў штаба ленінскай партыі.

Тав. Владзімірскі зачытвае вытрымку з заключэння камісіі па чыстцы ячэйкі пры Сакратарыяце ЦК ВКП(б).

«У выніку выключнай увагі Сакратарыята ЦК партыі і чоткіх указанняў тав. Кагановіча ў штодзённай рабоце апарата аб пільным падборы кадраў, аб вялікай апаратыўнасці і арганізаванасці ў рабоце, а таксама актыўнага ўдзелу партыйнай ячэйкі ў рэалізацыі ўказанняў, комуністы, працуючыя ў апараце ЦК партыі, у сваёй вытворчай рабоце паказваюць узоры канкрэтнага ведання пытанняў кадраў, хуткага выканання даваемых даручэнняў, а таксама чулых адносін да людзей, якія звaрачаюцца ў ЦК, і своечасовага адказу на запытанні месц» (**Апладысменты**).

XVII з'езд ВКП(б)

ДЗЕННІК З'ЕЗДА

Ранішняе пасяджэнне з'езда 27 студзеня пачынаецца ў 11 гадзін 05 мінут. Старшынствуе тав. М. І. Калінін. Слова для справаздачнага даклада Цэнтральнай рэвізійнай камісіі прадастаўляецца тав. Владзімірскаму.

Пасля даклада тав. Владзімірскага пачаліся спрэчкі па справаздачы Цэнтральнага Камітэта ВКП(б). Першым у спрэчках выступае тав. **Амосаў** (начальнік Паўночнай чыгункі). Затым т.т. **Эйхе** (Заходняя Сібір), **Позерн** (Ленінград), **Быкін** (Башкірыя), тав. **Сераброўскі, Вадавозенка** (Пяціхацкі раён, Днепрапятроўскай вобласці), **Калацілін** (Азова-Чарнаморскі край, Шахцінскі раён), **Макараў** (Данбас).

Ранішняе пасяджэнне заканчваецца выступленнем тав. **Амосава** (Заходні Казакстан).

РАНІШНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ 27 СТУДЗЕНЯ

У спрэчках першым атрымлівае слова начальнік Паўночных дарог т. **АМОСАЎ**.

Учора ў сваім дакладзе правадыр нашай партыі тав. Сталін зусім правільна рэзка крытыкаваў работу чыгуначнага транспарта. Наш чыгуначны транспарт у цяперашні час з'яўляецца галоўнай перашкодай у скарыстанні тых велізарных дасягненняў ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, з якімі прышла наша партыя да свайго XVII з'езда. Гэтых дасягненняў наша партыя дабілася дзякуючы няўхільнаму паслядоўнаму правядзенню ў жыццё генеральнай лініі, дзякуючы кіраўніцтву сацыялістычным будаўніцтвам з боку ленінскага ЦК і непахіснага ленінца — правадыра нашай партыі тав. Сталіна. (Доўгія апладысменты).

Велізарную дапамогу атрымаў наш транспарт у асобе палітаддзелаў, якія правялі вялікую барацьбу з сабатажам на транспарце і з дня ў дзень змагаюцца за перабудову работы партыйных арганізацый, а таксама ўсяго транспарта. Але ўсё-ж і да гэтага часу на транспарце яшчэ моцна бюракратычна-канцылярскія метады кіраўніцтва. Трэба сказаць, што ў нас на транспарце яшчэ няма сапраўднай барацьбы за асваенне тэхнікі. Многія работнікі чыгуначнага транспарта глядзяць на чыгуначную тэхніку, як на вельмі складаную, лічаць яе якойсці алхіміяй, якой немагчыма ауладаць. Няправільна гэта. На радзе прыкладаў мы бачым, што калі ўнікнуць у тэхніку як належыць пабольшэвіцку, то ў даяўнасці пэўныя рэзультаты.

Асаблівае значэнне на транспарце мае барацьба за скрытыя рэзервы. Нельга забываць таго, што парожні прабег —скрыты рэзерв, які можа даць нам тысячы вагонаў. Асаблівая ўвага павінна быць аддана тэмпам выгрузкі вагонаў.

Ауладаўшы тэхнікай, пабольшэвіцку перабудаваўшы ўсю сваю работу, на аснове пастановы ЦК ВКП(б) аб чыгуначным транспарце, на аснове ўказанняў тав. Сталіна, мы вывядзем наш транспарт на перадавыя пазіцыі.

ВЯЧЭРНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ 27 СТУДЗЕНЯ

На вячэрнім пасяджэнні з'езда, якое адкрылася пад старшынствам тав. КАЛІНІНА, прадаўжаліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу Цэнтральнага Камітэта ВКП(б). У спрэчках выступілі т. т. ЗІМІН (Паліткіраўніцтва НКШЗ); П. П. ПОСТЫШЭЎ; ГІКАЛО (ЦК КП(б)Б); Н. К. КРУПСКАЯ; ХАТАЕВІЧ (Днепрапятроўшчына); БАДАЕЎ (Масква) і ІКРАМАЎ (ЦК КП(б)У).

Выступленнем тав. ІКРАМАВА закончылася вячэрняе пасяджэнне з'езда.

РАНІШНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ 28 СТУДЗЕНЯ

На ранішнім пасяджэнні з'езда 28 студзеня, якое адкрылася пад старшынствам тав. ПОСТЫШЭВА, прадаўжаліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу Цэнтральнага Камітэта ВКП(б). У спрэчках выступілі т. т. КАЛАЦІЛАЎ (ЦК Асветы); ШЛІХТЭР (Украіна); МІРЗОЯН (Казакстан); ВАРЭЙКІС (ЦЧВ); В ІВАНОЎ (Паўночны край); СТРУППЕ (Ленінград); КАЛЫГІНА (Калінін); БАЎМАН (Сярэдняя Азія); ПТУХА (Сталінградскі край).

Выступленнем тав. ПТУХІ закончылася ранішняе пасяджэнне з'езда.

СПРЭЧКІ па СПРАВАЗДАЧНЫХ ДАКЛАДАХ ЦК ВКП(б) і ЦЭНТРАЛЬНАЙ РЭВІЗІЙНАЙ КАМІСІІ

Тав. ЭЙХЕ (ЗАХОДНЯЯ СІБІР)

Грандыёзныя перамогі нашай партыі на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва тлумачацца тым, што арганізатарам гэтых перамог з'яўляецца ВЯЛІКІ ПРАВАДЫР НАШАЙ ПАРТЫІ ТАВ. СТАЛІН. (ДОЎГІЯ АПЛАДЫСМЕНТЫ). Учора тав. Сталін сваім дакладам узброіў нас для новых перамог. На XVI з'ездзе нашай партыі Сталін паставіў перад намі задачу стварэння Урал-Кузнецкага камбіната. Сёння я магу далажыць XVII з'езду партыі аб тым, што на месцы старых саматужных шахт мы маем новы вугальны басейн, абсталяваны дасканалымі механізаванымі шахтамі. Калі ў 1930 годзе процант механізацыі вугля здабычы ў Кузбасе складаў 22 проц., то зараз ён дасягнуў 53 проц. Па ўзроўню механізацыі Кузбас больш механізован, чым вугальная прамысловасць Англіі. Калі капіталісты стваралі Данбас на працягу 150 год, то большэвікі на працягу чатырох годператварылі саматужны калісці Кузбас у магутны механізаваны камбінат. На такія тэмпы здольна толькі ленінская партыя, кіруемая геніяльным правадыром—тав. Сталіным. (БУРНЫЯ АПЛАДЫСМЕНТЫ). Неабходна падкрэсліць, што не толькі з кольскасная боку мы маем дасягненні, даючы ўжо зараз палову сярэднесутачнай здабычы Данбаса, але і па якасці кузбаскі вугаль з'яўляецца лепшым вугалем, які мае сусветнае значэнне.

Учора тав. Сталін паставіў перад большэвікамі Заходняй Сібіры задачу: «Ператварыць Кузбас у другі Данбас».

Ад імя большэвікоў Заходняй Сібіры і гарнякоў Кузбаса я запэўняю XVII з'езд нашай партыі, што гэта ўказанне правадыра нашай партыі мы выканаем з гонарам. (ДОЎГІЯ АПЛАДЫСМЕНТЫ).

З аграмаднымі дасягненнямі прышла наша партыя да свайго з'езда і на фронце сельскай гаспадаркі. Праробляна вялікая работа па арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню калгасаў, па іх большэвізацыі, па ператварэнню былых батракоў, беднякоў і серадднякоў у заможных калгаснікаў.

У гэтых адносінах асабліва з'яўляецца паказальным рост агрэмаджаных фондаў калгасаў. Па Заходняй Сібіры мы маем параўнальна з 1930 годам рост агрэмаджаных фондаў у калгасах на 46 млн. руб. На прыкладзе тысяч калгасаў той-жа Заходняй Сібіры мы бачым, як растуць даходы калгаснікаў, як яны становяцца заможнымі. Нельга абыйсці маўчаннем тую аграмадную дапамогу, якая аказана Заходняй Сібіры прамысловымі цэнтрамі нашага Савецкага Саюза, калі тысячы лепшых большэвікоў, беспартыйных спецыялістаў былі кінуты гэтымі цэнтрамі ў палітаддзелы Заходняй Сібіры.

Здолелі мы дабіцца дасягненняў таксама і ў галіне жывёлагадоўлі, дзе мы маем рост пагалоўя свіней, кароў, авечак.

У той-жа час у нас — рад адстаючых раёнаў, у якіх мы маем змяншэнне коньскага пагалоўя. Выключная ўвага павінна быць намі звернута на выконванне пастаўленай правадыром нашай партыі тав. Сталіным задачы,—дабіцца рашаючых зрухаў у павялічэнні пагалоўя буйной і дробнай жывёлы. Мы маем для гэтага поўную магчымасць. Вырашае справу арганізацыя працы, правільная расстаноўка сіл.

Неабходна падкрэсліць велізарны культурны рост нашай вёскі. Найглыбейшыя пласты ўзняты да новага культурнага жыцця. Даволі ўказаць, што калі ў 1920 годзе ў Заходняй Сібіры мы мелі ўсяго толькі 20 проц. пісьменных, то зараз гэты процант узняўся да 92.

Велізарныя поспехі, атрыманыя партыяй, тлумачацца тым, што партыя вяла непрымірымую барацьбу з ухіламі ад ленінскай лініі. Партыя разграміла контррэвалюцыйны троцкізм і правы ўхіл.

Перад намі стаіць велізарная задача — пабудова бяскласавага сацыялістычнага грамадства. Я ўпэўнен, што гэту задачу мы выканаем паспяхова, калі і надалей будзем трымаць высока сцяг Маркса-Энгельса-Леніна-Сталіна. (ДОЎГІЯ АПЛАДЫСМЕНТЫ).

НАСТУПНЫМ ВЫСТУПІЎ ПОЗЕРН (ЛЕНІНГРАД).

— Я думаю, — гаворыць ён, — што першае пасяджэнне з'езда — учарайшае пасяджэнне—дало ўжо дастатковую ацэнку работы ўсёй нашай партыі, нашага ленінскага ЦК, кіраўніка партыі і ўсяго пралетарыята тав. Сталіна. Бурныя авацыі па адрасу лепшых кіраўнікоў партыі, і перш за ўсё тав. Сталіна, мы прынеслі з цэхаў, калгасаў, шахт.

Гэтыя авацыі з'яўляюцца выражэннем адданасці не толькі прысутных тут трох тысяч комуністаў — але ўсёй партыі, усяго рабочага класа, усіх калгаснікаў, тэхнікаў, вучоных, усіх працоўных Савецкага Саюза. (БУРНЫЯ АПЛАДЫСМЕНТЫ). Гэта ўсеагульная думка зводзіцца да таго, што наш Ленінскі ЦК на чале з тав. Сталіным геніяльна кіруе найвялікшай нябачанай у свеце будоўляй, пераводзіць у новае рэчышча, рэчышча комунізма гісторыю ўсяго чалавецтва. Нават ворагі вымушаны прызнаць цвёрдасць, паслядоўнасць нашай барацьбы за справу міру, велізарнае павялічэнне аўтарытэта СССР на міжнароднай арэне.

Рабочыя і працоўныя ўсяго свету з неаслабнай увагай і глыбокімі сімпатыямі сочаць за пераможным будаўніцтвам сацыялізма ў СССР. Поспехі нашай дыпламатыі — рэальнае выражэнне поспехаў унутранага велізарнейшага будаўніцтва, сілы і магутнасці Чырвонай арміі.

Усе працоўныя з найвялікшай насцярожанасцю і ўвагай глядзяць на нашы рубяжы. Краіна бачыць і цэніць аграмадную празорлівасць нашага ЦК і тав. Сталіна, дабіўшыхся гігантскага ўмацавання нашай военнай магутнасці.

— Нашы поспехі, — гаворыць далей тав. Позерн, — велізарны і ў галіне ўнутранага будаўніцтва. Адна з асноўных прадпасылак нябачанага роста СССР—актыўнасць найшырэйшых мас. У сацыялістычнае будаўніцтва ўключаюцца новыя сотні тысяч, мільёны людзей.

У час перавыбараў парторганаў па Ленінграду было прагледжана звыш 10.000 звонавікоў на нашых заводах. Гэта нізавыя свядомыя кіраўнікі, якія вядуць за сабой масы, разам з імі падымаюць новыя пласты. Абмеркаванне тээісаў ЦК к XVII з'езду праходзіла з небывалым энтузіязмам. Абмяркоўваўшыя разумелі, што гэтыя тэзісы ставяць вялікія задачы і, каб выканаць гэтыя задачы, трэба працаваць пановаму.

Узоры работы нам дае наш ленінскі [illegible] найлепшы ўзор — тав. СТАЛІН. ЦК вучыць нас працаваць. Кожная пастанова ЦК выклікае сапраўдны энтузіязм ва ўсіх удзельнікаў сацыялістычнага будаўніцтва.

Мы ганарымся тым, што маем такую партыю, ленінскі Цэнтральны Камітэт, і мы ганарымся тым, што маем таварыша СТАЛІНА, — заканчвае пад шумныя апладысменты тав. Позерн.

Тав. **СЕРАБРОЎСКІ (НАРКАМЦЯЖПРОМ)** прысвячае сваю прамову поспехам савецкай золатапрамысловасці.

— Клопаты нашай партыі аб залатой прамысловасці на працягу апошніх год былі надзвычай вялікімі.

За мінулы год прырост прадукцыі залатой прамысловасці склаў 142,4 проц. Гэта самы вялікі прырост па сістэме наркамата цяжкай прамысловасці. Уся армія рабочых золатапрамысловасці — 400 тыс. чалавек — змагалася нязменна за план і прышла да перамогі. 19 буйных прадпрыемстваў занесены на ўсесаюзную дошку XVII з'езда.

У студзені ідзець далейшы рост прамысловасці. К XVII з'езду рад прадпрыемстваў датэрмінова выканалі план. У ліку іх — Бодайбо, Якутзолата, Прыморзолата і т. д.

Усё гэта адбылося таму, — заяўляе тав. Сераброўскі, — што мы сталі лепш працаваць, сталі лепш выконваць дырэктывы партыі. Кіраўніцтва тав. Сталіна адыграла аграмадную ролю і вызначыла нашы перамогі.

Тав. Сераброўскі дэтальна характарызуе змены, якія адбыліся на прыісках. Механізаваная здабыча з 27 проц. узрасла да 70 проц. Па Уралу прырост здабычы з 1928 года склаў звыш 100 проц. Зараз створана 6 абагашчальных фабрык, якіх раней не было ні адной, фабрык па агламерацыі было 34, цяпер 80-85, драг было 1, цяпер — 85. Вялікую дапамогу залатой прамысловасці аказала машынабудаўніцтва. Яно дало драгі, экскаватары, драбілкі, класіфікатары, помпы, кампрэсары, лябёдкі і інш. абсталяванне.

— Далейшае развіццё залатой прамысловасці, — указвае тав. Сераброўскі, — з'яўляецца часткай агульнага грандыёзнага плана. Яно павінна даць яшчэ лепшыя рэзультаты, яшчэ большы прырост.

Дэлегат **ПЯЦІХАТСКАГА РАЁНА** (Днепрапятроўская вобласць) тав. **ВАДАВОЗЕНКА** дзяліўся поспехамі барацьбы за сацыялістычнае земляробства.

Выступленне тав. Сталіна на студзеньскім пленуме ЦК, яго суровая крытыка недахопаў работы ў вёсцы ўзброілі партыйную арганізацыю на работу пановаму, на барацьбу за большэвіцкія калгасы, за заможнае жыццё калгаснікаў.

—Кожнае слова правадыра, — гаворыць тав. Вадавозенка, — стала здабыткам калгасных мас і мы імкнуліся адказаць ЦК партыі лепшай ударнай работай, згуртаваннем беспартыйнага актыва. Наш раён, які не выконваў у мінулыя гады хлебазагатовак, даў зярна ў гэтым годзе ў тры разы больш, чым раней, і на 30 дзён раней закончыў хлебапастаўкі.

Асенняя сяўба закончана раней тэрміну на 21 дзень. Зябліва праведзена на плошчы ў тры разы большай за ранейшую. Мы правялі снегазатрыманне, адабралі лепшыя мясцовыя гатункі насення, правялі сухое пратручванне ўсіх засыпаных насенфондаў. Гэта дае нам права заявіць у адказ на ўказанне тав. Сталіна ў гутарцы з калгаснікамі Дняпроўшчыны, што 12-15 кілаграмаў хлеба на працадзень яшчэ мала, што мы будзем змагацца мінімум за 16 кілаграмаў на працадзень і 14 цэнт. ураджаю з гектара. Указанне тав. Сталіна стала галоўнай зброяй калгаснікаў і партыйнай арганізацыі.

У заключэнне тав. Вадавозенка спыняецца на радзе пытанняў калгаснай работы і, у прыватнасці, лічыць неабходным, каб у статут арцелі быў унесен пункт аб матэрыяльнай адказнасці калгаснікаў за грамадскі інвентар. Гэта пытанне асабліва наспела цяпер, калі разгортваецца барацьба за пад'ём прадукцыйнасці працы ў калгасе.

— Перад намі яшчэ вялікія задачы. Больш згуртаванасці вакол ленінскага ЦК і правадыра партыі тав. Сталіна — пад апладысменты залы заканчвае тав. Вадавозенка.

НОВЫМ УЗДЫМАМ ТВОРЧАГА ЭНТУЗІЯЗМА СУСТРЭЛА КРАІНА СОВЕТАЎ АДКРЫЦЦЁ XVII З'ЕЗДА ВКП(б)

ВЫКАНАЕМ ГРАНДЫЁЗНЫЯ ЗАДАЧЫ

Учора ўвечары на чырвонасцяжным заводзе «Большэвік» адбыўся мітынг, прысвечаны прапрацоўцы даклада т. СТАЛІНА на XVII з'ездзе ВКП(б). На мітынгу прысутнічала звыш 300 рабочых.

Сакратар ЦСПСБ тав. Лісковіч у яркіх словах перадаў змест першай часткі даклада тав. Сталіна аб міжнародным становішчы. Гучнымі апладысментамі і крыкамі: «Няхай жыве ВКП(б)», «Няхай жыве тав. СТАЛІН», «Ура» былі пакрыты апошнія словы паведамлення.

У спрэчках выступіў рад старых рабочых завода, лепшых ударнікаў — т. т. Канапацкі, Мірскі, Зайдман, Красін, Фрыдман. Чырвонай ніткай ва ўсіх выступленнях праходзіла тое, што толькі пад кіраўніцтвам нашай вялікай ленінскай партыі большэвікоў на чале з любімым правадыром тав. СТАЛІНЫМ рабочы клас Савецкага Саюза дабіўся сусветна-гістарычных перамог у пабудове сацыялізма.

— Нам не страшны цяпер [illegible] ворагі, — падкрэсліваюць выступаючыя, — [illegible] тав. Сталіна.

Сёння на заводзе прапрацоўваецца на мітынгах усіх рабочых прапрацоўка астатніх раздзелаў даклада тав. СТАЛІНА.

З ВЫКЛЮЧНАЙ УВАГАЙ

Учора на заводзе імя МОЛАТАВА адбыўся агульназаводскі сход рабочых, прысвечаны дакладу тав. Сталіна на XVII партз'ездзе.

Роўна восем гадзін вечара. Вялікая зала заводскай сталовай стала напаўняцца рабочымі і іх сем'ямі. Усе яны прышлі паслухаць паведамленне аб прамове свайго любімага кіраўніка і сталёвага рулявога сусветнай пралетарскай рэвалюцыі тав. СТАЛІНА.

У досыць падрабязным дакладзе [illegible] гаркома тав. [illegible] расказаў асноўны змест прамовы тав. Сталіна.

Калектыў рабочых завода імя Молатава пастанавіў прапрацаваць прамову тав. СТАЛІНА і ўсе матэрыялы з'езда ва ўсіх цэхах, агрэгатах, брыгадах і зменах.

Няхай жыве наш Сталін!

Няхай жыве XVII з'езд ВКП(б)!

Гэтымі лозунгамі і громам апладысментаў закончыўся сход.

З ВЯЛІКІМ ЭНТУЗІЯЗМАМ

Учора а 9 гадзіне ўвечары прыгожая зала тэхнічнага габінета завода «КОМУНАР» (Менск) запоўнілася рабочымі і работніцамі, сабраўшыміся на агульна-заводскі мітынг, прысвечаны адкрыццю XVII з'езда ВКП(б) і дакладу тав. СТАЛІНА.

З вялікай увагай заслухалі рабочыя паведамленне т. ГЕРШОНА і ЛАГОДЗІНА аб дакладзе т. СТАЛІНА і работах XVII з'езда. Пры ўпамінанні прозвішча т. Сталіна ў зале ўзарваўся гром апладысментаў.

— Няхай жыве наш Сталін! Няхай жыве ВКП(б) — доўга несліся выгукі з залы.

Рабочыя ўзялі рад самаабавязацельстваў звязаных з датэрміновым выкананнем вытворчай праграмы.

Н. М.

УЗЯТЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ПОЎНАСЦЮ ВЫКАНАНЫ

(МЕТАЛААПРАЦОЎЧЫ ЗАВОД «УДАРНІК» — МЕНСК)

25 студзеня позна вечарам ва ўсіх цэхах завода была атрымана вестка:

— Пачаў работу XVII з'езд ВКП(б)... З дакладам выступіў тав. СТАЛІН.

Чатырохсоценны калектыў Менскага металаапрацоўчага завода «УДАРНІК» як ніколі быў ва ўздыме. Толькі аб з'ездзе партыі, аб выніках выканання абавязацельстваў да з'езда ішлі гутаркі ва ўсіх кутках завода.

І праз некалькі мінут пасля вячэрняга гудка ўсе рабочыя сабраліся ў клуб на нечарговы агульна-заводскі сход-мітынг.

Даклад на мітынгу аб выніках выканання абавязацельстваў да XVII з'езда ВКП(б) зрабіў дырэктар завода т. ДРАБЫШЭЎСКІ. Даклад быў канкрэтны. Рабочыя за чашкай чаю слухалі даклад з асаблівай увагай. Тав. Драбышэўскі гаварыў не толькі аб сваім заводзе, ён гаварыў аб усіх тых грандыёзных поспехах соцыялістычнага будаўніцтва, якія дасягнуты нашай партыяй пад кіраўніцтвам т. СТАЛІНА.

Спрэчак не было. Выступаўшых 3-х рабочых падтрымаў увесь калектыў завода. Сход-мітынг вынес рашэнне:

— Павысіць тэмпы і якасць нашай работы.

Якія абавязацельствы браў на сябе завод да XVII партыйнага з'езда. Абавязацельствы былі такія:

— Месячны промфінплан выканаць да 25 студзеня.

— Тэхвучобай ахапіць усіх рабочых. Не менш сотні чалавек падрыхтаваць да здачы тэхэкзамена.

— Арганізаваць масавы збор рацыяналізатарскіх прапаноў.

— Палепшыць культурна-бытавое абслугоўванне рабочых. Работу сталоўкі паставіць на належную вышыню.

Учора партком і дырэкцыя завода падвялі рэзультаты выканання гэтых абавязацельстваў. Рэзультаты не дрэнныя, рэзультаты, якімі парторганізацыя завода «Ударнік» можа ганарыцца:

— Месячны промфінплан выканан на 100,3 проц.

— Тэхвучобай ахоплена 110 чал. (здалі экзамен—21).

— За два з палавою месяцы сабрана 35 рацыяналізатарскіх прапаноў. Прынята і ажыццяўлёна 17 прапаноў. Астатнія на іспытах. У выніку ажыццяўлення рабочых прапаноў завод атрымаў новую эканомію на суму 3638 руб.

Раней, напрыклад, трубы абпальваліся ў печах. Траціліся дровы. А зараз, па прапанове рабочага ваграншчыка т. ТРЫЧА, трубы абпальваюцца ў шлаках вагранкі, без усякіх дроў. Каштоўныя прапановы ўнеслі таксама тт. КОРАЖ, СМАЦЭРА і іншыя.

— Культурна-бытавое абслугоўванне рабочых з дня ў дзень палепшаецца. У апошні час абследвана 17 кватэр рабочых. Многім рабочым праведзен нават самы дробны хатні рамонт (печак і інш.).

Сталоўка працуе сапраўды па-ўдарнаму. Буфет адкрыт штодня з палова сёмай гадзіны раніцы. У буфеце ёсць усё: масла, малако, мяса, хлеб. І нядорага. 25 грам масла, хлеб і дзве шклянкі салодкага чаю каштуюць 38 кап. Снеданне з мясного бульёну каштуе 17 кап. і т. д. Добрая работа сталоўкі—вынік клопатаў парткома і дырэкцыі аб палепшанні ўмоў рабочых, вынік добрай работы старшага повара т. ВАЯВОДСКАГА, загадчыка сталоўкі тав. НАГОРСКАГА і інш.

Абавязацельствы ўзятыя да XVII з'езда ВКП(б), поўнасцю выкананы. Зараз рабочыя абавязваюцца яшчэ лепш змагацца за выкананне промфінплана, за якасць выпускаемай прадукцыі.

Завод «Ударнік» пабаявому змагаецца за ажыццяўленне ўказанняў т. Сталіна, за тое, каб падвоіць і патроіць выпуск тавараў шырокага спажывання. Завод у гэтым годзе значна павялічвае выраб замкоў, вагаў, пожкаў і інш.

Лік ударнікаў на заводзе расце. Лепшымі ўдарнікамі па выкананню абавязацельстваў да XVII з'езда ВКП(б) з'яўляюцца тт. БЕЛЯЎСКІ і РАБІНОВІЧ (ложкавы цэх). Брыгада рычагоў і яе брыгадзір т. ЮФЕ разам з лепшымі ўдарнікамі МАЙСІНОВІЧАМ, САМСОНАВЫМ, ТАРАШКЕВІЧАМ і іншымі—таксама ў першых радах.

У арганізацыі работы па выкананню абавязацельстваў асаблівую актыўнасць праявіў комуніст-масцер слесарна-зборачнага цэха т. МАНЗЕР.

Партком завода намеціў новыя мерапрыемствы па ажыццяўленню новых абавязацельстваў рабочых. Выключная ўвага парткомам зверну та на арганізацыю распрацоўкі матэрыялаў XV і XVII з'ездаў партыі. Зараз ужо працуюць 4 гурткі. Актыўнасць і зацікаўленасць рабочых у вучобе вялікая.

У адзнаку адкрыцця XVII з'езда ВКП(б) рабочыя абавязуюцца ў лютым месяцы асвоіць выпуск бязмезнага новага віду.

І гэта абавязацельства будзе выканана толькі тады, калі дасягнутыя поспехі будуць замацаваны, калі рабочы калектыў завода «Ударнік» пад кіраўніцтвам партарганізацыі яшчэ з большай энергіяй будзе змагацца за тэмпы, за якасць, за дэтальную прапрацоўку і правядзенне ў жыццё дакладаў і пастаноў XVII з'езда ВКП(б).

С-ОЎ.

Віцебскі шчаціна-шчотачны камбінат датэрмінова выканаў студзеньскі промфінплан

ЦК КП(б)Б, ЦО „Звязда", Наркамлегпрому БССР, Белшчаціне і ЦП саюза гарбароў

Пад большэвіцкім кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б на чале з выпрабаваным кіраўніком тав. ГІКАЛО і пад непасрэдным кіраўніцтвам віцебскага гаркома і мясцовай партыйнай арганізацыі, рабочыя і адміністрацыйна-тэхнічны персанал віцебскага шчаціна-шчотачнага камбіната, уключыўшыся ў вытворчы паход імя XVII з'езда ВКП(б), дабіліся выканання к 24 студзеня г. г. студзеньскага промфінплана па ўсіх колькасных і якасных паказальніках. Змагаемся за датэрміновае і высокаякаснае выкананне промфінплана першага квартала другога года другой большэвіцкай пяцігодкі.

Дырэктар камбіната МАЦКІН.

Сакратар партколектыва ФАЙНБЕРГ.

Старшыня фабкома ЯШКІН.

20.000 ДЭМАНСТРАЦЫЯ Ў ГОНАР З'ЕЗДА

ГОМЕЛЬ, 28. (Па тэлефону ад наш. кар.).

Пасля работы адбылася магутная дэманстрацыя працоўных Гомеля, у якой прыняла ўдзел звыш 20 тысяч чалавек, прысвечаная 17 з'езду ВКП(б). Рабочыя вышлі дэманстраваць адданасць партыі Леніна, сваю згуртаванасць вакол яе і гатоўнасць змагацца пад яе сцягам за новыя перамогі ў другой пяцігодцы.

У першых калонах ішлі перадавыя прадпрыемствы горада—завод імя [illegible], чыгуначнікі, рабочыя завода «ПРОЛЕТАРЫЙ», ГОМСЕЛЬМАША, ПАЛЕСДРУКУ, ШВЕЙНАЙ ФАБРЫКІ «КОМІНТЭРН», рабочыя і служачыя, студэнты і настаўнікі — усе вышлі, [illegible] сваёй любімай ВКП(б) і правадыру міжнароднага пралетарыята тав. СТАЛІНА.

За першай калонай выступаюць рабочыя фабрыкі «СПАРТАК», абутковай фабрыкі «ПРАЦА», завода «РУХАВІК РЭВАЛЮЦЫІ», педінстытута. Чырвоныя сцягі, дыяграмы і плакаты, паказваючы ўзоры большэвіцкіх перамог, [illegible] над галовамі дэманстрантаў.

Дэманстрацыя закончылася факельным маршам усіх піянераў.

Горад мае святочны выгляд. [illegible] Прадпрыемствы горада ўпрыгожаны і ілюмінаваны.

Дэманстрацыя ў гонар з'езда [illegible] вялікіх перамог, якія дасягнуты пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б) і [illegible] тав. Сталіна. Працоўныя Гомеля [illegible] сваю гатоўнасць змагацца за справу ЛЕНІНА-СТАЛІНА, за [illegible] пяцігодкі пабудовы бясклясавага сацыялістычнага грамадства.

Тасьман, Каплан.

Рабочыя Магілева адзначаюць з'езд

МАГІЛЕЎ, 28. (Па тэлефону ад наш. кар.).

Работа ў адзнаку 17 з'езда ВКП(б) па швэйнай фабрыцы імя Валадарскага праходзіць пад лозунгам ліквідацыі прарыву ў выкананні промфінплана і радыкальнага паляпшэння якасці прадукцыі.

Адкрыццё з'езда рабочыя сустрэлі вялікімі поспехамі. Цэх № 1, — галоўны цэх фабрыкі — быў самы адсталы, ён цягнуў уніз усю фабрыку. Свой промфінплан за снежань мін. г. гэты цэх выканаў на 76 проц. Да адкрыцця з'езда цэх № 1 за 25 дзён студзеня выканаў промфінплан на 98 проц. Рабочыя запэўнілі партыйныя арганізацыі, што за астатнія дні студзеня яны не толькі выканаюць, але і перавыканаюць заданне. За добрыя паказальнікі сваёй работы цэх атрымаў пераходны сцяг фабрыкі.

Даць поўнасцю высокай якасці да 17 з'езда абавязаліся рабочыя фабрыкі. Свае абавязацельства яны з поспехам выконваюць. Для паляпшэння якасці прадукцыі ўведзена 16 дадатковых аперацый. На фабрыцы выпушчана пазыка пад назвай «ЗАСЛОН БРАКУ». Рабочы, які затрымае 15 бракаробак, атрымлівае пяцірублёвую аблігацыю.

У час перапынкаў адбываюцца вытворчыя пераклічкі паміж агрэгатамі па пытаннях выканання штодзённай праграмы і змякшэння браку.

На мітынгах у цэхах у дзень адкрыцця з'езда рабочыя абавязаліся поўнасцю выканаць промфінплан. Старыя рабочыя-кадравікі ўзялі шэфства над маладымі і абавязаліся ахваціць усіх рабочых тэхвучобай. 30 студзеня на фабрыцы арганізуецца вечар, прысвечаны здачы пяцьдзесяцьма рабочымі тэхэкзамена.

**

28-га па цэхах скурзавода імя Сталіна адбыліся мітынгі, прысвечаныя адкрыццю XVII з'езда ВКП(б).

У адзнаку з'езда рабочыя абавязаліся выканаць промфінплан за студзень. Да 25 сакавіка поўнасцю выканаць промфінплан першага квартала 1934 г. Да 1 сакавіка ўсім рабочым завода здаць тэхэкзамен на «добра». 50 проц. усіх беспартыйных рабочых ахапіць партпалітвучобай. Рабочыя абавязаліся зараз прыступіць да распрацоўкі матэрыялаў XVII з'зда ВКП(б). Ні аднаго рабочага на заводзе, які-б не ведаў добра ўсіх рашэнняў XVII з'езда партыі, — так абавязаліся рабочыя. Сярод рабочых значна вырасла актыўнасць, папаўняюцца рады ўдарнікаў імя XVII з'езда партыі.

**

У дзень адкрыцця з'езда па ўсіх цэхах шаўковай фабрыкі праведзены мітынгі рабочых, служачых і ІТР, на якіх прысутнічала звыш 3000 чал. На мітынгах асобныя рабочыя і ІТР рабілі справаздачы аб выкананні імі ўзятых абавязацельстваў да XVII з'езда ВКП(б).

Тт. КАПНЕЎ, ЛІПКІН, ПЕРЗЭІН (аддзел гал. механікі), ЛУКАШЭВІЧ, ЗВЯРХОЎ, РАДЗКОЎ, і інш. расказалі рабочым аб поўным выкананні ўзятых імі абавязацельстваў да XVII з'езда. Усе цэхі і агрэгаты шаўковай фабрыкі поўнасцю выканалі ўзятыя абавязацельствы. Прадзільны корпус да з'езда абавязаўся давесці брак да 1 проц., зараз брак складае 0,8 проц. Прадзільны корпус стаў самым перадавым, культурным корпусам фабрыкі. Рабочыя шаўковай фабрыкі паслалі ліст XVII з'езду ВКП(б), у якім рапартуюць аб тых перамогах, якія яны атрымалі за гэты час, датэрміновым выкананнем промфінплана, поўным асваеннем вытворчай магутнасці фабрыкі, аўладаннем тэхнікі складаных машын.

ПАЛЕШЧУК.

Дэманстрацыя двух пакаленняў

МОЗЫР, 28. (Па тэлефону ад наш. кар.).

Рабочыя і працоўныя Мазыра з небывалым уздымам сустрэлі паведамленне аб адкрыцці XVII Усесаюзнага з'езда ленінскай партыі. На ўсіх прадпрыемствах і саматужна-прамысловых арцелях праведзены лятучыя мітынгі, прысвечаныя адкрыццю з'езда. Разгорнута праверка ўзятых перад з'ездам абавязацельстваў.

Гэты энтузіязм 28 студзеня вечарам выліўся ў двухтысячную дэманстрацыю, факельны марш двух пакаленняў: комсамольцаў, рабочай і працоўнай моладзі, піонераў і школьнікаў.

З усіх канцоў горада сцякліся на плошчу Леніна калоны з факеламі. На плошчы адбыўся мітынг, прысвечаны адкрыццю з'езда.

Мачальскі.

У гонар 17-га партз'езда

ПАРЫЧЫ, (ПА ТЭЛЕФОНУ).

КАЛГАСНІКІ І ПРАЦОЎНЫЯ АДНААСОБНІКІ ПАРЫЦКАГА РАЁНА АДКАЗВАЮЦЬ НА ПАСТАНОВУ СНК СССР І ЦК ВКП(б) АБ ДАЗВОЛЕ КАЛГАСНАГА ГАНДЛЮ ЗЯРНОМ У БССР ПРАДАЖАЙ ЛІШКАЎ ХЛЕБА ДЗЯРЖАВЕ. НА 26 СТУДЗЕНЯ ПА РАЁНУ ЗАКУПЛЕНА 75,5 ТОН ЗЯРНА. НАПЕРАДЗЕ ІДУЦЬ ПАРЫЦКАЕ СЕЛЬПО, ЯКОЕ ЗАКУПІЛА 15,6 ТОН, ШЧАДРЫНСКАЕ — 14,8 ТОН, ВАЛОКАВІЦКАЕ — 8 ТОН І ДУБРОЎСКАЕ СЕЛЬПО — 7 ТОН.

ПЕРАДАВЫЯ КАЛГАСЫ «СЕРП І МОЛАТ», «ЛЕНІНСКАЯ ІСКРА» І АДНААСОБНІКІ ВЁСКІ КРЫСЕВІЧЫ, КАЗЛОЎСКАГА СЕЛЬСОВЕТА, У ПАДАРУНАК 17-МУ З'ЕЗДУ ПАРТЫІ АРГАНІЗАВАЛІ ЧЫРВОНЫ АБОЗ І ЗА АДЗІН ДЗЕНЬ ПРАДАЛІ ДЗЯРЖАВЕ 8,5 ТОН ЗЯРНА.

КАЛГАСНІКІ І ПРАЦОЎНЫЯ АДНААСОБНІКІ — СЕЎКАЦ, КОХНА, ВАСІЛЕЎСКІ, ЦЕРАШКОЎ І ІНШ. ПРАДАЛІ ПА 1 З ПАЛ.—2 ЦЭНТ. ЗЯРНА І ЗАЯВІЛІ, ШТО ЯНЫ ЎСЕ СВАЕ ЛІШКІ ЗЯРНА ПРАДАДУЦЬ ПРАЗ КААПЕРАЦЫЮ ДЗЯРЖАВЕ.

РАБЦЭВІЧ.

Ні аднаго калгасніка, не здаўшага экзамена па агратэхвучобе

ПОЛАЦАК 28. (Па тэлефону).

Адкрыццё XVII з'езда партыі калгасныя масы Полаччыны адзначаюць баявой падрыхтоўкай да сяўбы. У дзень адкрыцця з'езда ва ўсіх калгасах Полацкай МТС праведзены масавыя пробныя выезды ў поле. Калгаснікі калгаса «ОКЦЯБР», Вунаўскага сельсовета, праверыўшы на пробным выездзе сваю гатоўнасць да сяўбы, абавязаліся разгарнуць агратэхвучобу з тым, КАБ ДА ПАЧАТКУ СЯЎБЫ НЕ БЫЛО НІ АДНАГО КАЛГАСНІКА, НЕ ЗДАЎШАГА ЭКЗАМЕНА ПА АГРАТЭХВУЧОБЕ НА «ДОБРА». Пасля пробнага выезду калгаснікі абвясцілі сябе ўдарнікамі імя XVII з'езда ВКП(б). Тут-жа на мітынгу паміж брыгадамі былі заключаны дагавары на соцспаборніцтва на лепшае і хутчэйшае правядзенне сяўбы.

У Наўпіцкім сельсовеце паміж калгасамі разгарнулася масавая самаправерка гатоўнасці да сяўбы. 28 студзеня ва ўсіх калгасах гэтага сельсовета быў праведзен масавы пробны выезд. У кожным калгасе вылучаны камісіі, якія правяраюць усхожасць насення, гатоўнасць інвентару і конскай цяглавай сілы.

Раней адстаючы калгас «Земляроб» у парадку падрыхтоўкі да XVII партз'езда поўнасцю засыпаў і ачысціў насенне. Зараз калгас пераключыўся на падрыхтоўку коняй. Слабыя коні пастаўлены на ўзмоцненую падкормку. Вывезена больш 50 проц. гною.

Рыбалоўны калгас «ОКЦЯБР» па 26 студзеня выканаў 102 проц. студзеньскага плана лоўлі рыбы і ўсю рыбу здаў дзяржаве.

Кавалі Ветрынскай МТС, абмеркаваўшы тэзісы т. т. Куйбышэва і Молатава, уключыліся ў вытворчы паход імя XVII з'езда ВКП(б) і абавязаліся да сканчэння з'езда адрамантаваць увесь сельска-гаспадарчы інвентар ва ўсіх калгасах зоны МТС.

Нэйдлін.

Вакханалія фашысцкага тэрора

БЕРЛІН, (БЕЛТА).

Вынесен прыгавор па справе 53 комуністычных рабочых, якія абвінавачваліся ў тым, што прынялі ўдзел у сутычцы, у часе якой быў забіт нацыянал-соцыяліст Майкоўскі. Як вядома, працэс прадаўжаўся звыш 3-х месяцаў, і друк аб ім нічога не паведамляў.

Суд прыгаварыў абвінавачваемых угогуле да 45 год катаргі і 110 год турмы. Мюллер прыгаворан да 8 год катаргі, Россель—да 10 год катаргі, Флешэнберг—да 7 год катаргі, Леоза—да 6 год катаргі, Хараці—да 8 год катаргі, Баршарт—да 6 год катаргі, Браун, Бенніг і Шмідт—да 7 год турмы кожны, Лейцэр, Конюс, Вольф і Плесаў — да 6 год турмы кожны, Шукар—да 5 год, Вібер—да 4-х.

Астатнія 39 абвінавачаных прыгавораны да турмы ад 6-ці месяцаў да 3-х год.

Сярод абвінавачаных дзве жанчыны—Тэрэза Россель, асуджаная да года турмы. і Марыя Боршэрт—да 9 месяцаў турмы.

Справа абвінавачваемага Мейера перадана ў вярхоўны суд, бо ён абвінавачваецца ў дзяржаўнай здрадзе.

У часе агалашэння прыгавора адбыліся інцыдэнты, аднак друк, за выключэннем «Ангрыф», маўчыць аб гэтым. «Ангрыф» туманна паведамляе, што раздаваліся рэплікі, адбываліся «шумныя сцэны», а ў часе перапынку «беспарадкі прадаўжаліся ўнутры будынка, а затым на вуліцах».

**

БЕРЛІН. (БЕЛТА).

«Германскае інфармацыйнае бюро» паведамляе, што ў Нейхюнстэры ў турэмнай камеры «пакончыў самагубствам» актывіст компартыі Тімм. Тімм быў зняволен за «арганізацыю нападаў на нацыянал-соцыялістаў». Яшчэ раней Тімм быў прыгаворан за ўдзел у сутычках з фашыстамі да 2½ гадоў турмы. Трэба напомніць, што ўчора гэта-ж агенцтва паведамляла, што ў часе адпраўкі Тімма ў турму «невядомымі» была зроблена «спроба яго вызвалення», і адбылася перастрэлка паміж паліцэйскімі і чыноўнікамі і комуністамі, нібыта прабаваўшымі вызваліць Тімма.

**

БЕРЛІН, (БЕЛТА).

На днях палітычная паліцыя ў Данцыгу зрабіла вялікую аблаву на рэволюцыйных рабочых, пры якой нібыта выяўлена шматлікая комуністычная літаратура і комуністычная кніжная крама, якая быццам аказалася нелегальнай кватэрай компартыі. Арыштован прадавец гэтай кніжнай крамы Лемке. Апрача таго, арыштавана вялікая колькасць комуністаў, якія займаліся распаўсюджаннем комуністычнай літаратуры.

Двое арыштаваных студэнткі Айземан і Рэйнах перададзены польскай паліцыі. Некалькі арыштаваных ужо прысуджаны да турмы ад 3-х да 5 месяцаў. 16 комуністаў знаходзяцца пад арыштам.

**

БЕРЛІН (БЕЛТА).

Як паведамляюць з Данцыга, там закончыўся працэс комуністычных актывістаў Пауля Крафт і Отто Рыцеўскага. Будаўнічы рабочы Крафт быў, згодна паведамлення газет, кіраўніком оргработы компартыі ў Данцыгу, а Рыцеўскі—кіраўніком саюза «чырвоных франтавікоў». Крафт прысуджан да 2 год і 4 месяцаў турмы, а Рыцеўскі—да 2-х год турмы. Суд выказаў жаль, што дзеяствуючы закон не прадугледжвае больш суровага пакарання, чым 2 гады, у той час як злачынства патрабуе больш суровага катаржнага прыгавора.

НА АБАРОНУ ДЗІМІТРАВА І ЯГО ТАВАРЫШОЎ

ПАРЫЖ, (БЕЛТА).

Міжнародны камітэт барацьбы за вызваленне апраўданых лейпцыгскім судом комуністаў склікаў у Парыжы нараду 31 грамадскай арганізацыі. На нарадзе пасля даклада адваката Вілара пастаноўлена пачаць новую кампанію за вызваленне Дзімітрава, Торглера, Папова і Танева. Гэта кампанія ў Англіі ўжо пачалася.

Ва Францыі 1-га лютага адбудзецца дзень барацьбы за вызваленне Дзімітрава і яго таварышоў. У Парыжы будзе арганізован вялікі мітынг, на якім выступіць дачка Эміля Золя і рад дзеячоў навукі, мастацтва і палітыкі. У гэты-ж дзень па ўсёй краіне адбудуцца 82 мітынгі.

Камітэт пастанавіў таксама пачаць кампанію за вызваленне Тэльмана і іншых зняволеных рэволюцыянераў, якім пагражае тапор фашысцкіх катаў. Старшынёю міжнароднага камітэта барацьбы за вызваленне Дзімітрава, Торглера, Папова і Танева з'яўляецца цяпер вядомы французскі вучоны Ланжэвен. У ганаровы прэзідыум уваходзяць віднейшыя пісьменнікі Андрэ Жыд і Андрэ Мальро.

ПАРЫЖ, (БЕЛТА).

Як паведамляе агенцтва Інпрэс, камітэт барацьбы за вызваленне комуністаў, апраўданых лейпцыгскім судом, арганізуе 31-га студзеня ў Парыжы мітынг пратэсту супроць трымання ў зняволенні Дзімітрава, Торглера, Папова і Танева.

На мітынгу будзе старшынстваваць вядомы французскі вучоны Ланжэвен і будзе выступаць маці Дзімітрава.

Германскаму міністру прапаганды Гебельсу за подпісам французскіх пісьменнікаў Андрэ Жыд і Андрэ Мальро адпраўлена пісьмо камітэта барацьбы за вызваленне лейпцыгскіх зняволеных.

У пісьме ўказваецца на цяжкае ўражанне, якое зрабіла на грамадскую думку ўсёй Еўропы трыманне ў зняволенні чатырох няві нных людзей, апраўданых лейпцыгскім судом.

ДЗІМІТРАЎ ВЫКРЫВАЕ ФАШЫСЦКІХ БОРЗАПІСЦАЎ

БЕРЛІН, (БЕЛТА).

Карэспандэнтка англійскага журнала «Таймс энд тайд» Уільям-Эліс была дапушчана к наведанню Дзімітрава ў яго турэмнай камеры.

Дзімітраў выказваў сваё абурэнне паведамленнямі германскага друку, што ён знаходзіцца ў турме ў добрым становішчы. Дзімітраў напісаў пісьмо ў міністэрства ўнутраных спраў з пратэстам супроць паведамленняў газет і настойвае, каб было дазволена наведанне яго замежнымі журналістамі і размова з імі.

У сувязі з тым, што казённы абаронца балгар Тэйхерт паведаміў у друку аб «найлепшым становішчы зняволеных і добрым з імі абыходжанні» маці Дзімітрава паслала Тэйхерту пісьмо, у якім заяўляе, што абурана гэтым, і ўказвае, што Тэйхерт на працягу месяца не праяўляў ніякай цікавасці да балгарскіх зняволеных, і толькі, калі ў замежным друку з'явіліся паведамленні аб іх становішчы, ён паведаў балгар, каб заявіць што «Дзімітраў здароў».

ПАВЕДАМЛЕННІ

У ноч з 31 студзеня на 1 лютага, у 0 г. 30 мін., адбудзецца ўсебеларуская радыёнарада прэзідыума райсоветаў АСО і штабаў варашылаўскай абароннай эстафеты, па пытанню:

Вынікі перарэгістрацыі членаў АСО, ходу спаборніцтва на лепшую ячэйку АСО і рэалізацыя 8 латарэі.

Неадкладна звяжыцеся з радыёвузламі, забяспечце слуханне нарады старшынямі ячэек.

ШТАБ ВАРАШЫЛАЎСКАЙ АБАРОННАЙ ЭСТАФЕТЫ.

**

МенгорКК-РСІ і менгорпрафсовет склікае нараду гарадскога актыва РСІ (грамадскіх інспектароў, пастоў РСІ на прадпрыемствах, групы садзейнасці РСІ і «лёгкую кавалерыю») па пытанню далейшай работы актыва РСІ.

Нарада адбудзецца 29 студзеня ў 6 г. вечара ў памяшканні гарсовета (Карла Маркса 14, пакой 32, 2 паверх).

МенгорКК-РСІ.
Менгорпрафсовет.

**

31-га студзеня ў 7 г. веч. ў пам. Дома Комасветы (малая зала) склікаецца НАРАДА КУЛЬТПРОПАЎ прадпрыемстваў і ўстаноў гор. Менска.

Усе культпропы павінны з'явіцца на нараду з матэрыяламі аб ходзе партвучобы і прапрацоўкі тэзісаў і рэзалюцыі пленума ЦК КП(б)Б па нацпытанню.

**

ПК ЦКК КП(б)Б паведамляе, што 1 лютага 1934 г. у гор. БЫХАВЕ будзе працаваць партамісія ЦКК КП(б)Б па разгляду партспраў наступных тт.:

Балуценка І. М., Шаблоўскага М. Н., Паддубскага Івана, Махунава Н. І., Нагорнага Н. К., Шмалянкова С. М., Язікава І. Т., Гусакова І. С., Левіна Н., Жлан Г., Савенкова С. П., Сімаяоўскага С. Е., Талпыга Я. В., Пузакова Н. А., Буцко С. С., Лачова І. Л.

**

Мст. Кармэ 30 студзеня 1934 г.

Пехцерава Д. С., Каспючэнка Х. М., Анішчанка С. Х., Драздова П. А., Маркава С. Е., Гаталава С. С., Хадановіча М. Я., Пчэльніка ва П. П., Варанецкага Е. П., Ільінскага В. Д., Драздова І. П., Кавалёва Ф. С., Камарова І. П., Карсека А. С., Караткевіча Ф. А.

**

Чэчэрск на 1 лютага 1934 г.

Буланаў І. П., Якубовіч І. П., Казлоў Л. Я., Макеенка Д. В., Гуркоў Я. Ф., Драбышэўскі І. Г., Карманаў Я. Г., Чарнякоў І. Е., Зайцаў С. М., Паленкоў Г. П., Дамасканаў Ф. Т., Аўсеенка Г. М., Казлоў Ц., Цураньков Ц. К., Касой Г. А., Гарбашоўскі Б. Г., Апанасенкаў Р. М., Баранаў П. А., Паўлюкоў А., Кавалёў С. Х., Кавалёў П. А., Себілеў А. П., Ткачук С. М., Шчаторка М. А.

Яўка выклікаемых тт. абавязкова. Пры яўцы на партамісію трэба мець пры сабе характарыстыку парт'ячэйкі аб сваёй апошняй рабоце.

**

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б паведамляе, што 30 студзеня 1934 года ў г. Оршы адбудзецца пасяджэнне Рэспубліканскай Камісіі па чыстцы па разгляду апеляцый на рашэнні Аршанскай, Мсціслаўскай, Талачынскай, Лепельскай, Сенненскай Чашніцкай, Дубровенскай і Горацкай райкамісій, наступных т. т.

На 30-е студзеня 1934 г. у г. Оршы:

Яцэвіч І. В., Крыгуко І. Ф., Сєбалеў А. Г., Рукляньскі А. С., Бугакоў Н. М., Кузняцоў О. В, Бондарава П. І., Макоўскі А. Ф., Латышоў Н. С., Цалуеў Д. В., Купава А. Е., Шынкевіч С. І., Дзятлава Е. А., Карчэўскі В. В., Пукало А. А., Янкоўскі Н. А., Холадаў, С. Д., Кавалеўскі П. Т., Шачыкаў А. І., Тыц Ю. Ю., Клімянкова А. К., Васільеў В. С., Безбабічаў І. Г., Мірановіч В. Ф., Коржыцкі Е. К., Панфілаў А. Ф., Волкава П. П., Гармінвіч І. А., Любіч А. Ф., Загоральскі П. А., Жалязоўскі І. П., Самусевіч П., Топалеў А., Насовіч І. М., Суравешко Д. (Орша): Шутаў Ф. С., Іваноў П. І., Дворкін Б. М., Леднеўскі Д. І., Чубанаў М. Е., Кнораз М. В., Серадоў Е. М., Душкевіч Д. П., Батвіноўскі З. Б., Лук'яненко Н. І., Лукашэнко С. І., Пічкоўскі Л. І., Шурын А. С., Наяброў Т. Я., (Мсціслаўль); Красоўскі А. Г., Зайкоўскі Д. П., Ігнатовіч К. Н., Курашоў Г. С., Трэцьякоў Д. С., Рак А. І., Данілько П. З., Шабунін П. К., Аўцюшкоў О. О. (Талачын); Конышаў Е. Ф., Хазан С. М., Юхнавец А. А., Дзівіна Я., Калуцкі С. О., Місянік Р. К., Сокалаў П. А., Хацкевіч П. Н., Котаў І. А., Шклявер Л. А., Пшэнка П. П., Судак І. І., Судакоў В. К., Забабуро І. Н., Юрчанка В. М., Кныш В. Я. (Лепель); Буракоў С. А., Паўлоўская М. І., Фіткевіч С. А., Буйневіч Д. В., Ганчароў Е. Н., Карэнькоў М. К., Ільмовіч Ф. У., Мяцеліца Д. А., (Сянно); Апанасенка К. А., Ільін В. В., Лондан Г. Ш., Чэпік А. І., Мішулкоў С. Г., Жылінскі П. С., Петроўскі А. І., Шылоўская А. С., Скавародкін П. М. (Чашнікі); Хасін А. А., Порын Ш. С., Севярынаў П. С., Капючэнка Е. Д., Галубкіна Е. Г., Вінц Р. А., Вінц Х. І., Лапіцкі Ф. П., Шмур'еў А. З., Пастэрнак Т. Т. (Дуброўна); Андржэеўскі А. В., Лабуноў П. М., Таптунова Е. С., Кавалёў О. Я. (Горкі).

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б.

**

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б паведамляе, што 31 студзеня 1934 года а 10 гадзіне раніцы адбудзецца пасяджэнне Рэспубліканскай камісіі па чыстцы КП(б)Б (Дом Урада, правае крыло, 2-гі паверх, пакой № 266) па разгляду апеляцый на рашэнне Менскай гарадской камісіі, наступных тт.

Чыкалеўскі І. І. (радыё-станцыя Калодзішчы), Кірвель Я. Ц. (АТС), Яскевіч М. Ф. (Працасветы), Эйгель Д. Л. (ф-ка імя Кагановіча), Шлегель А. Р. (зав. «Комунар»), Шапачнікава Г. А. («Чырвоны Тэкстыльшчык»), Цярэшка П. Я. (Палітэхн. інстытут), Хмель Н. Д. (зав. «Пролетарый»), Фіш Э. В. (Дом Урада), Фарбераў М. Б. (Менбазагандлю), Сімановіч А. І. (Белхарчпромсаюз), Фёдараў І. Ф. (НКЗ), Савасцьянаў Ф. Г. (МГРК), Рапапорт М. Я. (Белдзяржбуд), Рыбак С. А. (арцель БОІКА). Нарусевіч Р. Е. (Наркамзамежгандлю), Шаўчэнка П. В. (НКцяжпром), Шабуневіч В. М. (Прыгарадны сельсовет), Магіленко Т. В. (БДУ), Ліперт А. І. (газета «Орка»), Ліўшыц С. І. (Белкапромсовет), Ліберман А. М. (ф-ка імя Тэльмана), Коцін Р. С. (Упоўнаркамсоўгасаў). Контуш Д. В. (Упоўкамзаг), Кандзякоў С. І. (Ільлатрактарацэнтр), Калеснікаў П. А. (Паштовае чыт. аддзяленне), Кантаровіч Г. Е. (ф-ка імя Кагановіча), Кісялёў Д. П. (Дзяржбанк), Заяц П. І. (Калгас імя Фалько), Зубчонак Я. М. (Белзаготжывёла), Дземяшкевіч І. У. (Школа міліцыі), Доўгаполаў Ф. Л. (Белпедтэхнікум), Дзелендзік М. Е. (БДУ), Давідовіч В. І. (Астрашыцка-Гарадзецкі сельсовет), Губіч С. Я. (Заг. стандартных дамоў), Гутмановіч І. Г. (зав. імя Варашылава), Грамыка К. Я. (Ватонае дэпо), Гіндзін П. Ш. (Школа міліцыі), Варацілаў М. Я. (Шчотачная ф-ка) Воранаў Е. Ф. (ВКСГШ), Будаеў Я. З. (НКЗ), Блецько М. Т. (Трасценецкі сельсовет), Быкоўскі В. І. (Астрашыцка-Гарадзецкі сельсовет), Барысевіч А. Ф. (Паравознае дэпо), Барысевіч Я. М. (МТС), Белая А. М. (Газетна-паштовая кантора), Батвінік А. Н. (Паштовая газетная кантора), Бурыга Н. В. (Наркамлягпром), Александровіч В. А. (Бульбатрактарацэнтр).

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б.

**

ПК ЦКК КП(б)Б паведамляе, што 30 студзеня г. г. у г. Лельчыцах будзе працаваць выязная партамісія ЦКК КП(б)Б па разгляду партспраў Лельчыцкага раёну наступных т. т.:

Касінскі М. А., Бірыч В. П., Цэван Цімох, Стасенка Т. Е., Бенемак Іваноў Л. С., Хрысцініч А. Т., Круп П. А., Ляхавец Х. В., Ліпскі Н. Н., Петрачэнка Х. Н., Рыбінскі В. П., Шукаловіч Л. Д., Кардовіч, Раманчэнка П. Т., Бадзей В. П., Бяздзенко Я. Ц., Кукс Л. Ф., Мамайка Н. Ф., Апшерчук С. М., Метлушка А. Я., Сукач А. Ц., Нунгін, Шпілеўскі М. М. (заява), Рапчынскі С. І. (заява), Ісакава А. Т., Струка Я. М., Садчук З. І.

Яўка пералічаных т. т. абавязкова, выкліканыя т. т. павінны мець пры сабе водзывы ад парт'ячэйкі аб сваёй апошняй рабоце.

Праезд за свой кошт.

ПАРТКАЛЕГІЯ.

Адказны рэдактар Г. Н. Брагінскі.

Упаўн. Галоўлітбела № К 2373.

Менск, друкарня «Звязды».